

عادي وگري

څرنگه ميليونر ان کېدای شي؟

بېوزلي، شتمنتوب، د نه شتمن کېدو
لاملونه، مثبت فکر، پانگونه، سپما او
لارې چارې يې، په ځوانۍ کې شتمن
کېدل، څرنگه شتمن شو، په افغانستان
او نورو هېوادونو کې د کار کولو پيلونې،
نوبستونه...

Downloaded From:

Telegram: ArmanPashtoLibrary

WhatsApp: +93779815770

ليکوال: شرف امر خېل

عادي وگړي څرنگه ميليونان کېدای شي!

(بيوزلې، شتمنتوب، د نه شتمن كيدو لاملونه، مثبت فكر، پانگونه، سپما او لارې چارې يې، په ځوانۍ كې شتمن كيدل، څرنگه شتمن شو، په افغانستان او نورو هيوادونو كې د كار كولو پيلونې، نوښتونه ...)

ليکوال: شراف الدين امرخيل

د کتاب خانګر نې

د کتاب نوم : عادي وګړي څرنګه ميليونران کيدای شي!

ليکوال: شراف الدين امرخيل

خپرنډوی: نوی مستقبل خپرنډويه ټولنه

چاپ شمېر: ۵۰۰ ټوکه

چاپ وار: لومړی

چاپ کال: ۱۳۹۸ لمریز

قیمت: ۱۵۰ افغانی

نوی مستقبل خپرنډويه ټولنه

لومړی ادرس: کوټه سنگي-دسیلو د څلورم اوپنځم سرک ترمنځ د شاداب ظفر بلاکونوته مخامخ

دویم ادرس: د دهمزنگ لومړی سرک (مرکز عمومي کتابفروشي). ۰۷۸۸۲۲۰۵۳۰

درېیم ادرس: جوي شیر دخپرنډويه ټولنو او کتاب پلورنځينو عمومي مرکز

۰۷۸۱۸۹۴۰۶۴

اړیکې: ۰۷۸۷۱۸۰۷۵۳/۰۷۷۸۸۷۰۳۰۵/۰۷۸۶۶۳۰۷۳۱

د چاپ حقوق له خپرنډويې ټولني سره خوندي دی

د مطالبو لړلیک

- د پیل خبرې..... ۱
- په پښتو ژبه کې شهکار اثر..... ۱
- نوبستگر امرخېل..... ۱
- لومړی څپرکی..... ۱
- د پیسو اړوند هغه لس واقعیتونه چې تاسو ښایې ورباندې نه پوهیدئ ۱
- د پیسو ترلاسه کولو کوچني خو ډیر اړین رازونه ۶
- هغه ۷ درسونه چې شتمن والدین یې خپلو زامنو ته وایې خو فقیران نه ۱۱
- هغه ۱۵ کارونه چې فقیر وگړي یې ترسره کوي خو شتمن نه..... ۱۸
- هغه ۱۰ کارونه چې شتمن خلک یې ترسره کوي خو فقیران یې نه ۲۷
- هغه ۹ کارونه چې میلیونران یې ترسره کوي او تاسو یې هم ترسره کولای شئ:..... ۳۳
- دوهم څپرکی..... ۳۶
- هغه لاملونه چې ستاسو د پیسو لړولو مخه نیسي..... ۳۶
- په دې ۷ لاملونو سره به تاسو هیڅکله شتمن کیدو ته و نه رسیږئ:..... ۳۹
- اته هغه لاملونه چې ولي نه شتمن کیږو څه شی دي: ۴۳
- ۱۰ هغه نښې که چیرته یې ولرئ هیڅکله به شتمن کیدو ته و نه رسیږئ..... ۴۶
- که دا ۱۰ کارونه ترسره نه کړئ شتمن کیدو ته نږدې کیږئ..... ۵۱
- ولي تاسو هیڅکله نشي کولای پیسو او شتمن کیدو ته ورسیږئ ۵۸
- درېم څپرکی..... ۶۳
- د مثبت فکر درلودو او شتمن کیدو لپاره څو لنډې جملې..... ۶۳
- څرنگه پرته له پیسو پانگونه وکړو، او پیسې وگټو:..... ۶۶
- د شتمن کیدو لپاره ۳۰ مثبت تاکیدي عبارتونه:..... ۷۰
- که چیرته پیسې غواړئ په دې شیانو به هیڅکله سوچ نه کوئ:..... ۷۲
- د شتمن کیدو لپاره ۹ لارې چې باید ستاسو د ژوند په لومړیتوبونو کې قرار ولري: ... ۷۳

ب // عادي وگري څرنگه ميليونان كيدای شي!

- ۱۶ او هغه واقعيتونه چې شتمن خلك پرې باور لري:
- ۸۲ څلورم څپرکی
- ۸۲ د سپما مفهوم
- ۹۱ څرنگه سپما پيل كړو:
- ۹۳ د پيسو د سپما ۳۵ بيلابيلې لارې
- ۱۰۷ څرنگه پيسې وگټو، سپما يې كړو او خپل درآمد ډير كړو:
- ۱۱۰ پنځم څپرکی
- ۱۱۰ څه كار ترسره كړو چې پيسې ولرو:
- ۱۱۳ د شتمن كيدو لپاره ۲۰ لارښوونې:
- ۱۱۹ د پيسو گټلو ۱۰ لارې چارې
- ۱۲۴ تاسو ولي يو ميليونر نه ياست؟
- ۱۲۹ كه چيرته غواړئ شتمن شئ، هيڅكله په خپلو پيسو دا كارونه مه كوئ:
- ۱۳۲ څرنگه كولاى شو شتمن شو:
- ۱۳۶ څرنگه په ځوانۍ كې شتمن شو:
- ۱۳۸ شپږم څپرکی
- ۱۳۸ په افغانستان كې د كار كولو لپاره غوره كوچنې پيلونې
- ۱۴۴ د ايران هيواد شتمن كوم ډول دندې لري:
- ۱۴۸ ۶ هغه نوښتونه چې خاوندان يې ميليونان كړل:
- ۱۵۴ د يوه كسب او كار پرلاره اچولو لپاره، څومره پيسو ته اړتيا لري:
- ۱۵۷ ۱۰ هغه ميلياردران چې د مطلق فقر څخه شتمن شوي دي:
- ۱۶۲ اخليكونه

د پيل خبرې

تر هرڅه مخکې ډير خوښ يم چې پر يوه داسې موضوع مي د څه ليکلو او ژباړلو توان وموند کوم چې زموږ بيوزله افغانان په ټوله کې د نړۍ بيوزله مسلمانان ورسره مخ دي. د ستر الله ج څخه ډير شکر اداء کوم چې ماته يې دا بریا را نصيب کړه ترڅو د فقر، بيوزلي او مسکينتوب اړوند څه وليکم او په دې سره د بيوزله وگړو د لاس لکړه واوسم. مالي خپلواکي او شتمن کيدل دا هغه څه دي چې زه خپله هم ورسره لاس او گريوان يم او که رښتيا درته ووايم د همدې برخې څوريرم.

د کتاب موضوع غوره کول او بيا پر هغې موضوع مسلسل کار کول مي د همدې مجبوريته له مخې ؤ، د ښوونځۍ د عالي دورې څخه راپيل بيا تر پوهنتون او مسافرتونو ټول مي په پور ترسره کول، د ځينو ملگرو لا اوس هم بنايې څه پيسې را باندې پور پاته وي خو زه ځان ملامت بولم ځکه چې د پوهنتون په دوره کې ما څو ځايه دندې درلودې چې پشپړې پيسې مي ترې ترلاسه کولې، هغه داسې چې يوځای د هرات ملي راډيو تلويزيون کې مي د پښتو وياند په توگه، بل ځای د (زبانکده سخن) په نامه د يوه شخصي کورس د پښتو ژبې د ډيپارتمنت د مشر او استاد په توگه او ... ځايونو کې دندې درلودې چې تر هرڅه ډيرې پيسې ما د کورس د استاذي څخه ترلاسه کولې، خو له بده مرغه ماته د سبا او بدې ورځې څرک نه لگيده او هيڅ د سبا سوچ را سره نه ؤ او هرڅه مي د بيوزله وگړو په شان په نن کې مصرفول په داسې حال کې چې ما بايد ځانته څه اندازه پيسې د سبا لپاره سپما کړي وای يا

ب // عادي وگري څرنگه ميليونران كيداى شي!

مي د خپلو پورونو د خلاصولو په برخه كې كارولي وای، كه به پيسې راسره وي نو مصرفولي مو او كه به نه وي نو يا به همداسي گرځيدو يا به مو پورولي او بس.

بيوزله انسانان ځكه ملامت دي چې هيڅكله د پيسو گټلو، سپما، پانگونې، دارايې اخيستلو، پور پيژندلو، ميليونر كيدلو، ښه، آرام او سوکاله ژوند درلودلو، پيسو ته په درناوي كتلو، د پيسو ارزښت ته قايل كيدلو، سوداگرۍ ترسره كولو، نوښت كولو او نورو اړوند يې څه لوستنه او زده كړه نه وي ترسره كړې. د كتاب اړوند مي مخكې له دي چې ياد كتاب وليكم د څو ملگرو سره خبره شريكه كړه خو د هغوى نظر دا ؤ چې داشان كتابونه بايد هغه څوك وليكي كوم چې ميليونران دي!

نو زما سره دا پوښتنه پيدا شول چې دا زما غوندې ليكوالو دنده نو څه ده؟ آيا زه نشم كولاى ځانته دا حق وركړم چې پر يادې موضوع خبرې وكړم، بيلابيلې مقالې او انترنټي منابع وگورم او څه ناڅه معلومات را ټول او خپلو هيوادوالو ته ورسوم؟ بله داچې زه خپله غواړم خپل د بيوزلى حس، او تير د كړاوونو ډك ژوند ته د مالي لحاظه د پاى ټكى كيږدم او هغه عادتونه چې بيوزله وگري يې ترسره كوي نور په خپل ژوند كې تکرار نكړم او ځان د بيوزل كچې څخه را بهر كړم.

د تجربې له مخې كه هرڅوك غواړي پيسو او مالي خپلواكى كوم چې شتمن او ميليونر كيدل دي ورسپري نو سل په سلو كې اړينه ده چې د پيسو اړوند ژوره او اوږدمهاله لوستنه وكړي، دا خبره په هره برخه كې پلې كيداى شي كه چيرته څوك په هره برخه كې كار كوي كولاى شي د هغې

عادی وگړی څرنگه میلیونران کیدای شي! // ت

برخي اړوند بيلابيل کتابونه، د هغې برخې د پوهانو، تجربه لرونکو، او کارکوونکو څخه ځانته کره او بشپړ معلومات را غوندې کړي او خپل کاروبار د هيواد او نړۍ په کچه بريالی کړي. په دې کتاب کې ما هڅه کړې ترڅو تاسو ته داسې معلومات او بيلگې راټول او وژباړم ترڅو يې په يو ځل لوستلو ستاسو د ژوند بڼه ورسره بدله شي، ياندي په يوځل لوستلو او ځان کې د شتمن کيدو حس موندلو او خپل فکر ته په بدلون ورکولو سره حتماً ميليونران شئ.

په کتاب کې لومړی تاسو دپته هڅول کيږئ چې آیا رښتيا هم غواړئ ميليونران شئ او که چيرته غواړئ تش دا خيال د ځان سره ولري؟ که شتمن کيدل غواړئ نو بايد د بيوزلو وگړو د هغو عادتونو څخه چې په تاسو کې شتون لري ځان بهر کړئ او شتمن فکر وکړئ.

بل پلو که چيرته د بل چا کارکوونکي ياست د هغه سره سره ځانته بل کار هم وگورئ، داسې کار چې تاسو هم کارکوونکي ولري او تاسو ته کار وکړي، يا خپلې پيسې چاته په کاروبار ورکړئ يا څه برخه د چا سره په کوم کار کې شريک شئ، پردې برسیره د ځان لپاره مالي موخې وټاکئ او سپما کولو ته چټکتيا او پر سپما کولو ځان روږدی کړئ، خپل اضافي لگښتونه کم او د بې ځايه تفريح، چکرونو، سفرونو او نورو څخه ډډه وکړئ. د ميليونر کيدلو توان په ځان کې پيدا کړئ او د خپل کاروبار اړوند مطالعه وکړئ، ماته مه منئ، که چيرته ورسره مخ هم شوی يو ځل يې ومنئ خو په راتلونکي کې يې بيا ځلې مه تکراروی او نورو خلکو ته خپل د ماتې راز مه برېښدوی، ماته مو وڅپړئ او د نورو پروگرامونو لپاره يې ځانته د بريالۍ وگرځوی.

ث // عادي وگري څرنگه ميليونران كيدای شي!

عادي وگري څرنگه شتمن كيدای شي زما د ليكوالی لومړنی پيل دی، البته زه څو نور کتابونه هم لرم ترڅو يې چاپ او تر تاسو هيوادوالو يې ورسوم، خو تر ټولو لومړی می دې کتاب ته ځکه د چاپ حق ورکړ چې د ټولني اړتيا ورته ډيره وه، همداشان زه غواړم چې د ياد کتاب دري بڼه هم تر خپلو دري ژبو هيوادوالو او تاسو مينوالو ورسوم.

عادي وگري څرنگه شتمن كيدای شي كتاب شپږ څپرکي (فصلونه) لري چې لومړی څپرکی يې د بيوزلو او شتمنو وگړو ترمنځ هغو عادتونو ته ځانگړی شوی چې بيوزله وگړي يې لري خو شتمن وگړي يې نلري، يا يې شتمن وگړي لري خو بيوزله وگړي يې بايد په خپل ژوند کې پلي او عملي کړي. دوهم څپرکی يې هغو لاملونو ته ځانگړی شوی چې د بيوزله وگړو د شتمن كيدو مخه نيسي او که چيرته ياد لاملونه د خپل ژوند څخه ليرې کړي نو هرو مرو به شتمن كيدو او ميليونر كيدو ته ورسېږي، همداشان دريم څپرکی يې د بيوزله وگړو فكري بدلون ته ځانگړی شوی که چيرته بيوزله وگړي خپل ژوند ته يو بنسټيز او ژور فکر وکړي او د پيسو اړوند مثبت فکر ولري نو هرو مرو به شتمن شي، څلورم څپرکی يې سپما او داچې څرنگه سپما پيل کړو او د سپما د پيل لپاره يو شمير لارو چارو ته ځانگړی شوی دی، همداشان پنځم څپرکی يې شتمن كيدو ته ځانگړی شوی چې څرنگه بيوزله وگړي شتمن كيدای شي، ولي بيوزله وگړي نه شتمن كيږي، څرنگه کولای شو شتمن شو او داسي نورو بنايسته او په زړه پورې موضوعاتو ته ځانگړی اشاره کوي، او په پای کې شپږم څپرکی هغو کارونو او نوبتونو ته ځانگړی شوی چې د نړۍ په گوټ گوټ کې خلک پرې ميليونران شوي او تاسو هم که

عادي وگړي څرنگه ميليونران كيداى شي! // ج

چيرته سم مديريت او د خپل كار صحيح كنترول او د كار اړوند بشپړ مهارتونه ولري، ياد كارونه ترسره كولاى شي او په دې برخه كې تاسو ته كار كولو اړوند هم انگيزه دركول كيږي ترڅو خپل كاروبار په لاره واچوي او پرمختگ او برياليتوب ته ورسېږي خبرې راسره ډيرې دي خو نور ستاسو او كتاب ترمنځ ديوال نه جوړېږم كيداى شي تاسو هم د مالي خپلواكي په اړوند د ځان سره بلها تجربې په ژوند كې ولري دا هم كتاب او تاسو هيله ده مالي تنده مو پرې ماته شي.

ستاسو ورور

شراف الدين - امرخيل

۲۰/مرغومي/۱۳۹۷ هجري لمريز - كابل

ح // عادي وگري څرنگه ميليونان كيداى شي!

په پښتو ژبه كې شهكار اثر

عادي وگري څرنگه شتمن كيداى شي، دا هغه كتاب دى چې ښاغلي شراف الدين - امرخيل په ساده او روانه پښتو ليكلى دى، نوموړى اثر د خپل ارزښت له مخې د اقتصادي ژوند د ښيرازه كولو ډيري سترې لارښوونې لري. چې ښاغلي امرخيل په كې د شتمنو خلكو له تجربو كار اخيستی، او دا موضوع يې په ډاگه كړې چې د نړۍ شتمن خلك څرنگه خپلو اقتصادي موخو ته رسيدلي دي، همداشان بيوزله وگري څرنگه كولاى شي شتمن شي، د خپلو عادتونو او سوچونو په بدلولو سره خپلو لوړو اقتصادي موخو ته ورسېږي او يو خوښ ژوند ولري. د دې اثر اغيز او تاثير په دې كې دى چې هره خبره د يوه شخص په تجربه او كيسې سره په اثبات رسيدلې، او لوستونكي د زړه تل ته كوزوي او اغيزناکه پايله لاسته راوړلاى شي. دا كتاب ډير خوږ او د زړه راښكون څخه ډك دى ځكه د ناول په شان ځانگړې دلچسپې، تلوسه او زړه راښكون لري، او ترپايه ځكه بايد ولوستل شي چې لوستونكى د ماشوم غوندې له گوتو نيسي او نه يې پرېږدي، ترڅو يې ټول نه وي لوستلى. ما د مالي خپلواكۍ او شتمن كيدو اړوند ډير انگريزي او په نورو ژبو ليكلي كتابونه كتلي، خو په پښتو ژبه كې د بيوزله خلكو د ژوند د ښه توب اړوند دا يواځينى كړنه او كتاب دى چې زه يې په پښتو اقتصادي برخه كې شكار گڼم او امتياز يې خوږ ژبې ليكوال شراف الدين - امرخيل ته وركوم.

په دې اثر كې ټولې سپارښتنې ښكلي او نوې دي او زه ډاډمن يم چې دا اثر به د بيوزله وگړو هغه چې زموږ د هيواد په ځانگړې ډول پښتنو ستره برخه

عادي وگړي څرنگه ميليونران كيدای شي! // خ

تشكيلوي د ژوند د ښه توب اړوند ډير گټور تمام شي او يو سپيناوي بايد وگرم چې د كتاب نوم او سرليک بيوزله وگړي څرنگه شتمن كيدای شي دي خو ياد كتاب د ټولو كسب او كار لرونكو وگړو لپاره ښه او گټور معلومات دي او ټول يې لوستلای او گټه ترې اخيستلای شي. ددې اثر مضامين په زړه پورې او په اقتصادي ژوند كې يې اغيزه زياته ترسترگو كيږي، د بيلگې په توگه دا رانيسې چې څه ډول خپلې پيسې وسپموو او په سپمول شوو پيسو كاروبار وكړو ترڅو د يوې سترې پانگې څښتنان و اوسو. دا كتاب چې شپږ څپرکي لري او هر يو يې له خورا درنو موضوعاتو ډك دی، چې اقتصادي څيړنې په كې ځای پرځای شوې دي او موږ ته دا را زده كوي چې څرنگه كولاى شو پيسې وگټو او ويې سپموو، ددغه كتاب په لومړي څپرکې كې د پيسو گټلو اړوند هر اړخيزې خبرې شوي دي ياندي هغه لارې په گوته شوي چې هر عام وگړی كولاى شي څه نا څه پيسې وگټي يا يې لاسته راوړي، په دوهم څپرکي كې بيا هغو لاملونو ته اشاره شوې چې د شتمن كيدو يا پيسه لرونكي كيدو مخه نيسي، او تر څنگ يې بيا د همدغو ستونزو لپاره د حل لارې په گوته شوي دي. په دريم څپرکي كې بيا د مثبت فكر لرلو او د هغه اغيز په شتمن كيدلو ته وضاحت وركړل شوی دا په دې مانا كه چيرته موږ خپل فكر بدل كړ نو ژوند به مو بدل شي او هيره دي نه وي چې په همدې څپرکي كې دا خبره هم په ډاگه شوې چې څرنگه پرته له پيسو پانگونه وكړو. څلورم او پنځم څپرکي بيا د پيسو په سپما او شتمن كيدو باندې رڼا اچوي او تر څنگ يې د سپما ډولونه او هغو ته اړوند موضوعات په ښه انداز بيان شوي دي. په شپږم څپرکي كې بيا د هغو ميليونرانو واقعيتونه او نوبستونه رانغښتل

د // عادي وگړي څرنگه ميليونران كيدای شي!

شوي دي چې په بيلابيلو كړنو سره يې خپل ځانونه د نړۍ مشهورو پيسو لرونكو په كتار كې راوستلي دي. د همدې څپرکي په يوه برخه كې تر ټولو ښه زيری خو دا دی چې مور په خپل گران هيواد افغانستان كې هم كولاى شو له شته فرصتونو څخه گټه واخلو او يو وړوکی كاروبار پيل كړو او د ډيرو پيسو څښتنان سو.

زه ښاغلي امرخيل ته ددغه اثر مبارکي واييم او په راتلونکي ژوند كې ورته له لوی خدای ج څخه د ليکوالۍ په مقدس ډگر او د هيواد غريبو او بيوزله وگړو د ژوند ښه توب برخه كې د ډيرو برياليتوبونو لاسونه د دعاء په موخه لپه كوم.

په پښتنه مينه

شفيع الله - عزام

شفاء پوهنتون - کابل

نوبستگر امرخېل

افغان انسان هم د نورو انسانانو په څېر هيلې او ارمانونه لري خو د نورو انسانانو په څېر خپل هيلو او ارمانونو ته د رسېدا لپاره كله هم هڅه او هاند نه كوي. ډېر افغانان غواړي چې بريالي اوسي، غواړي د ژوند له ستونزو خلاص اوسي او لا مهمه دا چې غواړي شتمن سي خو د شتمن كېدو په چل نه پوهيږي.

مونږ په كارونو كې نوبت نه لرو او گورو چې نور خلك كوم كار ته لاس اچوي چې مونږ هم هماغه كار ترسره كړو. زمونږ په ټولنه كې كه كوم چا هټې پرانستله نو ټول يې پرانيځي، كه چا زعفران وكړل، ټول زعفران كړي. كه كوم چا د حقوقو پوهنځي ولوست ټول د حقوقو پوهنځي لولي او خدای مه كړه كه يو سپری كوم بد كار وكړي، نور به ټولو هغه كار ته ملاتړلې وي. په داسي يوه حالت كې ډېره اړينه ده چې افغان انسان ته لارښودنه وسي.

ښاغلي شراف الدين « امرخېل » دا ځل يوه داسي كار ته اوږه وركړې او له خورا اوږد زيار او وخت ايښودو وروسته يې بشپړ كړی چې رښتيا ئې هم اړتيا ليدل كېدل، موږ ته دي مبارك وي هغه يو ډېر ارزښتمن كتاب ليكلي داسي كتاب چې كابو په ټولو چارو په تېره بيا د كاروبار په برخه كې له لاروركو افغانانو سره مرسته كولاى سي چې موخند و اوسي، نوبت ولري او د خپل نوبت او ځاني هڅو او طرحه كړو پلانونو پر مټ شتمن سي.

زه كه څه هم عادت نه لرم چې پر كتابونو څه وليكم خو د ښاغلي امرخېل كتاب ته په يوې ځغلنده كتنې دې پايلې ته ورسېدم چې د دې زياركښ افغان ځوان كتاب د يوه ملگري او كليوال په توگه د څه ليكلو او هغه معنوي

ر // عادي وگړي څرنگه ميليونران كېدای شي!

مسئوليت چې يوه ليكنه يې د خپل ليكوال لپاره لرلای سي ارزي.
امرځېل زما كليوال دی. هغه د بادغيس ولايت د مرغاب په محرومي او هېري سوي
ولسوالۍ كې زېږېدلی، زه ئې په نسبي ډول د ژوندانه له ټولو ستونزو او كړاوونو چې دی
يې په بريا له منځه راوتی په جريان كې يم، د كورنۍ د مشر زوی په توگه له درانه
مسئوليتته رانيولې چې دی يې له مخې اړ و هم سخت فزيكي كار ته اوږه وركړي او هم
خپلو زده كړو ته دوام وركړي بيا د ځينو مغرضو اشخاصو (مرغابوالو ملگرو) تر چلوټو چې
د دې زغماند انسان پرمختگ او برياوي ورته د زغم نه وې، ټولي هغه ستونزې دي چې
امرځېل سرلوری ترې راوتی خو په پوره ډاډ ويايی سم چې امرځيل نور خپله وركه موندلې
او هيڅوك حتی د وخت ستر طوفانونه يې هم د پرمختگ مخه نشي نيولای، مغرضو او د
بل په بربادۍ خوښو ملگرو ته دي وويل شي چې زموږ پرمختگ زموږ په يووالي كې دی
موږ څو تنه بادغيسوال ځوان او د پوهې په گانه سمبالو ملگرو ته لازمه ده چې د يو او بل
ملا تر وگړو نه دا چې د بل په پرمختگ خوابدي اوسو. په هر حال نه غواړم تيرې ناندری
تازه كړم او ليكنه سترې كوونكې كړم، زه ټول امتياز امرځيل ته وركوم دا چې هرڅه يې په
وسه دي خو د ملگرو د ناكردو پر وړاندې خاموشه او پاك نيت لري. زه ډاډمن يم هر بل
انسان به له دومره كړاوونو او ستونزو سره له مخېدا سره هرورومو تسليم كېدای. ښاغلی
امرځېل د هغوی چې پېژنې يې تر منځه په يوه زياركښ، نه ماتېدونكي، نوښتگر او مدبر
ځوان شهرت لري.

زه ملگري امرځېل ته د لا برياوو هيله كوم او د كتاب او مطالعې ټولو
خوښوونكو په ځانگړي توگه هغوی ته چې په زړونو كې د شتمن كېدلو هيلي
او ارمانونه لري د (عادي وگړي څرنگه شتمن كېدای سي) كتاب لوستلو
سپارښتنه كوم.

په مرغابواله مينه
نصرالله « ټولواک »
۱۳۹۷ مرغومی - کابل

Downloaded From:
Telegram: ArmanPashtoLibrary
WhatsApp: +93779815770

لومړی څپرکی

د پیسو اړوند هغه لس واقعیتونه چې تاسو ښایې ورباندې نه پوهیدئ
د پیسو په کلاسیک او لومړني تعريف کې پیسې هر هغه وسیله، ټوټه، شی،
یا هغه څه چې انسان د خپلو غوښتنو، خدمتونو او نورو د اړتیا وړ توکو د
بدلولو په موخه کاروي پیسې ورته ویل کېږي. لومړنیو انسانانو هم پیسې
درلودې، خو نه د اوس زمانې د پیسو په ډول، هغوی د پیسو د بیلابیلو
ډولونو لکه فلزاتو او نورو ارزښت لرونکو توکو څخه د پیسو په توګه کار اخیسته.

۱ - مخکې له دې چې انسانان پیسې اختراع کړي، هغوی خپل معاملات
جنس په جنس د یو او بل سره بدلول، یاندې که چیرته یوه نفر یو ډول توکی
یا خدمت په لاس کې درلود او هغه ته یې اړتیا نه درلودل، هغه یې د یو بل
ډول توکي پر وړاندې چې نوموړي ورته اړتیا درلودل بدلول. خو په دې ډول
معاملاتو کې دوو ستونزو شتون درلود:

د بیلګې په توګه که چیرته یو نفر (الف) او بل نفر (ب) فرض کړو چې یو یې
یوه شي ته اړتیا او بل یې بل شي ته اړتیا لري او دوی معامله سره وکړي او
(الف) نفر پسه او (ب) غنم ولري نو دوی دواړه معامله سره کولای شي. خو
که چیرته (الف) نفر پسه او (ب) نفر غنم ولري او (الف) نفر د غنمو پر ځای
جامو ته اړتیا ولري نو دا معامله نه ترسره کېږي. او بله ستونزه دا وه چې د
(الف) نفر پسه به د (ب) نفر د غنمو د ارزښت سره برابره نه وه نو دا معامله
بیا هم نه ترسره کېدل. تردې چې انسانانو د دې څخه د ښه بدیل په لټه کې

۲ // عادي وگري څرنگه ميليونران كيدای شي!

شول، چې هغه پيسې وي. خو په پخوا زمانو کې د نن عصر د پيسو په پرتله نور توکي دود وه، چې غوايي، پسونه، اوبنان، او داسې نور حيوانات د پيسو پر ځای کارول کيدل چې سوکه سوکه يې خپل ځای اوسنيو پيسو ته پريښود.

۲ - په افغانستان کې هم پيسې لکه د نورو ښوندويو په ځانگړې ډول بيرغونو، ملي سرود او نورو په نښلولو او د حاکم يا پاچا په بدلولو بدلون موندلی دی. او هر حاکم يا پادشاه چې قدرت ته رسيدلی د پيسو ظاهري شکل او بڼې ته يې په خپل خوښه بدلون ورکړی دی. د افغانستان لومړنی کاغذي پيسې يا بانکنوتونه په کال ۱۲۹۸ هجري لمريز د غازي امان الله خان په وخت کې د يوې کابلي روپۍ په ارزښت چاپ شوه. ددې پيسو په بڼې خوا کې د افغانستان حکومت ښوونډوی ياندې محراب او ممبر، په منځ کې يې د امني حکومت نښان، او په کين لوري کې يې د (یک روپيه کابلي) په فارسي ليکل شوی ؤ. په کال ۱۳۱۸ هجري لمريز، د افغانستان مرکزي بانک په يادو بانکنوتونو کې ستر بدلونونه راوستل. په دې کال کې په لومړي ځل په افغانستان کې پر پيسو باندې د يوه سړي انځور چاپ شو، چې د اعلي حضرت محمد ظاهرشاه څهره وه، او دا بانکنوتونه د ۲، ۵، ۱۰، ۲۰، ۵۰، ۱۰۰، ۵۰۰ او ۱۰۰۰ په شمير او د يک روپيه کابلي په ځای د (افغانی) کلمې پرليکلو چاپ شول.

۳ - اکسفام (OXFAM) يا د نړۍ د بيوزلی او بي عدالتيو سره د مبارزې سازمان د يوه راپور په خپرولو سره چې د بي بي سي نړيوال راډيو تلويزيون څخه خپور شوی ليکلي: تر ۲۰۱۶ م کال پورې به د نړۍ ۱٪ سلنه خلک د نړۍ د ۹۹٪ خلکو په کچه پيسې ولري چې دا خپله ډير ستر توپير

دی که سوچ وکړی چې د نړی یو سلنه خلک د نړی د ۹۹ سلنې خلکو په کچه پانگه ولري. او تردې ډیره خطرناکه دا چې یاد سازمان په ۲۰۱۷ م کال کې ویلې، چې د نړی اته شتمن وگړي د نړی د ۳،۶ میلیاردو وگړو په اندازه پیسې لري. یعنې د نړی نیم ثروت د ۸ وگړو په لاس کې دی.

۴ - یوه څیړنه چې په کال ۲۰۰۲ م کې ترسره شوې نیسې، ۹۴٪ سلنه د کاغذي پیسو څخه چې د خلکو په لاس کې رد او بدل کیږي د میکروبونو او باکتریاوو لرونکي دي چې دا میکروبونه ډیری یې د روغتیا لپاره مضر نه دي. او یواځې ۷ سلنه یې کیدای شي انسانانو ته زیان پېښ کړي.

۵ - پر بانکونو تونو به مو د ډیرو حاکمانو او پاچاهانو انځورونه لیدلي وي. خو د هغه چا چې تر ټولو ډیر ځله یې انځور پر بانکونو چاپ شوي هغه آغلې ملکه دوهمه الیزابت د انگلستان اوسنۍ ملکه ده. جالبه ده وپوهیږئ چې د نړی د پیسو ۹٪ د بنځو په انځورونو پوښل شوي دي، چې یواځې ۶۳٪ سلنه یې د آغلې ملکې دوهمې الیزابت انځور دی. د انگلستان د اوسنۍ ملکې خهره یا انځور د لومړي ځل لپاره په کال ۱۹۳۵ م د کانادا پر ۲۰ ډالري بانکونو چاپ شوه، وروسته د نوموړي انځور د استرالیا، جامیکا، هنکانگ، نوی زیلانډ، قبرس، سکاتلنډ، او نورو هیوادونو پر بانکونو هم چاپ شو.

۶ - د امریکا د چاپ او خپرندوی اداره چې د بانکونو د چاپ ځای په نامه هم یادېږي، د ورځې په حیرانوونکي ډول (۹،۸ ټنه) رنګ د ډالري بانکونو د چاپ په موخه مصرفوي. چې د ۳ منځني حد لرونکو موټرونو د وزن په کچه وي. چې دا امر د ډالرو د ډیر تولید او د زرو ډالرونو د نوې کولو

په موخه گڼل كيږي.

٧ - د بانک نوټ د وتلو معيار د بازار او کارولو څخه په هيوادونو کې توپير لري. او په معمولي ډول هر بانک نوټ چې په خواوشا يا هم په منځ کې څه ستونزه يا څيرې شوی وي، دولتونه مکلف دي چې هغه په نوې بانکنوټونو بدل کړي. تجربو ښودلې ده يو بانکنوټ تر هغه مهاله چې ٨٠٠٠ ځله قات نشي، د کاره نه لويږي. ځينې هيوادونه د بانکنوټونو عمر په پام کې نيسي او زړې پيسې د بازارونو او کاروباره وباسي، د بيلگې په توگه د امريکا هيواد ١ ډالری بانک نوټ وروسته له ٥.٩ کلونو او (١٠٠ ډالري) بانک نوټ وروسته له ١٥ کلونو د بازار څخه بهر کوي.

٨ - د يوې څيرنې پر بنسټ چې په کال ٢٠١٥ م کې ترسره شوه ښي، چې اوس مهال د نړۍ په بازارونو کې (١.٣ تريليون ډالره) د څرخيدو په حال کې دي. او ددې سره سره چې ډالر د امريکا متحده ايالتونو او نړيواله پيسه ده ددې ١.٣ تريليون ډالرو څخه يې يواځې ١ دريمه برخه د امريکا دننه او ٢ دريمه برخه يې د امريکا څخه بهر په نوره نړۍ کې د څرخيدو په حال کې ده.

٩ - د مالي ملاتړ او پيسو د تورم څخه جلا، په يوه هيواد کې د پيسو د کمښت يا ضربې وهلو اصلي عامل د نوموړو پيسو ډير ارزښت دی. د بيلگې په توگه د امريکايي ډالرو د يوه سنت يا د ١٠٠ برخو د يوې برخې د چاپ لگښت ٢.٤ سنټه لگښت لري ياندي يو امريکايي سنت چاپول ٢.٤ سنټه لگښت لري. ياندي د يوه سنت ذاتي بيه د هغه د ٢.٤ ارزښت لري. يا په بل عبارت د امريکا حکومت ٢.٤ سنټه پلوري ترڅو يو سنت توليد کړي.

۱۰ - ټول پوهيږو چې د ټکنالوژۍ په عصر کې ژوند کوو، او ټکنالوژۍ نږدې زموږ د ژوند ټوله برخه تر پوښښ لاندې راوستې ده، پيسې يا بانکونو هم ددې امر څخه مثنی نه دي، په حيرانتيا سره به ووايم چې د نړۍ د بانکونو ۹۲٪ سلنه يې په مجازي يا ټکنالوژيزه توگه په کامپيوټرونو کې شتون لري. او يواځې ۸٪ سلنه يې د نړۍ فزيکي پيسې تشکيلوي. د بيلگې په توگه که چيرته وغواړو څه شی په انلاين توگه وپيرو، يا يې وپلورو يا هم د انټرنيت او بانکي حساب په مرسته پيسې د يوه هيواد څخه بل هيواد ته وليږو، پيسې زموږ د حساب څخه وځي او د بل وگري حساب ته زياتيږي، خو نه په فزيکي ډول يا دا چې څوک پيسې ددې ځايه بل ځای ته وليږدوي. بلکې ټول په ډيجيټالي ډول ليږدول کيږي.

د پيسو ترلاسه كولو كوچني خو ډير اړين رازونه

دا روښانه ده كه د ژوند ترپايه په يوه كار كې بوخت او يا هم په يوه كار كې وگرئ، همداشان يا هم د يوه شركت كارگر وي پيسو او مالي خپلواكي ته نه رسيرئ. ځكه چې ستاسو مياشتني معاش حتى ستاسو مياشتني لگښتونه هم نشي تر پوښښ لاندې راوستلاى، څه دا چې تاسو سپما وگرئ. خو ستاسو لپاره ډير شانسونه او فرصتونه پرلاره او شتون لري، كه چيرته وتوانيرئ د هغو څخه كار واخلي، روښانه او آرامه ژوند به مو نصيب او ژوند به مو بدلون ومومي.

دا سمه ده چې تاسو په يوه بډايه او فيوډاله كورنۍ كې نړۍ ته نه ياست راغلي، چې د پيسو سره لوبې وگرئ، يا هم ترټولو ښه پوهنتون او پوهنځي ته د تلو توان نه لرئ، چې په پايله كې تاسو دا سوچ د ځان سره كوئ چې پيسو ته رسيدل ستاسو لپاره د فرهاد غونډې د غره سوري كول دي. په پايله كې ځان يو مات او په هيڅ نه ارزيدونكى وگرې گڼئ. په داسې حالتونو كې حق له تاسو سره دى چې ورته فكر وگرئ، ځكه چې تاسو د پيسو اړوند هيڅكله په مسلكي ډول څه ځانگړې درسونه نه دي زده كړي، ځكه چې تاسو تل د بل سړي لپاره كار كاوه او يا د بل سړي مزدور وي. له همدې امله زه غواړم تاسو ته د پيسو اړوند څو اړينې قاعدې وړاندې كړم كه چيرته هغه مراعات كړئ پيسو او مالي خپلواكي ته د رسيدو چانس به مو ډير وي.

راځئ له دې ځايه يې پيل كړو كه هرڅومره ستاسو دنده ښه وي، د هغې سره سره به هم تاسو پيسو او مالي خپلواكي ته و نه رسيرئ، ځكه چې تاسو د هغه ساعت پرېښت چې كار پكښې كوي مزد ترلاسه كوي، ستونزه

هم دا ده چې تاسو په شپه او ورځ کې تر ۲۴ ساعتونو ډير وخت نه لري، نو که تاسو هڅه وکړئ چې د ډير مزد دنده ترلاسه کړئ، د هغې دندې سره سره به هم ستاسو درآمد محدود وي. نو له همدې کبله د سمې دندې پيدا کول هم نشي کولای د پيسو او مالي خپلواکي رسيدو ته ستاسو سره مرسته وکړي. دا په دې مانا نه ده چې زه تاسو له دندې نيولو يا نه ترسره کولو وگرځوم، که چيرته تاسو غواړئ نو دا کار وکړئ خو د ډير مهال لپاره يوه سمه دنده يا يوه بڼه کړنلاره نشي کولای تاسو پيسو او دارايې ته ورسوي، نو هغه پوښتنه چې دلته مطرح کيږي دا ده چې څه بايد وکړو؟

دې پوښتنې ته ترټولو ساده ځواب دا دی چې ددې په ځای چې تاسو نورو سره کار وکړئ، خپله داسې کار وکړئ چې ځانته کارمندان ونيسئ او يا ځينې شيان ځانته کارمندان وټاکئ د بيلگې په توگه پيسې. د ډيرو خلکو لپاره پيسې يو جادويې شی دی چې په هغو سره کولای شي هرڅه وپيري. خو ټول خلک پيسو ته دا ډول فکر نه لري، ځکه چې دغه پيسې لکه وگري کيدای شي ستاسو مزدوران واوسي او ستاسو لپاره شپه او ورځ کار وکړي ترڅو تاسو ډيرې پيسې ترلاسه کړئ. دا امر څومره چې غير عقلايي په نظر راځي خو هغومره واقعيت لري. يا په ساده ژبه د پيسو ټاکل د پانگې اچونې په مانا ده، هغه جمله چې تاسو کيدای شي په وار وار اوريدلې وي، همدا لامل دی چې د فقير او شتمن ترمنځ واټن تل د پرمختگ په حال کې ده، ځکه چې شتمن خلک هرڅومره چې پيسې ترلاسه کوي په هغومره کچه پانگه کوي يا پيسې د ځان لپاره استخداموي. په واقعيت کې چې تاسو څومره پيسه لرونکي خلک پيژنئ هغوی هم د صفر څخه پيل کړې ده.

هغو وگړو څومره پيسې چې په لاس کې درلودلې پانگه اچونه يې ورباندې کړې ده، چې د وخت په تيريدو او درآمد په ډيريدو سره يې کاروبار هم ډيرښت موندلی دی، ياندې سم لکه ديوه کار په لاره اچول چې تاسو د خپل کار لپاره مسلکي کارمندان ټاکئ، ترڅو محصول او خدمتونه وړاندې کړئ. او په هغوی سره تاسو ځانته پيسې وگټئ. خو زه دلته تاسو ته ستاسو د هغه مزدور يا کارکوونکي اړوند خبرې کوم چې ۲۴ ساعته ستاسو لپاره کار کوي، ياندې ستاسو د پيسو اړوند.

معمولاً کله چې وگړي د پيسو د پانگونې اړوند خبرې کوي، مور د سرو زرو (طلا) يا بهرنيو سهامي شرکتونو اړوند سوچ کوو. ځکه چې د سرو زرو بيه تل د لوړيدو په حال کې ده، خو د سرو زرو ستونزه داده چې دا فلز د وخت په تيريدو سره تاسو ته هيڅ هم نه درکوي، ياندې نه وزن زياتيږي او نه يې حجم او نه هم کوم بل فلز توليدوي.

موخه داده چې پر طلا باندې پانگونه هم پيسو او مالي خپلواکۍ ته د رسيدو لپاره وړ لاره نه ده. ځکه چې طلا بار راوړونکي او مولد توکي نه دی. خو بل پلو ته مور بار راوړونکي او مولدې دارايې گانې هم لرو، لکه يو کوچنی کاروبار، يا يو پلورنځی، تاسو هغه پلورنځی پيرئ، په هغه کې کار کوئ، د کال په پای کې تاسو هم د هغه پلورنځي مالک او هم د ډير شمير درآمد درلودونکي گرځئ. په همدې ډول د ډيرو مؤلديو يا گټورو دارايې گانو بيلگې لرو: مولده دارايې ياندې دا چې تاسو په پيسو داسې څه پيرئ چې هم خپل ځان ثابت ساتي، او هم ستاسو لپاره دارايې راټولوي. خو اصلي ستونزه دلته ده چې هرڅوک د پانگې اچونې توان نلري، د بيلگې

په توگه، د يوه كور اخیستل يا د يوه كاروبار پيلول ډيرو پيسو ته اړتيا لري. دومره ډيرې پيسې د كومه ځايه كړو؟ حتی د نن ورځې څخه كه تر يو كال هم زه په سركونو ویده شم، هيڅ شی ونه خورم او ويې نه څښم او خپلې ټولې پيسې هم سپما كړم، ددې سره سره چې دا كار غير ممكن هم دی. نشم كولاى په خپلو پيسو په كابل يا بل ځای كې يو كوچنى كور وپيرم. نو څنگه د يوه تجارت يا كاروبار پيسې پيدا كړم؟

په دې اړوند لږ سوچ وكړئ، د سهام بازار نوم خو مو اوريدلى هغه ځای چې د سوداگرۍ كوچني سهمونه يا برخې په كې خرڅيږي، چې له نيكه مرغه موږ د انټرنټ ډلارې ټول لاسرسى ورته لرو. خو لومړى بايد په دې پوه شو چې د هر شركت سهم څه شی دی او څرنگه پلور او پير كيږي. كله چې د كومو شركتونو ارزښتونه تر ميليونونو او ميلياردونو لوړيږي د نوموړو شركتونو خاوندان خپل شركتونه په وړو سهمونو يا برخو ویشي، چې تقريباً هرڅوك كولاى شي يوه برخه يې وپيري. د كوم شركت د يوه سهم اخیستل دا مانا چې تاسو په هغه شركت كې په هماغه كچه شريك ياست د بيلگې په ډول د ياد شركت ۱٪ سلنه تاسو اخیستي د كال په پای كې تاسو د ياد شركت په ټولو پيسو كې ۱٪ شريك ياست او شركت يې تاسو ته سپاري. هرڅومره چې تاسو ډير سهمونه ترلاسه او وپيرئ ستاسو برخه به په هماغه شركت كې په هماغه كچه ډيره شي.

سمه ده چې دا كار ساده نه دی خو په انټرنېټ كې ډير زده كړه ئيز پروگرامونه شته چې موږ كولاى شو، ددې برخې كاروبار اړوند ډير څه ترې زده او كاروبار ورسره پيل كړو. كه چيرته پرته د زده كړې او معلوماتو د سهامو

۱۰ // عادي وگري خرنغه ميليونان كيداي شي!

بازار ته ور دننه شوي ډير زر به ماته وخورئ او ټولې پيسې به مو دلاسه ووځي. دا د پيسو د استخدامولو لپاره يو ښه بيلگه وه چې كولاى شي ستاسو لپاره ۲۴ ساعته كار وكړي.

ما دلته د سهامو بازار بيلگه وركړه چې دا د پانگې اچونې لپاره قيد كار نه دى بلكه تاسو كولاى شئ په انټرنېټ كې په سلگونو نور كارونه چې ستاسو په سيمه او هيواد كې شتون لري خو تاسو ترې ناخبره ياست ومومئ. په پايله كې هڅه وكړئ چې ځان د پيسو په يوه سرچينه و نه تړئ، كه چيرته مو لږ پيسې سپما كړي وي، په هغو په كوم ځاى كې پانگه اچونه وكړئ، ترڅو د دوهم درآمد سرچينې هم ځانته ولرئ، كله چې مو دا كار وكړ تاسو ته د درآمد دريمه او نورې سرچينې په خپله مخې ته راځي او درآمد مو د څو برخو زياتيږي. همداشان كه چيرته مو د پانگې اچونې هوډ درلود نو حتماً پر مولدو او گټورو شيانو پانگه اچونه وكړئ.

هغه ۷ درسونه چې شتمن والدين يې خپلو زامنو ته وايي خو فقيران نه

لکه څرنگه چې تاسو هم پوهيږئ د شتمنو او مسکينانو ترمنځ ډير توپيرونه شتون لري، ژوند ته د کتلو له لحاظه، ښوونې او روزنې، روغتيا، کسب او کار له لحاظه او حتی د اولادونو روزنه او غټول يې هم د مسکينانو څخه توپير لري، خو دلته زه درته هغه اوه درسونه وړاندې کوم چې بډای (پيسه لرونکي) وگري يې خپلو زامنو ته وايي او مسکينان يې نه. دا په دې مانا نه ده چې عادي وگري نشي کولای دا ډول کارونه او چلونه خپلو اولادونو ته ور زده کړي. تاسو هم که چيرته ماشومان لرئ يا هم په راتلونکې کې حتما غواړئ ماشومان ولرئ، کولای شئ دا ډول درسونه د هغوی د ژوند د هوساينې په موخه نوموړو ته ور زده کړئ.

۱ - پيسې څرنگه کار کوي؟

دا مورد کيدای شي ستاسو په نظر ساده او ابتدايي په نظر درشي، خو ډيری خلک شته چې تر اوسه يې د ځان څخه نه دي پوښتي چې خلک پيسې څرنگه لاسته راوړي، ولې زما مزد يا حق لږ دی؟ يا دومره دی؟ کوم لاملونه زما د مزد په ټاکلو کې اغيزناک دي؟ ولې ماليه ورکړم؟ کومو شيانو ته اړتيا لرم ترڅو خپل درآمد يا حقوق ډير کړم؟

د شتمنو ماشومانو والدين ددې ډول کارونو لپاره لومړيتوبونه ټاکي. هغوی تل په کور کې د خپلو ماشومانو سره د پيسو د ارزښت او اهميت اړوند خبرې اترې کوي، دا د پيسو د ارزښت او اهميت اړوند خبرې ماشومانو ته په کوچني عمر کې ډيرې اړينې دي. شتمن والدين، د پيسو د زيرمه کولو او دخل جوړولو طريقې اړوند هم خپلو ماشومانو ته زده کړه ورکوي، او د هغوی

ماشومان د هماغه وړوكوالې څخه دا درك كوي چې د پيسو گټل د پيسو تر مصرفولو په مراتبو دروند كار دى. بل پلو ته مسكين والدين، هيڅكله د خپلو ماشومانو په مخكې د پيسو اړوند خبرې نه كوي، او د مسكينو كورنيو د درآمد راځ د هغوى ماشومانو ته د تل لپاره د يوه راځ په توگه پټ پاته كيږي. همداشان د پيسو د مصرفولو ډول او په څه مصرفولو شكل هم هيڅ كله د ماشومانو سره نه شريك كيږي.

۲. د دارايي او پور ترمنځ توپير:

مسكين خلك هيڅ كله دا نشي درك كولاى چې د كوم شي اخيستل ښه او د كوم شي بد دي. فقير خلك كله چې څه پيسې پيدا كوي ژر ترژره هغه مصرفوي، همدا لامل دى چې مسكينان تل مسكين پاته كيږي.

خوراځي په دې ځان پوه كړو چې دارايي او پور څه شى دى؟ دارايي هغه څه دي چې ستاسو لپاره پيسې گټې، په داسې حال كې چې پور ستاسو پيسې اخلي. ستونزه دلته ده چې فقيران نه پوهيږي پور څه شى دى؟ د بيلگې په توگه موټر چې تاسو په كې سپريږئ يا كور چې تاسو په كې ژوند كوئ، يو ډول پور دى، ځكه په داسې حال كې چې هغوى ستاسو لپاره پيسې نه گټې بلكه ستاسو څخه پيسې هم مصرفوي. په همدې ډول ستاسو د لاس ايفون مبايل، يا ستاسو نوې بړند جامې، يا نوى بړند او ډبر لگښت لرونكى تلويزيون، او ټول هغه شيان چې تاسو يې د دوهم ځل په اړوند سوچ نه كوئ، په داسې حال كې چې شتمن خلك تل د دارايي د اخيستلو فكر كوي، هغوى هم نوې او لوکس كور اخلي خو نه ددې لپاره چې خپله پكې واوسيږي، بلكه په كرايه يا اجاره وركولو لپاره يې اخلي. ياد

عادي وگري څرنگه ميليونران گيدای شي // ۱۳

يوه پلورنځي په اخیستلو سره چې په هغه سره درآمد ترلاسه کړي. يا بل درآمد زيرونکی شي.

شتمن خلک هم موټر او لوکس کور اخلي خو د خپل مستقيم درآمد څخه نه بلکه لومړی يو يا دوه آپارتمان د اجارې لپاره اخلي، وروسته يې د درآمد څخه ځانته لوکس موټر يا کور اخلي. شتمن والدين دا ټول کارونه په سمه توگه خپلو ماشومانو ته ور زده کوي، هغوی ته ور زده کوي چې کله مو پيسې ترلاسه کړې لومړی ځانته دارايې وپيرئ، او د هغو په واسطه بيا خپل درآمد دوه يا څو برابره لوړ کړئ.

۳ - څرنگه ټولنيز وگري اوسي، او د نورو سره سمې اړيکې ولري:

ښايې تاسو هم دا درک کړي وي چې په اوسني شرايطو کې د اړيکو درلودل د نورو وگړو سره څومره اړين کار دی. شتمن او بريالي وگړي خپل ماشومان حتی د پنځه کلنۍ وروسته په دې پوهوې او دا ور زده کوي چې څرنگه د نورو سره لازمې، اړينې او سمې اړيکې جوړې او يو ټولنيز(اجتماعي) وگړی واوسي. ښايې ستاسو لپاره دا د باور وړ نه وي، خو فکر وکړئ که ستاسو زوی يو ټولنيز وگړی وي، نور والدين هم غواړي اولادونه يې لوبې ورسره وکړي، خو که ستاسو ماشوم گوبنې او بغض لرونکی وي، ټول والدين خپل ماشومان ستاسو د زوی سره د لوبې کولو څخه منع کوي. دا مورد زموږ په ژوند کې ډير اړين دی، که چيرته خلک ستاسو سره ښه اړيکه ولري او تاسو يې خوښ شئ، تاسو به ژر وده وکړئ. او ټولې دروازې به ستاسو پرمخ خلاصې وي. تاسو به ښه کار ومومئ او خلک به ستاسو سره ښه کره وپه وکړي.

۴ - سملاسي پايلې ته تمه نه لري:

د خپل فکر څخه د جادويې كړنو د رامنځته كيدو سوچ هم د تل لپاره ليرې كړئ يعنې داسې چې هر كار په جادو يې ډول ترسره كيږي بلكه ټول كارونه وخت او زمان ته اړتيا لري نو موږ بايد په لنډ وخت كې د خپل كار پايلې ته تمه ونلرو. موږ اوس په داسې شرايطو كې ژوند كوو چې د خپلې غوږۍ په يوه بتن كيكارلو يا هم د كامپيوټر په يوه بتنې وهلو سره ټول كارونه په لاره اچولای شو.

د بيلگې په توگه كه چيرته وغواړو چې فيلم ننداره كړو، يوټيوب سايت ته ور دننه كيږو، او كه وږي شو نو سمدلاسه هوټل ته زنگ وهو، خو ډير خلك په دې سوچ نه كوي چې په دې كتگورۍ كې بدايتوب او خوښي قرار نه لري، چې په يوه بتن كيكارلو سره هغوى ته ورسېږو. فقير وگري دا عادت لري چې ژر پيسو او دارايئ ته ورسېږي. همداشان پيسو او ډيرې دارايې ته د رسيدو لپاره هغوى تل جادو يې فكر كوي. چې په يوځل هغوى د ځمكې څخه پورته كړي او د پيسو او دارايې څښتنان سي. جالب ټكى دادى كه چيرته فقير وگري په هماغه جادويې ډول هم پيسو او دارايې ته ورسېږي، ددې پوهه او فهم نه لري چې دا پيسې څنگه مصرف او څه ډول پانگه اچونه ورباندې وكړي. خو بډاى وگري دا ډول توقع نه لري، او خپلو ماشومانو ته هم دا ور زده كوي چې هيڅ شى په ژوند كې ناخاپې (تصادفي) او وړيا نه ترلاسه كيږي او بايد د خپل هر عمل څخه سملاسي غوښتنه ونلري. او د يوه هوسا او آرام ژوند د لرلو لپاره بايد د يوه اوږده او خطر لرونكي سفر په تمه وي. فقير وگري خپلو ماشومانو ته وايې چې، ځانته يو كلن پلان او پروگرام جوړ

عادي وگري څرنگه ميليونان گيدای شي! // ۱۵

کري، خو شتمن والدين خپلو ماشومانو ته وايي چې ستاسو په ژوند کې ترټولو لنډ پلان او پروگرام بايد د ۱۰ کلونو څخه لنډ نه وي.

۵ - څرنگه ورځنيو عادتونو ته په فکر کې پراختيا ورکړي ترڅو په اوږد مهاله ډول د هغو څخه گټه ترلاسه کړي:

ترټولو ښه درسونه چې تاسو يې خپلو ماشومانو ته بايد ور زده کړئ دا دي چې څرنگه يو عادت په خپل فکر کې رامنځته کړي. عادتونه د انسانانو تر ټولو ارزښت لرونکي صفتونه او کمالونه دي، ځينې وختونه ستاسو دغه عادتونه ستاسو په ژوند کې د ستر بدلون لامل گرځي.

پوهان په دې باور دي چې په عادي ډول هر وگړی کولای شي په ۲۱ ورځو کې يو فکر ته په خپل دماغ کې پراختيا ورکړي. د بيلگې په توگه که چيرته تاسو ۲۱ ورځو پرلپسې هره ورځ ۵ پاڼې کتاب ولولئ کتاب لوستنه به په تاسو کې په يو عادت بدله شي. په همدې ډول ستاسو په کار او کسب کې، که چيرته تاسو په هرو ۲۱ ورځو کې يو نوی شی زده کړئ هغه نوی شی به ستاسو عادت وگرځي.

او ستاسو په کار او مسلک به اغيزناک تمام شي. شتمن والدين خپلو اولادونو ته لکه څرنگه چې مور مخکې يادونه وکړه لومړی دا ور زده کوي چې يو عادت څرنگه په خپل فکر کې رامنځته او پراختيا ورکړي خو له بل پلوه فقير والدين ډير لږ خپلو ماشومانو ته دا ډول د عادت رامنځته کولو سوچ ور زده کوي.

د عادت د خلق کولو واک په انسانانو کې يو له اړينو اوزارونو او ځانې پراختياوو گڼل کېږي. شتمن خلک خپلو ماشومانو ته دا ور زده کوي چې

څرنگه يو عادت په خپل فكر كې رامنځته او هغه ته پراختيا ورکړي په داسې حال كې چې فقير والدين دا كار نه كوي. په ياد ولرئ ماشومان چې كوم شيان په ماشومتوب كې زده كوي هغه د عمر ترپايه نه هيروي او تل يې څاري.

۶ - پيسې ښه وسيله ده:

تاسو به هم په وار وار اوريدلې وي چې پيسې د شيطاني رېښه لري، خو كه دې خبرې ته ځير شو دا خبره هغه كسان كوي چې هيڅكله پيسو ته نه دي رسيدلې، په داسې حال كې چې د پيسو د لرلو لپاره يې بي شميره هڅې كړي دي.

فقيران وروسته د ډيرو هڅو او ځينې وختونه هم بي موده پيسې د شيطنت او شر لامل گڼي، او په همدې ډول يې خپلو ماشومانو ته هم زده كړه وركوي. چې پيسې ښه شي نه دي او پر پيسو ډير فكر مه كوي، ځكه كله چې مو پيسې زياتې شوې ستونزې به موهم ډيري او دښمنان به هم پيدا كړي.

خو شتمن او بريالي خلك د هغوی خلاف كار كوي، هغوی پوهيږي چې پيسې يوه ښه وسيله ده، چې انسانانو ته يو ښه، آرامه او با عزته ژوند رامنځته كوي. دا هم سمه ده چې پيسې يو كاغذي، پلاستيكي يا اوسپنيزې ټوټې دي، خو دغه ټوټې تاسو ته ارزښت خلق كوي، ميليونر وگري خپلو ماشومانو ته دا ور زده كوي چې پيسې داسې ارزښتناكه څيز دي چې په هغوی سره كولاى شئ تاسو لوبه وكړئ كه چيرته تاسو سمه لوبه وكړئ تاسو بريالي كيږئ، خو كه خرابه لوبه وكړئ چې هرڅومره پيسې هم درسره وي په ځمكه به را ولوېږئ.

۷. د لگښتونو د را کمولو په ځای خپل درآمد ته ډیر نښت ورکړئ:

يو له هغو اړينو درسونو څخه چې شتمن والدين يې خپلو ماشومانو ته ور زده کوي دا دی، چې څرنگه ډيرې پيسې لاسته راوړي. والدين پوهيږي چې د پيسو لاسته راوړل آسانه کار نه دی، ډير کار او زحمت ته اړتيا لري. له همدې امله هغوی لومړی خپلو زامنو ته هڅه، کونښن او ډير کار کول ور زده کوي. شتمن والدين خپلو ماشومانو ته دا ور زده کوي چې څرنگه د خپلو لگښتونو د کمولو په ځای خپل درآمد ډير کړي، خو بل پلو فقير والدين خپلو ماشومانو ته وايي چې تر خپل وسې په خپلو لگښتونو کې کمښت راولې، ترڅو پوروړي نشي.

هغه ۱۵ كارونه چې فقير وگړي يې ترسره كوي خو شتمن نه

مور پوهيږو چې تاسو ډيرى د مالي خپلواكى په لټه كې ياست نو له همدې امله ما تاسو ته هغه لړليك چمتو كړى دى چې فقير وگړي يې ترسره كوي خو شتمن نه. دا ټول موارد ددې لپاره بيانېږي ترڅو تاسو وكولاى شئ، خپل اوسنى وضعيت وپيژنئ او هغه كارونه چې اوس ستاسو لپاره اړين دي ترسره كړئ. كه څه هم دا قوانين ځانگړې شرايط لري خو ددې عادتونو او كړنو څخه پوهاوى كيداى شي ستاسو سره مرسته وكړي. څوك څه پوهيږي بيا يې ددې كارونه په ودرولو سره كيداى شي تاسو خپلو موخو لاهم نږدې او ميليونران شئ.

۱ - فقير وگړي ډير تلويزيون گوري:

اجازه راكړئ يو څه روښانتيا ورباندې واچوم، كه چيرته تاسو تلويزيون ته ډير وخت لړئ په رښتيني مانا تاسو فقير ياست. دا خبره ډيره د حيرانتيا وړ ده چې فقير وگړي خپل څومره وخت د تلويزيون په ليدلو تيروي. تلويزيون يو له هغو شيانو دى چې ستاسو د پرمختگ لار كې خنډ گرځي. كه چيرته تاسو د مشهورو خلكو اړوند معلومات لړئ، كه چيرته تاسو تلويزيوني سريالونه ډير څارئ، يا هم د ورځپاڼو د لوستلو هيله لړئ نو تاسو ډير تلويزيون گورئ. د مشهورو خلكو د ژوند اړوند معلومات لرل ستاسو په مالي ژوند كې هيڅ ډول اغيزناك نشي تماميدلاى، يواځې مشهورو خلكو ته اجازه وركوئ چې لاهم مشهور شي. بيا يې تاسو ووايئ چې تلويزيوني سريالونه او فلمونه ډير زده كړه وركوونكي دي خو دا مه هيروى چې همدا تلويزيوني سريالونه يا فلمونه تاسو د ډيرو هغو كارونو څخه راگرځوي چې تاسو يې د پرمختگ هيلې ته وده

ورکوي. او تاسو په غلط مسير کې واقع کوي.

۲ - فقير وگري د فسټ فوډ (چمتو شوو خواړو) څخه کار اخلي:

روغتيا رښتياهم اړين شي دی، خو فقير وگري ډيره ليوالتيا نه لري چې وپوهيږي په يو وخت سالمو خوړو کې کوم ډول توکو ته اړتيا ده. يا هم ډير لږ د تغذيې اړوند معلومات لري. فقير وگري خپل ځان په ډير غوړو او وازدې سره پرسوي، نو له همدې کبله نشي کولای د خپل مغز د ۱۰۰٪ سلنې څخه کار واخلي. که چيرته روغتيا و نلري ستاسو د ژوند ټولې چارې به د ستونزو سره مخ وي.

۳ - فقير وگري حراجي (ليلامي) محصولات او توکي پيري:

يوآخيني شي چې تاسو يې بايد په ليلامي ډول ترلاسه کړئ هغه سهام دی، فقير وگري په ژوند کې تل هڅه کوي هغه څه چې لري ډير يې کړي خو شتمن وگري په هغو توکو پانگونه کوي چې دارايې ورته گټې. يواځې د حراجي او ليلامي جامو په هکله سوچ وکړئ، دا د هغو وگرو لپاره دي چې د يوې بشپړې جوړې جامو د اخيستلو توان نلري. د حراجي جامو اخيستل ددي لامل گرځي چې تاسو يواځې د فقيرو خلکو په ډول خلکو ته په نظر ورشي. د ځان د نه مشهورتيا په خاطر دا کار وکړئ خو د سوداگري يا هم دپيسو د سپما په خاطر دا کار مه کوي ځکه چې په حراجي توکو اړياست خو ځلې پيسې مصرف کړي.

۴ - فقير وگري ډير ناوخته د خوب څخه راپاخيري:

هغه کار چې شتمن خلک يې نادرا ترسره کوي. فقير وگري معمولاً د شتمنو خلکو څخه تمبل وي. بنايي د شرايطو بدلول ستاسو لپاره گران کار وي، خو

دا واقعيت دی هغو کسانو چې د خپلې ځوانۍ څخه د ځان د ودې اړوند سوچ کړي وي، ډير کم مينه لري چې فقير پاته شي. په رښتيني ډول که چيرته تاسو سهار وخت د خوبه ونه پاڅيرئ، خپل کارونه تنظيم نه کړئ او خپل وخت بيخايه مصرف کړئ، تاسو هغو توکو ته کوم چې نړۍ ورته اړتيا لري ترې ليرې پاته کيږي. تناقض دلته دی هغه وگړي چې خپل په ودې تمرکز نه لري، ډيره هڅه ترسره کوي، خو لږ بريا ترلاسه کوي. بيلگيتس، مارک زوکربرگ او نور مشهور ميلياردان سهار او هر وخت د خوب څخه پر وخت راپاڅيږي.

۵ - فقير وگړي ډير وخت په ورزشي لوبو کتلو تيروي:

په داسې حال کې چې دوی خپله نه کوم لوبغاړې دي نه هم د کوم لوبغالي خاوندان. لکه څرنگه چې د تلویزیون د لیدلو لپاره هیڅ دلیل شتون نلري همداسې د ورزشي لوبو ورتلو او لیدلو ته هم هیڅ دلیل نشته. د ورزشي لوبو کتل هم تاسو د خپلو موخو څخه لیري کوي، او تاسو د خپل کار په داسې موقعیت کې راگیروي چې هیڅ ډول کنترول به د خپل کار په لاس کې نه لری. دا موضوع ستاسو په فکر اغیزه پریبایي او د ژوند تر پایه به تاسو یو ننداره کوونکی وی. دا هغه وخت دی چې نور خلک یاندي خپل کارکوونکي دخپل کار اړوند مقصر گڼی، په داسې حال کې چې تاسو خپله هیڅ کوم کار نه دی ترسره کړی.

۶ - فقير وگړي د شتمنو په اندازه حمام نه کوي:

هغه څه چې بڼایې په لومړیو اوریدلو کې ستاسو په پام در نشي، خو له بده مرغه دا یو واقعیت دی، کله چې وایو د خدماتو په وړاندې کولو سره

خپلې سوداگرۍ ته وده ورکولو نو دلته د ځان پاكوالۍ او ځانته پاملرنه ددې لامل گرځي چې نور خلک په آسانۍ سره تر خپل اغيزې لاندې راولي. هغه وگړي چې ظاهراً بڼه قيافه نلري يا ظاهري بڼه نه ښکاري د نورو وگړو سره د اړيکو په جوړولو کې ډير لږ بریا ترلاسه کوي. که چيرته څوک نه غواړي تاسو ته وگوري، يا هم له تاسو سره د ليدلو او خبرو کولو څخه کرکه ولري تاسو به څرنگه د هغوی سره اړيکې جوړوئ؟ ښايې احمقانه په نظر درشي خو تر ټولو اړين د سهار حمام کول او بيا دندې ته تلل دي.

۷ - فقير وگړي نور خلک د خپلې بدبختۍ له وجې رتي:

خو نوره پيژنئ چې د خپلې ناکامۍ او نه برياليتوب لپاره ورته لاملونه لري، که څه هم ډير څيزونه شتون لري چې زموږ د کنترول څخه وتلې دي، خو ۹۹٪ سلنه ستاسو ژوند ستاسو په لاس کې دی. په ياد ولرئ چې تاسو د خپل ژوند مسؤليت په غاړه لرئ، تاسو د خپلو اړيکو مسؤل ياست، تاسو د خپلې زوجتيا مسؤل ياست، که چيرته غواړئ هغوی ته بدلون ورکړئ، خپله يې بدل کړئ. ژوند هغه پيښې چې زموږ سره پيښيږي نه دي، بلکې يادو پيښو ته غبرگون ښودل ژوند دی. کله چې کوم بد څه په ژوند کې رامنځته کيږي فقير وگړي خپل ځان د يادې پيښې قرباني گڼي، په داسې حال کې چې شتمن خلک رامنځته شوې پيښه څيړي، هڅه کوي وپوهيږي چې څه رامنځته شوي دي، او دا چې څرنگه کولای شي په راتلونکي کې د يادې پيښې د رامنځته کيدو مخنيوی وکړي. کله چې څوک د يادو پيښو اړوند کومه پلټنه نه کوي او دا ځانته بهانه گڼي نو دلته نور وگړي ياده پيښه د خپلې سوداگرۍ د ودې په موخه په پام کې نيسي.

۸ - فقير وگري سپما نه لري:

د فقيرانو او شتمنو ترمنځ يو توپير هم دا دى چې فقير وگري د راتلونكو اتفاقاتو لپاره چمتو نه دي، د پيسو سپما كول تاسو ته اجازه دركوي ترڅو وده وكړئ، داسې و انگيرئ چې بده پيښه رامنځته شوې ده، كه چيرته تاسو سپما كړي وي نو ستونزه مو تقريبا حل كړي ده، او تاسو كولاى شئ خپل ژوند بيرته پخواني او عادي حالت ته ور وگرځوئ. اوس كه چيرته تاسو د سپما په نامه پيسې و نه لرئ، څه بايد وكړئ؟ تاسو خپلې دارايې گانې لكه موټر، كور او نور پلورئ، يا داچې د نورو څخه يې پوروى، د شتمنو خلكو لپاره كه چيرته د ژوند شرايط بدل شي د هغوى خپل چاره بدلون نه مومي، هغوى سپما كولو ته دوام وركوي، كه چيرته سپما پيسې ولرئ كولاى شئ په بيلابيلو وختونو كې د خپل ژوند د پرمخ وړلو او هوساينې په موخه كار واخلي. په داسې حال كې چې نور وگري نشي كولاى ددې موقعيت څخه كار واخلي. دا هغه لامل دى چې شتمن خلك لاشتمن او فقير خلك لا فقيران كيږي.

۹ - فقير وگري د اعتباري كارتونو څخه كار اخلي:

يا د بې ارزښته توکو د اخیستلو لپاره پور اخلي. د فقيرانو او شتمنو ترمنځ يو اساسي توپير د اعتباري كارتونو څخه د كار اخیستلو دى، ساده قانون دى كله چې تاسو د هغه څه لپاره كوم چې تاسو ته چندان درآمد نه لري پور اخلي نو دا پور تيروتنه ده، ساده خبره ده چې د پور او اعتباري كارت څخه د كار اخیستو په پايله كې پانگونه وكړئ.

هيله لرئ په داسې حال كې چې كوچنى تلویزیون لرئ لوی تلویزیون د کور

لپاره واخلي، نو دلته بايد تاسو پور وانخلي، په بدل كې يې بايد تاسو هڅه وكړئ چې د خپل كاروبار د گټې څخه داسې پيسې ترلاسه كړئ چې د ياد تلويزيون د اخیستلو لپاره بسنه وكړي نه دا چې د اصلي سرمايي څخه يې كم او تلويزيون پرې واخلي.

۱۰ - فقير وگري هڅه كوي د ژوند په لومړيو كې ډير اولادونه ولري:

خو واقعيت دا دی چې زامن د واده په لومړيو كې ډير لگښت لرونكي دي، مور ټول پوهيږو چې د اولادونو لرل څومره د خوښۍ او خوږوالي احساس انسان ته بښي، او ډيری خلك يواځې همدې خبرې ته پاملرنه كوي، هغوی په دې سوچ نه كوي چې واقعيت ته كتل څومره گټور دي. كه چيرته تاسو په كوم صنعتي هيواد كې ژوند كوي نو د يوه زوی يا لور د غټولو لگښت به په مياشته كې ۲۵۰۰ ډالره پرتاسو چارچ شي. د لوړو زده كړو نه لرل يا هم د نورو لاملونو له امله فقير وگري د شتمنو خلكو او ټولنې د منځني حد په پرتله د ډيرو اولادونو درلودونكي دي. په داسې حال كې چې شتمن خلك د هر ماشوم په پيداكولو كې څوكاله صبر كوي ترڅو د برابر شرايطو څخه برخمن او بيا بل زوی يا لور نړۍ ته راوړي.

خو فقير وگري د يوه زوی د پيدا كيدو وروسته هڅه كوي چې بل پيدا كړي او داسلسله همداسې دوام لري، يواځينی لامل همدا دی چې دوی مالي خپلواکی ته هيڅ وخت نه اوزگارېږي او تل د دې پرځای چې خپل كاروبار پيل كړي د خپلو اولادونو د مړولو لپاره هڅه كوي او تل پوروړي پاته كيږي.

۱۱ - فقير وگري منظم روغتيايي معاینات نه ترسره كوي:

ما مخکې د روغتيا اړوند اشاره وکړه، چې روغتيا په ژوند كې څومره ارزښت

لري، راځئ دا تصور كړئ چې تاسو سرطان لري چې تر اوسه نه ده تشخيص شوي، كه چيرته تاسو په دوام لرونكي ډول د ځان څخه خبر اوسئ تاسو به په لومړيو كې په هغې خبر او مخنيوي به مو كړي وي. او لږې پيسې به مو هم ورباندې لگيدلې وي. او كه چيرته تاسو په پاى كې پرې پوه شئ نو وخت به مو دلاسه وتلى وي او ډير پيسې به مو هم بيخايه مصرف كړي وي حتى د مرگ لامل به مو هم شي.

١٢ - فقير وگري مخكې له دې چې پيسې ترلاسه كړي هغه مصرفوي:

د ژوند تر ټولو خطرناكه پړاو دا دى مخكې له دې چې تاسو ته د كوم ځايه معاش يا پيسې راشي تاسو هغه مصرف كړئ، بل ځل چې تاسو پيسې ترلاسه كوي، او بنايي هيڅ درته پاته نشي نو خپل ژوند به مو د ډيرو ستونزو سره مخ كړي وي. كه چيرته د هغه شي لپاره چې د لرلو هيله يې لري په بشپړه توگه پيسې نه لري، نو د لرلو تمه يې مه كوي ځكه تاسو د ډيرو گټو راگرځوي او مجبوري ته مو دروي. لومړى خپل كاروبار ته ور وگرځئ، شپه او ورځ كار وكړئ، كله مو چې پيسې وموندې بيا د هماغې هيلې لرلو ته ورشئ.

١٣ - فقير وگري د فقير وگرو سره اړيکه لري:

دا خبره واقعيت لري چې تاسو د هغو پنځو نفرو منځنى نفر ياست چې د هغو سره اړيکه لري، د ټولو هغو لارو څخه چې زموږ د فقر لامل گرځي دا ده چې تاسو د كومو خلکو سره چې اړيکه لري عقايد او باورونه مو هم د هغوى خلکو په شان كيږي، هغه متل دى:

چې اوسي په خوى به د هغو سي، نو كله چې تاسو د فقيرانو سره اړيکه ولري تاسو هم فقير پاته كيږي ځكه چې تاسو د هغو زړو باورونو او فکرونو

سره چې مخکې يې شتون درلود او اوس يې بدلون موندلی دی پاته کېږي. تاسو داسې کسانو ته اړتيا لرئ چې د هغو کسانو په منځ کې قرار ولرئ، او تاسو ته الهام وېبښي، او تاسو هغو کارونو ته وهڅوي چې ستاسو د توان څخه بهر وي. که چيرته اوس هم د هغو وگړو سره چې پخوا مو اړيکه درلودلې اړيکه لرئ او نوې ملگري نه لرئ نو اړتيا ده چې خپلې اړيکې له سره چيک کړئ، دا چې نوې شيان تجربه کړئ يا هم د نوې وگړو سره اړيکه ولرئ مه ډارېږئ، او د ښو شيانو لورې ته قدم واخلي.

۱۴ - فقير وگري هيڅکله د خپلو خوبونو پسې نه ځي:

تاسو نشول کولای د خپلو زيږيدو په وخت کې خپل پلار او مور غوره کړئ، يا دا چې ټولنه څرنگه ستاسو سره چلند وکړي ځانته غوره کړي، يواځيني شي چې تاسو کولای شئ هغه کنترول کړئ د هغو ساعتونو شمير دی چې ستاسو د خوبونو او هيلو لپاره شتون لري. هر ژوندی انسان په شپه او ورځ کې ۲۴ ساعته وخت لري، چې په دې وخت کې انسانان د نورو انسانانو په پرتله ډير کارونه ترسره کوي.

که چيرته تاسو خپله خپل ځان د څه شي په زده کولو مکلف کړئ يواځې تاسو وخت ته اړتيا لرئ. ترڅو وتوانېږئ خپل بریا وگورئ. ښايې تاسو اوريدلې وي چې د هرو ۱۰ کسب او کارونو څخه ۹ دانې يې په لومړيو ۳ کلونو کې ماته خوري.

ښه تاسو پوهېږئ چې کومو کاروبارونو ماته خوړلې؟ ځواب ساده دی هغو کارونو چې هيڅکله يې پيل هم نه دی کړی. که چيرته کوم نوښت لرئ هغه پلان کړئ، ويې سنجوئ او عملي يې پيل کړئ.

۱۵ - فقير وگري دا عقیده لري چې نور خلک به د هغوی سره مرسته

کوي:

ترڅو دوی وتوانېږي بريا ترلاسه کړي، دنيا هيڅ شی تاسو ته وړيا نه درکوي، تاسو يواځې او يواځې ياستئ او د هغو پېښو مسؤل ياست چې ستاسو په ژوند کې رامنځته کېږي. ټول کله چې ځوانان وي دا سوچ کوي چې د بريا پر لور ګام ږدې، خو وروسته د واقعيت سره مخ کېږي، دا دنيا يواځې ښو او برياليو وگړو ته مزد ورکوي، ښه او بريالي وگړي هغه دي چې هيڅکله ميدان تش نه پرېږدي، هغه کسان چې تل په زده کړه بوخت دي، هغه څوک چې سوچ کوي د نوموړې د ستونزې حلولو ته هيڅوک نه راځي او خپله بايد لاس په کار شي. د هغو وگړو سره په اړيکه کې شی کيدای شي ډير داسې نور وگړي هم ومومئ چې ستاسو سره همفکره دي، ددې پرته به تاسو د بایلونکو وگړو څخه وگنل شی.

هغه ۱۰ کارونه چې شتمن خلک يې ترسره کوي خو فقيران يې نه

مسکين او په مالي لحاظ ماته خوړلي وگري ځينې وختونه د شتمنو خلکو عادتونه خپل ځان ته بيلگه گرځوي او غواړي د هغوی په شان پيسې ولري، خو د شتمنو وگرو مهم عادتونه مسکين وگري يا د ناپوهی، تنبلی يا هم نورو لاملونو له مخې نه څاري. دلته تاسو ته هغه لس کارونه چې شتمن کسان يې ترسره کوي خو مسکين کسان يې نه ترسره کوي وړاندې کوم: يعنې که څوک غواړي ځان د فقر او مسکينتوب څخه وباسي نو د شتمنو وگرو دا ۱۰ عادتونه دي وڅاري:

۱ - شتمن وگري ډيره مطالعه کوي:

د برياليو وگرو تر ټولو مهم لامل چې هغوی يې د برياليتوب تر پورې رسولي، ډيره لوستنه او مطالعه ده، آيا پوهيږئ چې د نړۍ تر ټولو شتمن وگري لکه بيلگيتس، وارن بوفر، الن موسک، په کال کې د ۵۰ ټوکو څخه ډير کتابونه لولي؟ او آيا په دې هم پوهيدئ چې د ټولني عادي وگري په کال کې يو يا يونيم ټوک کتاب لولي؟ چې هغه هم د داستان يا رومان کتابونه دي. مطالعه ددي لامل گرځي چې تاسو خپل پخوانۍ تيروتنې وپيژنئ، او هغه په راتلونکي کې تکرار نکړئ. په اوس وخت او د ټکنالوژۍ په دور کې مطالعه د شتمن کيدو، فکري پياوړتيا، تفريح او نورو لامل گڼل کيږي.

۲ - شتمن وگري اوسمهال د راتلونکي څخه څاروي:

هغوی ډير ژر د برياليتوب او شتمن کيدو په لور خپل سفر پيلوي، څومره ژر؟ ۱۰ کاله مخکې. آيا پوهيدئ که چيرته تاسو ۱۰ کاله مخکې هوډنيوه او حرکت مو کاوه، نن به په داسې وضعيت کې نه وئ، د شتمنو وگرو په فکر

۲۸ // عادي وگري څرنگه ميليونان كيدای شي!

پخواني ۱۰ كاله د شتمن كيدو او بډايتوب لپاره ترټولو ښه وخت او كلونه ؤ. او كه مو ۱۰ كاله مخكې كاروبار نه دی پيل كړ ترټولو ښه وخت پروڼ ؤ، او كه مو پروڼ هم نه دی پيل كړی نو نن ستاسو د كاروبار د پيل تر ټولو ښه وخت دی.

بريالي وگري هيڅكله وخت بيخايه نه لگوي. هغوی د نن ورځې خوښی او خوشالی د سبا ورځې د خوښيو او نيكمرغيو څخه چې د برياليتوب او شتمن كيدو څخه ډك دی څاروي. شتمن كسان نن ډير كار كوي ترڅو د ځان لپاره ډيرې راتلونكي سباگانې ولري. خو مسكين او فقير وگري خپل اوسنی وخت په خوښيو او خوشحاليو تيروي، او خپل كارونه سبا ته پرېږدي چې په همدې ډول وخت كوم چې سره زر دي بيخايه دلاسه وركوي.

۳- شتمن وگري د خپل پياوړتيا پر ټكو ډيره پانگونه كوي:

د هغو سترو توپيرونو څخه چې د شتمنو او مسكينو وگړو ترمنځ شتون لري هغه دا دی چې شتمن وگري تل هڅه كوي ډير څه زده كړي، او د خپل پياوړتيا پر ټكو چې د خپلې دندې مسلکي كيدل دي وړ زيات كړي، هغوی په فعاله توگه كار كوي ترڅو د كار اړوند يې د هرې ممكنې لارې همدې يوې حرفي يا مسلک ته دوام او پرمختگ وركړي. خو بله خوا عادي وگري هڅه كوي چې بيلابيلې دندې زده كړي، ددې رشتې څخه بلې ته ټوپونه وهي، او په پای کې هيڅ يوه لكه څرنگه چې يې بايد زده وي نه زده كوي. او د هغه مشهور مثل په اصطلاح چې زر كسب لرونکی بي روزي پاته كېږي، تل اوزگاره گرځي.

۴ - شتمن وگري خپل ځان د خپل بخت او برخليک مسؤل گڼي:

شتمن وگري يواځې ځان د خپل بخت او برخليک مسؤل گڼي، په داسې حال کې چې مسكين او عادي وگري هغه څه چې پر نوموړي راغلي وي د نورو د لاسه گڼي. كله چې يو معمولي وگري په يو كار يا سوداگرۍ كې ماته خوري، د دولت قوانين، د ماركيټ وضعيت، سيالي او نورې برخې د خپلې ماتې لامل گڼي. شتمن كيدو ته رسيدل آسانه نه دي، خو ناممکن هم نه دي. شتمن وگري دا لاره په سختۍ سره وهي، او په دوام كې يې د هيڅ وگري يا لامل څخه شكايت نه كوي. كه چيرته بريالي كيږي يا هم ماته خوري په دواړو صورتونو كې خپل ځان مسؤل گڼي.

۵ - شتمن وگري ځانگړې مالي موخې لري:

تقريباً ټول هغه شتمن او بريالي وگري چې تاسي يې پيژنئ، يا يې په اړوند څه پوهيږئ، د مالي موخو لرونكي دي. هغوى د عادي وگرو په شان د يو ميليون ډالرو د لرلو اړوند سوچ نه كوي، بلكې د خپل درآمد پر بنسټ د يوه كال لپاره مالي موخه ټاكي. د بيلگې په توگه هغوى د كال په پاى كې د ۱۰۰ زرو ډالرو د لاسته راوړلو موخه ټاكي په بله وينا هغوى وايي چې د سړكال چې اوس يې نوى پيل دى په پاى كې زه بايد ۱۰۰ زره ډالره بلكې دا بيلگه ده تاسو كولاى شئ افغانۍ وټاكئ مثلاً ووايئ چې زه بايد د سړني كال په پاى كې ۵۰ يا ۱۰۰ زره افغانۍ وگټم يا هم ډيري، هغوى هم د مالي كال په پيل كې د ځان لپاره د ۱۰۰ زرو ډالرو موخه ټاكي چې د كال په پاى كې يې بايد ترلاسه كړي.

او د ځان سره يې محاسبه كوي چې دى بايد په مياشته كې څومره ډالره

۳۰ // عادي وگړي څرنگه ميليونان كيداى شي!

وگتېي يا معاش ولري ترڅو ۱۰۰ زره ډالره د كال په پاى كې ولري. دوى هره مياشت بايد ۸۲۵۰ ډالره درآمد ولري ترڅو د كال په پاى كې ۱۰۰ زرو ډالرو ته ورسېږي.

وروسته هغوى ددې مبلغ د لاسته راوړلو لپاره يا ډير كار كوي، يا هم داسې نورې لارې گوري چې درآمد ترې لاسته راشي يا هم آنلاين سوداگرى او نورو ته مخه كوي ترڅو خپلې كلنۍ موخې ته چې ۱۰۰ زره ډالر دي لاسرسى ومومي. خو عادي وگړي د يو ميليون ډالرو درلودل په فكر كې گرځوي او هغه د چا خبره خيال پلو وهي.

۶ - شتمن وگړي د مسكينو وگړو په پرتله لږ ويده كيږي:

دا هم يو روڼ حقيقت دى چې مسكين وگړي تمبل دي، هغوى د كوم كار د ترسره كولو لپاره ډيرې بهانې لټوي، د هغوى لپاره خوب او استراحت د ورځې ترټولو اړين او په لومړيتوب كې كار دى. هغوى هڅه كوي چې په هرو ۲۴ ساعتونو كې لږ تر لږه ۱۰ ساعته ويده شي. خو شتمن وگړي د خپل كار د پيل په كلونو كې هره ورځ تر ۱۵ ساعتونو كار كوي. او يواځې ۵ تر ۶ ساعتونو ويديږي.

۷ - شتمن وگړي پيسې لري چې د هغوى لپاره كار كوي:

د شتمنو وگړو د ښو عادتونو څخه يو عادت دا دى چې هغوى په خپلو پيسو بياځلې پانگونه (سرمایه گذاري) كوي. نه د عادي وگړو په شان چې خپل درآمد د كور په اخیستلو، يا لوکس او لوړبیه موټر په اخیستو. بريالي وگړي په لومړيو كې ډير كار كوي، ترڅو په بشپړه كچه پيسې ټولې كړي، او پر هغو بياځلې پانگونه وكړي. چې دلته دا خبره بلکل صدق كوي چې مسكين

وگري د پيسو لپاره کار کوي او شتمنو وگرو ته پيسې کار کوي.

۸ - شتمن وگري هرڅه ډير ويني:

هرکله چې تاسو دا سوچ وکړ چې ستاسو په خواوشا کې نړۍ ستاسو لپاره ډير مالي فرصتونه لري، ستاسو ژوند به د هماغه شيبې بدلون ومومي. خو تجربو ښودلې چې ډيرو محدودو کسانو دا خبره درک کړې ده، او هماغه وگري ترټولو شتمن وگري دي. مسکين وگري تل په دې سوچ کې دي چې د پانگونې او سوداگرۍ يا هم کاروبار لپاره تل فرصتونه محدود دي او په سادگۍ نه ترلاسه کېږي. خو شتمن وگري هره شيبه يو بشپړ فرصت او د پيسو د ترلاسه کولو لپاره طلايې چانس گڼي. هغوی د خپلو خواوشا د فرصتونو څخه په گټې اخيستنې د يوه محصول نوبت کوي ترڅو پيسو او شتمن کيدو ته لاره ومومي.

۹ - شتمن وگري ستر لوبغاړي دي:

شتمن وگري پوهيږي چې ستر کارونه يو دم او په يوه ورځ سرته نه رسيږي، هغوی ډير لوړ فکر کوي او د سترو لوبو لپاره د سترو لوبغاړو لوبې ته د سيالۍ لپاره وردانگي. خو عادي وگري سوچ کوي که چيرته يې په دې يوه يا ۲ کلونو کې په بشپړه اندازه پيسې و نه گټلې، هيڅ وخت به يې و نه گټې. خو بل پلو ته شتمن وگري د کلونو يا هم د لسيزو لپاره پروگرامونه جوړوي. ترڅو سترو کارونو ته دننه شي. آيا پوهيدئ چې وارن بوفر، خپل ۹۹٪ شته د ۵۰ کلنۍ نه وروسته ترلاسه کړي دي؟ نو تاسو هم کولای شئ اوږدمهاله پروگرامونه طرحه کړئ، او د هغو پر وړاندې همدا نن قدم واخلي.

۱۰ - شتمن وگري د نورو شتمنو وگرو اړوند مطالعه کوي:

شتمن وگري که څه هم بريالي وي او کاروبار يې سم روان هم وي خو د نورو شتمنو وگرو اړوند هيڅکله خپلې مطالعې او څيړنو ته حتی دمه هم نه ورکوي ياندي د هغوی اړوند تل غواړي نوي څه واوري. هغوی د سيالی او نورو لاملونو له مخې د شتمنو وگرو د بريا مسير تل څاري، دلته تاسو ته اړينه ده چې د نړۍ د شتمنو وگرو د ژوند په اړوند ډيره مطالعه وکړئ. يا هم دې کتاب ته ورته کتابونه ولولئ ترڅو شتمن کيدو (ميليونر کيدو) ته ورسيرئ.

هغه ۹ كارونه چې ميليونران يې ترسره كوي او تاسو يې هم ترسره كولاى شئ:

يو شمير څيړنې ترسره شوې او دا يې څرگنده كړې چې ميليونرانو كوم عادتونه درلودل چې هغوى يې د بريا تر پورې رسولي دي؟ دلته تاسو ته هغه ۹ لارې څرگندوم چې نوموړې شتمن وگړي يې ترسره كوي خو تاسو يې هم ترسره كولاى شئ.

۱ - ميليونران ډيره مطالعه كوي چې تاسو يې هم كولاى شئ:

پياوړى هغه څوك دى چې په څه پوهيږي، ميليونران په دې ښه پوهيږي. له همدې امله هغوى ډيره مطالعه كوي او د هغه چا د ژوند په اړوند ډير څه غواړي واوري چې دى يې څاري او سوداگرى ته يې گټه رسوي. ځينې هم داسې دي چې په كال كې تر ډيرو ډيره مطالعه كوي او په كال كې ډير كتابونه لولي او تر نورو بريالي دي.

۲ - ميليونران ورزش كوي چې تاسو يې هم كولاى شئ:

ورزش كول يواځې د بدن عضلات نه پياوړې كوي بلكه د روح او ذهن قدرت ته هم پياوړتيا ورکوي. له پخوا يې ويلې وه چې سليم عقل په سالم بدن كې دى. له همدې امله ورزش او سالم بدن درلودل ميليونرانو ته تر هرڅه لومړيتوب لري.

۳ - ميليونران سهار ژر له خوبه پاڅيږي:

عموماً ميليونران په منځني ډول د سهار پر ۵ بجو خپل كاروبار ته ولاړيږي. له يوه پلوه د سهار لخوا ذهن او تمرکز څو برابره د نورې ورځې په پرتله پياوړى كار كوي له بله پلوه ستاسو د كارونو ترسره كولو ته ډير وخت ستاسو

۳۴ // عادي وگړي څرنگه ميليونران كيداى شي!

په واک کې درکوي. او هغوی هڅه کوي چې د سهار لخوا ښه خواړه ټيز رژيم ولري او نور وختونه يې هم د خپلې روغتيا سره سم برابر کړي وي.

۴ - هڅه کوي چې د ميليونرانو سره اړيکه ولري:

تاسو د هغو پنځو نفرو منځنۍ نفر ياست چې تاسو ورسره تگ راتگ او اړيکې لرئ نو که چيرته د بډايو خلکو سره وگرځئ بډاى او که د مسکينانو سره وگرځئ فکر مو مسکين او تاسو به هم مسکين وئ. دا هغه حقيقت دى چې ميليونران ښه پرې پوهيږئ او ور سره آشنا دي. هغوی پوهيږي چې دا څومره ارزښت لري چې په خواوشا کې يې داسې کسان و اوسيري کووم چې د هغوی سره گډې موخې لري. او همداشان بريالي وگړي كيداى شي د نورو وگړو په پرتله د پرمختلو ښه بيلگه وي.

۵ - هغوی نيوکې قبلوي:

هغوی جوړونکي نيوکې په پوره ليوالتيا سره منې، شتمن وگړي په دې عقیده دي چې دپرمختگ لپاره بايد د خپلو تيروتنو څخه درس واخلي. او وکولای شي ځان سم کړي. هغوی په دې سوچ نه کوي چې ځان د نيوکو او تيروتنو څخه بچ کړي بلکې په دې سوچ کوي چې بل ځل څرنگه کولای شي هغه کار په سمه توگه ترسره کړي.

۶ - هغوی پر نورو وگړو پانگونه کوي:

ميليونران د ډيرو وړتياوو لرونکو او زيارکښو وگړو پسې گرځي. هغوی ښه پوهيږي چې په يواځې توگه بريا ته رسيدل امکان نه لري. د نورو د پياوړتياوو او سرچينو څخه کار اخيستنه ددې لامل گرځي چې ستاسو کارونه په سمه توگه پر مخ لاړشي.

۷- يو بنه بنوونكي او لار بنود لري:

هيڅوك د هماغه اول نه په هرڅه پوه نه دي زيږيدلي، له همدې امله بريالي انسانان د ځان د پرمختگ لپاره بيلگه او نمونه غوره كوي او غواړي د هغوي په مرسته ځان يوځای ته ورسوي يا هم څه د نورو په هكله ترې زده كړي.

۸- د اوبو د بهير خلاف حرکت كوي:

ميليونران زيان منونكي او تکره كسان دي چې د بيلايلو مناسبو حل لارو پسې گرځي. او د كارونو په ترسره كولو كې د عادي خلكو په ډول ډار نه لري.

۹- د درآمد بيلايلې سرچينې لري:

دا به ټولو ته څرگنده وي چې بريالي وگري يا هم زموږ په اصطلاح شتمن وگري په يوه برخه كې پانگونه نه كوي يا هم د يوه كسب څخه پيسه نه ترلاسه كوي بلكې هغوي د بيلايلو كارو بارونو او پانگونو څخه پيسې ترلاسه كوي. په منځني ډول ټول ميليونران هر يو يې د درو لارو پيسې ترلاسه كوي ياندي د درو كارونو څخه. هيله ده ټول د ډير كاركولو او پروخت د خوب څخه د راپاڅيدلو پياوړتيا په ځان كې پيدا او ځان ميليونر كيدو ته ورسوي.

دوهم څپرکی

هغه لاملونه چې ستاسو د پیسو لرولو مخه نیسي

فقر او د پیسو نه درلودل په مالي چارو کې د محدودیت په مانا نه ده، بلکه یو داسې پروگرام دی چې موږ یې د خپل ژوند لپاره جوړوو. ډیر فقیر وگړي شتون لري، چې پرته له ارث او میراث څخه د نورو څخه ډیر بډای شوي دي. ځینې وختونه انسان د پیسو ترلاسه کولو او راټولولو لپاره غښتلې اراده لري، خو د نا امنۍ حس هغه ته د قدم پورته کولو اجازه نه ورکوي. برسیره پردې چې وپوهیږئ په مالي چارو کې پرمختګ وکړئ، باید یو شمیر عادتونه د تل لپاره یوه څنګ ته پرېږدئ:

۱ - که چیرته کار و نه لرئ د ۳ میاشتو څخه ډیر نشئ کولای پرته له پیسو ژوند وکړئ، باید وگورئ چې تر څه وخته کولای شئ په خپلې سپما باندې تکیه وکړئ، یو شتمن وگړی کولای شي د یو کال څخه ډیر پرته له پیسو ژوند وکړي، ډاډمن اوسئ چې د هغې ورځې لپاره چې تاسو به یې دندې یا بې پیسو شئ نو څه اندازه سپما مو کړي وي. په هره میاشته کې څه پیسې سپما کړئ، او تر ټولو اړینه دا چې ځانته د درآمد یوه سرچینه لکه ملک یا سهام وپیرئ.

۲- د بې موخو توکو اخیستل: تاسو تل د ارزانه او ټیټ کیفیته شيانو د اخیستلو په سوچ کې یاست، چې د څه وخت په تیریدو سره اړ یاست د هغه توکي څو برابره ورباندې مصرف کړئ. شتمن خلک د هر څه ارزښت ته پیسې ورکوي او د خپلو کارکوونکو زحمتونه جبرانوي ځکه چې د توکو اصلي

بيه او ارزښت باندې پوهيږي دا هغه څه دي، چې نور ترې تمه لري.
۳- ستاسو تر کارځای پورې تگ د يوه ساعت څخه ډير وخت مصرفوي، دا جمله به مو ډيره اوريدلې وي، وخت سره زر دي، پيسې تل کولای شو ترلاسه کړو، خو وخت هيڅکله نشي کولای په پيسو واخلي، که چيرته ستاسو تر دفتر پورې تگ مو وخت مصرفوي، محاسبه يې کړي چې ستاسو دفتر ته د تگ لاره په يوه مياشت يا څو مياشتو کې څومره لاره کيږي، هغه وخت چې تاسو يې دفتر ته په لاره مصرفوي هغه نورو اړينو کارونو ته وقف کړي. نو له همدې امله بايد دفتر ته دتلو لپاره تر ټولو لنډه لاره غوره کړي. دا کار ناشوني نه دي، په لاره کوم گټور کار ترسره کړي، لکه کتاب لوستل، بهرني ژبه زده کول، يا تمرين وکړي.

۴- هغه صورت حسابونه چې تاسو يې په ډيرې سختي سره پيسې ورکولای شي: لکه قسطي موټر، قسطي موبایل، قسطي مبل او فرنيچر او... يو قانون شتون لري چې وايي لگښتونه بايد د درآمد څخه % ۴۰ سلنه لږ وي. نو ددې قانون په نه مراعتولو سره بايد خپل آرام ژوند ته د تل لپاره مخه ښه ووايي.

۵- هيڅکله هغه څه چې مالي توان يې نه لري مه يې پيري: ددې په ځای چې يوځلې يو شي واخلي او ټول عمر د هغه د پيسو په ورکولو بوخت وي، نو د خپل درآمد سره سم پيسې مصرف کړي. ياندې هغه د پخواني متل په اصطلاح د خپلې پرستني سره پښې وغځوي.

۶- هرڅه همدا اوس غواړي: ځيني خلک چې د کوم کار پسې وي نو د خپل کار درآمد ته گوري، خو ځيني نور بيا د هغو گټورو پروگرامونو په زده

كړو بوخت وي چې په راتلونكي كې يې په گټه خوري. ددې په ځاى چې خپل اوونيز درآمد ته سوچ وكړئ خپل په كار كې پرمختگ ته سوچ وكړئ.

۷- د خپلې كورنۍ څخه جلا ژوند كوي: د ډيرو تصور دادى كه چېرته جلا ژوند وكړي ډيرو برياوو ته به ورسېږي، خو واقعيت دادى چې پرته د كورنۍ د ملاتړ څخه نشئ كولاى بريا ته لاره و مومئ. ډير خلك د كورنۍ د ملاتړ له امله بريالي شوي دي، او ډير هم د كورنۍ په پريښودو د ماتي سره مخ شوي دي. هغه شيبې چې تاسو يواځې نشئ كولاى ژوند ته دوام وركړئ يواځې مينه كولاى شي د ژوند په پرمخ بيولو كې مرسته درسره وكړي.

۸- د يوه ښه ژوند درلودل هغه هوډ دى چې مور يې بايد خپله ونيسو: د لوبو قوانين كيداى شي بدلون ومومي. دولت كيداى شي بدلون ومومي خو ستاسو بريا بايد هيڅكله په بل شي پرته له تاسو تړلې نه وي. ستاسو ذهنيت كولاى شي ستاسو د پرمختگ خنډ او هم ستاسو د پرمختگ لامل شي.

په دې ۷ لاملونو سره به تاسو هيڅکله شتمن کيدو ته و نه رسيرئ:

د فقر څخه تيبنته او شتمن کيدل ساده نه دی، که څه هم ځينو په اوسني وضعیت کې ناممکنه گڼلې، خو مالي خپلواکي او ډيرو پيسو ته لاسرسی تل ممکن او د لاسته راوړلو وړ ده. دلته تاسو ته هغه اووه لاملونه بيانوم چې تاسو نشي کولای په هغو سره شتمن وگري واوسئ:

۱ - تاسو ددې پرځای چې پيسې ومومئ د پيسو په سپما ډيره تکیه کوئ:

که څه هم سپما ډيرو پيسو ته د رسيدو ممکنه لاره ده خو خلک ددې په ځای چې د ډيرو پيسو گټلو لارې چارې ولټوي، تل په سپما تمرکز کوي. شتمن کيدو ته تر ټولو لنډه او ښه لاره په هغو کارونو فکر کول دي چې کولای شي تاسو ته ډيرې پيسې ترلاسه کړي. کله چې ستاسو درآمد ډير وي په هماغه کچه به ستاسو سپما هم ډيره وي چې په دې توگه به تاسو هغه خوب ته چې شتمن کيدل دي ډير ژر ورسيرئ.

۲ - تاسو ددې په ځای چې ځان ته خدمت وکړئ تل په دې هڅه کې ياست چې د نورو لخوا په خدمت ونيول شئ:

تاسو ښايې په داسې چاپيريال کې ژوند کوئ چې د خلکو يواځيني کار د دندې موندل دي، دا چاره هم د پيسو د ترلاسه کولو لپاره ښه لاره ده خو دا په ياد ولرئ ترهغه وخته چې د بل کارکوونکي واوسئ او بل ته کار وکړئ هيڅکله به شتمن کيدو ته و نه رسيرئ. که چيرته غواړئ شتمن شئ يو داسې کسب او کار په خپله ځانته په لاره واچوئ، چې تاسو نور په خدمت ونيسئ. او دا هم سمه خبره ده چې ستاسو خپل کار تاسو دوه يا پنځو کلونو کې تاسو نه شتمن کوي، خو که چيرته خپل د کار پسې وي او تل هڅاند

٤٠ // عادي وگري څرنگه ميليونران كيداي شي

وي، بنايي په لسو كلونو كې تر هغه ډيرې پيسې ترلاسه كړي چې په ١٠ كلونو كې يې تاسو د بل په خدمت كولو كې پيدا كوي.
٣ - تاسو تر اوسه پانگونه نه ده كړي:

دې برخې ته نږدې ټول شتمن خلك په يوه نظر دي كه چيرته تاسو پانگونه ونكړي فقير پاته كيږي. پيسو ته د رسيدو لپاره كليدي لامل پانگونه ده، دا اړينه نه ده چې تاسو څومره پانگونه كوي، كه چيرته ١٠٠ ډالره هم پانگونه وكړي په يقين چې تاسو به يوه ورځ ډيرو پيسو ته ورسيرئ. او دا هم مهمه نه ده چې تاسو څرنگه پانگونه كوي، بسنه كوي چې اقدام وكړي. د بيلگې په توگه، كه چيرته تاسو د يوه شركت ٥٠٠ ډالره برخه وپيرئ بنايي لس كاله وروسته تاسو د نوموړې شركت ٥٠٠٠ زره ډالره برخه هم وپيرئ او پانگونه ورباندې وكړي.

٤ - تاسو هغه شيان اخلي چې ستاسو تر مالي توان پورته دي:

زموږ ډيري داسې شيان اخلو چې زموږ تر مالي توان پورته وي، مياشتې او بنايي كلونه د هغو شيانو په اخيستو پوروړې پاته كيږو، د بيلگې په توگه د كال غوره لوكس موټر، يا هم آيفون لس يا نورو په اخيستو سره كوم چې په نجومې بيې د افغانستان او ايران بازارونو ته وړاندې شوي دي. ددې شيانو په اخيستلو سره تاسو بنايي د څه وخت لپاره خوښ او خوشحاله واوسئ، خو يو وخت مو پام كيږي چې تيرونه مو كړي ده. كولاى مو شول هغه پيسې چې تاسو د كال په غوره موټر يا آيفون مبايل لگولي په كوم ځاى كې پر يو شي پانگونه كړي واى. او د اصلي پيسو برسيره چې ثابتي مو ساتلي دي جلا مو، بنايي ډيره گټه هم كړي واى.

٥ - تاسو د پوهنتون ويلو وروسته نور څه نه زده كوي:

نږدې ډيري كسان كله چې د پوهنتون څخه فارغېږي نور هيڅ هم نه زده كوي. يا په بله اصطلاح درس نه وايي. او سوچ كوي چې په ١٢ كاله ښوونځي ويلو يا هم څلور يا لږو او ډيرو كلونو پوهنتون ويلو سره پوهاند شوي دي، خو ددې څخه په ناخبري چې د نړۍ هر شي په ځانگړې ډول د علم او پوهې كچه ورځ تر بلې د پرمختگ په حال كې ده. او كه چيرته د نړۍ د ورځې سره اپډيټ او نوي نه وي، تاسو هيڅ كار نشئ كولاي. نو له همدې كبله ډيرو پيسو او شتو ته د رسيدو لپاره گټوره لاره دوامداره زده كړه ده. ښه خبره ده چې زده كړه ستاسو د ژوند د اړينو لومړيتوبونو څخه وي، همداشان د هر ډول هغې زده كړې په برخه كې هڅه وكړئ چې ستاسو كاروبار ته گټه رسوي. تل د ورځې سره برابر اوسئ.

٦ - تاسو د نامطلوبه وگړو سره لاس او گريوان ياست:

ښايي تاسو هيڅ سوچ نه وي چې چاپيريال هم ډيرو پيسو ته د رسيدو تر ټولو اړين فكتور دي. د بيلگې په توگه كه چيرته تاسو د افغانستان په يوه كلي كې ژوند كوي، او د بيسوادو او ناپوهو وگړو سره سروكار لري، هيڅكله به ونه پوهيږئ چې تاسو كولاي شئ انلاين سوداگري وكړئ. خو كه چيرته په كابل كې ژوند وكړئ، او په شيانو د پوهيدونكو وگړو سره اړيكه ولري، په احتمالي ډول به تاسو د انلاين سوداگري اړوند وپوهيږئ. او د يوه وړوكي كاروبار د پيليدو حس به درته پيداشي. خو كه چيرته د هيواد څخه بهر په كوم اروپايي هيواد، امريكا يا كاناډا كې ژوند كوي، پوهيږئ چې عادي وگري هم په كال كې د انلاين سوداگري څخه ١٠٠ گونو زره ډالره عايد ترلاسه

٤٢ // عادي وگري څرنگه ميليونران كيدای شي!

كوي. نو ښه خبره به وي چې په داسې چاپيريال كې ژوند وكړئ چې ناپوه وگري يې لږ وي. يا هم په خپل شته چاپيريال كې د هغو وگړو څخه چې تل د ماتي، ناهيلي، بدچانسې او نورو څخه سر ټكوي ليري اوسئ.

٧ - تاسو هڅه كوي چې ډير ژر شتمن شي:

كه چيرته تاسو هم سوچ كوي چې مارک زوكر بيرگ په شان دلسو كلونو څخه په لږه موده كې ميلياردر شي، تاسو يواځې خپل وخت ضايع كوي، كه چيرته تاسو دوهم مارک زوكر بيرگ هم شي بيا هم ستاسو دلase څه شي نه كيږي، ځكه چې د فسيوك د جوړولو لپاره ډيره ناوخته ده، نو كه واقعا هم غواړئ خپل د خوښې پيسو ته ورسيرئ، بيره مه كوي، لومړی خپله لاره ومومي، او په پوره حوصلې سره هماغه لورې ته قدم ووهئ. او بايد وپوهيږئ ترټولو لنډه لاره پيسو ته د رسيدو لپاره هغه اوږده لاره ده چې تاسو يې فكر هم نه دی كړی.

اته هغه لاملونه چې ولي نه شتمن كيرو خه شي دي:

ډيري خلک د ښه او سوکاله ژوند هيله لري، خو د هغو لږ يې خپلو هغو هيلو ته رسېږي او د عمل جامه ور آغوندي او په واقعيت يې بدلوي. هغه په ځان او زړه باندې په ټول توان سره کار کوي او حتی يوه روپۍ هم بيخايه نه مصرفوي، خو په پايله کې هغوی په آساني سره په هغه ځای کې درېږي چې په لومړيو کې وه. دا ډيري وخت د هغو رواني ستونزو پيلامه وي چې د انسان په وجود کې په پټ ډول شتون ولري، او ددې پيلامو لامل گرځي. دلته داستونزې څيرو او د مالي پوهانو د آندونو له مخې دا موضوع څيرو چې ولي نه شتمن كيرو. بيلابيل لاملونه شتون لري چې ولي نه شتمن كيرو، پوهيږئ که چيرته ښه دنده ونلرئ، او بيخايه مصرفونه وکړئ نشئ کولای يو شتمن وگري اوسئ. خو دا يواځيني لامل نه دی چې تاسو شتمن کيدو ته نه پرېږدې يا مو په دې برخه کې مخنيوی کوي، بلکه يو شمير نور لاملونه هم شته هغه دا چې:

١ - سوچ کوي مطالعه کول يواځې د ځوانانو لپاره ده:

يواځې يو څيرک وگري دی چې پوهيږي هيڅ نه پوهيږي، مور هره ورځ د يوه نوې شي د زده کولو په موخه ژوند کوو، په ټوله کې ډيره پوهه = د ډيرو فرصتونو سره، په ځانگړې ډول د تکنالوژۍ په دې چټک او پراختيا موندونکي سيرچې په نړۍ کې شتون لري.

٢ - لازمه ده چې سخت کار وکړئ او کار وکړئ خو په دې باور نه لرئ:

تاسو کولای شئ پرته له رخصتيو او حتی د استراحت پرته په اونۍ ٢٠ ساعته د اونۍ ترپايه کار وکړئ. خو که ستاسو هڅو پايله نه درلوده، او د

٤٤ // عادي وگري څرنگه ميليونان كيداي شي!

خپل كار مزد مو وانخيست، دا هغه وخت دى چې خپل تاكتيك ته بدلون وركړئ، خپلو پايلو، كار او ژوند ته ډير سوچ وكړئ بسايې اوس هغه وخت را رسيدلى وي چې د خپل كارځاى لپاره ډيره نيوکه ئيز سوچ ولري، حتى د سيالانو وړانديزونه ومنئ. د زده كړو پرمختللي تجربه شوې دورې زده كړئ، او پر هغو پيسې مصرف كړئ.

٣- سوچ كوي چې بايد تل (هو) وواياست:

بريالي كسان په ډيرو وختونو كې (يا) وايي، زده يې كړئ هغه څه چې مينه نه ورسره لري مه يې قبلوئ. كه چيرته د چا سره مينه نه لري مه ډارېږئ، د خپلو غوښتنو اړوند عمل وكړئ، يو رهبر اوسئ نه يو قومندان.

٤- د تيروتنې كولو ډار ستاسو په ځان كې دى:

تيروتنې او خطاگانې اړينې دي، هغوى موږ ته دا را زده كوي چې څه شي كار كوي او ځواب وركوي او څه شيان كار او ځواب نه وركوي نو د هغوى څخه درس واخلي.

٥- په ثابت اقتصادي رژيم كې ژوند كوي:

دا په واقعيت كې يو ډول ليدلورى دى چې بيوزلې رامنځته كوي، كه چيرته تاسو د لږو پيسو لرلو سوچ وكړئ، نشئ كولاى په هماغه وخت كې د ميليون اړوند هم سوچ وكړئ، نشئ كولاى نوموړي پيسې د يوه مقياس څخه بل ته وليږدوئ.

٦- ددې اصطلاح درك او منل چې تل حق د پيريدونكي سره دى:

تل په دې هڅه كې اوسئ چې پيريدونكي ته ښه چوپړونه وړاندې كړئ، څو دا باور چې تاسو خپله روغتيا په بشپړه توگه صرف كړئ پرېږدئ ځكه دا

خپل كار مزد مو وانخيست، دا هغه وخت دى چې خپل تاكتيك ته بدلون ورکړئ، خپلو پايلو، كار او ژوند ته ډير سوچ وکړئ بڼايې اوس هغه وخت را رسيدلى وي چې د خپل كارځاى لپاره ډيره نيوکه ئيز سوچ ولرئ، حتى د سيالانو وړانديزونه ومنئ. د زده کړو پرمختللي تجربه شوې دورې زده کړئ، او پر هغو پيسې مصرف کړئ.

٣ - سوچ کوى چې بايد تل (هو) وواياست:

بريالي کسان په ډيرو وختونو کې (يا) وايې، زده يې کړئ هغه څه چې مينه نه ورسره لرئ مه يې قبلوئ. که چيرته د چا سره مينه نه لرئ مه ډارپرئ، د خپلو غوښتنو اړوند عمل وکړئ، يو رهبر اوسئ نه يو قومندان.

٤ - د تيروتنې کولو ډار ستاسو په ځان کې دى:

تيروتنې او خطاگانې اړينې دي، هغوى موږ ته دا را زده کوي چې څه شى کار کوي او ځواب ورکوي او څه شيان کار او ځواب نه ورکوي نو د هغوى څخه درس واخلي.

٥ - په ثابت اقتصادي رژيم کې ژوند کوى:

دا په واقعيت کې يو ډول ليدلورى دى چې بيوزلې رامنځته کوي، که چيرته تاسو د لږو پيسو لرلو سوچ وکړئ، نشئ کولاى په هماغه وخت کې د ميليون اړوند هم سوچ وکړئ، نشئ کولاى نوموړي پيسې د يوه مقياس څخه بل ته وليږدوئ.

٦ - ددې اصطلاح درک او منل چې تل حق د پيريدونکي سره دى:

تل په دې هڅه کې اوسئ چې پيريدونکي ته ښه چوپړونه وړاندې کړئ، خو دا باور چې تاسو خپله روغتيا په بشپړه توگه صرف کړئ پرېږدئ ځکه دا

خپله تاسو ته زيان رسوي.

٧ - په دوام لرونکي ډول نور تر خپلې اغيزې لاندې راوستل:

تر ټولو اصلي شی چې اصلا اړين نه دی همدا موضوع ده. ډيری علاقمند او کار غوښتونکي کسان په نفس باور د لرلو له مخې، دې موضوع ته اړتيا نلري، ددې پرځای په انټرنیټ کې د ميليونرانو د انځورونو، ژوند ليکونو او سوداگريو اړوند پلټنه وکړي. ډيری لږ درآمد لرونکي کسان داسي سوچ کوې چې د نورو په نظر شتمن ورشي، دا د مسکينانو يو معمولي عادت دی چې د خپل کاروبار د پراختيا او پانگونې پرځای د زرق او برق ژوند په لټه کې دي.

٨ - ارث ته د رسيدو اميد ستاسو د ټينگو هڅه مخنيوی کوي:

آيا تر اوسه بې کوره شوی یاست؟ که چيرته يې ستا لپاره به ښه خبر وي، ددې وگړو د ډلې سلگونو يې خپل ژوند ته بدلون ورکړی، حتی په ميليونرانو او ميلياردرانو بدل شوي دي. البته ځينې وگړي ښه چانس لرونکي دي چې په يوه شتمنه کورنۍ کې زيږيدلې دي، او خپل ژوند جوړوي، خو دا چې دې ته په تمه اوسي ترڅو د خواوښا وگړو څخه دې څه درته ورسپړي، ويې خورې او ويده شي، دا يوه بې پايه او بې پایلې لاره ده.

١٠ هغه نښې كه چيرته يې ولرئ هيڅكله به شتمن كيدو ته و نه

رسيرئ

دا سمه خبره ده چې مور د خپلې سوداگرۍ په لومړيو شيبو يا هم په يوه ورځ نه شتمن (ميليونران) كيږو، پر همدې اړه د ځينو وگړو لخوا چې دا لاره يې وهلې يو شمير بايدونه او نه بايدونه شتون لري. د خلكو په ټولنيزو، اقتصادي او سوداگريزو اړيكو كې ډير شمير توپيرونه شتون لري، برسیره پردې مور نشو كولاى چې دا لاملونه شتمن كيدو ته د نه رسيدو په لاره كې خنډ وگڼو. كه چيرته د هغو وگړو په منځ كې قرار لرئ چې د خپل مالي توان د ډيرښت په اړه سوچ كوي، يو شمير ټكي شتون لري چې ستاسو دا موخه شاته او د ځنډ سره مخ كوي. په دوام كې تاسو ته لس نښې در پيژنو كه چيرته يې ولرئ نو هيڅكله به ثروت او شتمن كيدو ته و نه رسيرئ.

١ - د فكر كولو په ځاى ډير كار كوي:

د مالي سلاكارانو د ډلې ريك ايډل من، په دې باور دى كه څه هم مور ته د ښوونځۍ د دورې څخه د ډيرې هڅې سپارښتنه شوې، خو دا د جريان نيمه برخه ده، نوموړي وايي، كه چيرته د ژوند په بهير كې په سختۍ كار كوي، وپوهيرئ چې هيڅكله به شتمن كيدو ته و نه رسيرئ ځكه يواځې ډير كار كول او سپما كول نشي كولاى تاسو شتمن كيدو موخې ته ورسوي. نوموړى په راتلونكي كې ستاسو د شتمن كيدو لپاره دا تضمين كوي كه چيرته تاسو د هوبښ څخه كار واخلي او په فكر كار وكړئ يا فكري كار وكړئ، ډير ژر به مالي خپلواكى ته ورسيرئ.

٢ - خپل ټول تمرکز د پيسو د گټلو پر ځای پر سپما لگوي:

د شتمن کيدو لپاره تر ټولو ستره خبره د ډيرو پيسو گټل باندې خپلې سوداگري ته وده ورکول دي نه يواځې سپما کول. شتمن خلک چې کوم کار کوي هغه د درآمد ډيروول دي، که څه هم د هغوی د اړينو عادتونو څخه سپما هم گټل کيږي. ستيو سيبولډ وايي که چيرته غواړئ د بډايو خلکو غوندې عمل وکړئ بڼه خبره ده چې د بې پيسو پاته کيدو څخه لږ اندېښنه ولرئ. او پر ډير درآمد تمرکز وکړئ. ډيري شتمن خلک د ډيرو کارې سرچينو څخه پيسې ترلاسه کوي، همداشان د سپما کولو لپاره هم هوښمندانه پروگرامونه لري.

٣ - هغه شيان پيرئ چې ستاسو د مالي توان څخه بهر دي:

که چيرته د خپل مالي توان څخه ډيري پيسې مصرفوئ پام مو وي چې هيڅکله شتمن کيدو ته نه رسيږئ، که چيرته په دې مياشته کې مو معاش لږ ډير شوی وي هغه په اضافي لگښتونو مه مصرفوئ. د گران کاردون په نامه يو ميليونر وايي زه ددې لپاره چې ميليونری ته ورسيرم هيڅکله مې لوږبیه ساعت، موټر او مبايل نه دی په لاس کې گرځولی، اوس هم چې ډيري پيسې لرم په تويتا ټکسي کې سپريږم. نوموړی سپارښتنه کوي چې په ژوند کې د کوچنيو شيانو اخیستلو ته ډير ارزښت مه ورکوی.

٤ - په مياشتيني ثابت معاش خوښ ياست:

ډيري خلک پر خپلو مياشتنيو يا ساعتی معاشونو تړلي دي، دا په داسې حال کې ده چې بډاي خلک د خپل درآمد په ډيريدو پورې سوچ کوي، او په ډيرو وختونو کې پر نورو امرونه کوي او خپلواک دي. سيبولډ په دې باور دی

هغه كسان چې غواړي شتمن شي هغوى ځانته سوداگري په لاره اچوي. دا په داسې حال كې ده چې ډيرى خلك د خپلو مياشتنيو ثابتو معاشونو په اخيستلو بسنه كوي.

٥ - په سپما مو پيل نه دى كړى:

شتمن كيدو ته د رسيدو لپاره ترټولو ستره لاره سپما كول دي، راميد سسني، د تاسو ته د شتمن كيدو راز در بنيم كتاب ليكوال وايي: ډيرى شتمن وگري د خپل درآمد ٢٠٪ سپما كوي. په حقيقت كې د هغوى شته د هغوى د كلنيو پيسو سره نه سنجش كيږي. بلکې هغوى سپما د خپلې سوداگرۍ د پيل څخه تر پايه پورې ترسره كوي نه دا چې يو كال او بس. د سپما لپاره دا اړينه نه ده چې ډير لوړ درآمد ولري، دا كار د همدې لږو پيسو سپما كولو څخه پيل كړئ د وخت په تيريدو سره به تاسو ډيرې پيسې سپما كړي وي.

٦ - د نورو د هيلو پسي ځى نه د خپلو آرمانونو:

كه غواړئ چې شتمن شئ بايد داسې كار ترسره كړئ چې د هغه سره مينه لري، دا په دې مانا ده چې د هماغه كار د پرمخ وړلو لپاره بشپړه انرژي او فكر لري او خپل احساسات په پام كې نيسي. د شتمنو او ميليونرانو د ډلې توماس كرولي وايي: دا اړينه نه ده چې د خپلو والدينو د هيلو پسي لار شئ، نوموړى په خپل كتاب (د عادتونو بدلول د ژوند بدلول دي) ليكي، كله چې د نورو هيلې پرمخ وړئ، احتمال لري چې ددې كاره تاسو خوښي و نه لري. همدا چلند به د كارونو په نه ترسره كولو اغيزه ولري. له همدې امله به د مالي خپلواكۍ په برخه كې د ډيرو ستونزو سره مخ شئ. او د بريالۍ لپاره به لازمه خوښي و نلري.

٧. د خپل امن چاپيريال څخه نه بهر کيږئ:

که چيرته غواړئ بريالي شئ او په ژوند کې مخ پر وړاندې بهير ولري، بايد د خپل ژوند د امن چاپيريال څخه د وتلو توان ولري. د يادولو ده چې شتمن وگري په نا امنه او ډير ريسک لرونکو سيمو کې د ارامښت او سوکالی احساس ترلاسه کوي. سيپولډ وايي، جسماني، رواني او احساسی امنيت د ټولني د منځنيو وگرو لومړنی شرط وي خو هغه کسان چې د شتمن کيدو تفکر لري، چندان د خپل ځان اړوند په يوه مکان کې د اوسيدو او ځان امن احساسولو په تمه نه دي. هغوی په تدريج سره زده کوي چې په ژوند کې يې د نا امنیو او ريسک(تاوانونو) په رامنځته کيدو سره څرنگه وکولای شي ارامښت ته لاره پيدا کړي.

٨. ستاسو موخه شتمن کيدل نه دي:

که چيرته ستاسو موخه شتمن کيدل وي، دا بهير به تاسو ته ترټولو آسانه او د خوښۍ وړ وي. په رښتيني ډول تاسو کولای شئ د يوې ځانگړې موخې په درلودلو سره ژوند ته پرمختگ ورکړئ. آیا غواړئ کور واخلي؟ د هيواده بهر لاړشئ؟ په مياشت کې يو ځل سفر وکړئ؟ د خپل تقاعد وخت څخه بشپړ خوند واخلي؟ دا ټولې موخې يادانښت کړئ. شتمن وگري خپلې موخې يادښت کوي، او هغو ته د رسيدو لپاره تلپاتې هڅه هم لري. يو بل ميليونر تي هاروير ايکر، وايي: شتمن وگري پرخپلو موخو تمرکز کوي، ځانگړې پروگرامونه لري، او خپلو موخو ته د رسيدو لپاره ټاکلي ليدلوري لري. ډيری وگري نه پوهيږي چې رښتيا هم په ژوند کې څه شی غواړي، خو شتمن کسان ښه پوهيږي چې شتمن کيدل غواړي.

۹ - لومړی يې مصرفوی او بيا د خپل درآمد پاته سپما کوی:

يو بل ميليونر ديويد باخ وايي: ډيری خلک لومړی خپلې پيسې مصرفوي او وروسته د سپما کولو په سوچ کې وي. مخکې له دې چې خپل درآمد مصرف کړي، څه کچه يې سپما کړي. د بيلگې په توگه په ورځ کې د يوه ساعت پيسې مو سپما کړي يا هم د خپل معاش د اخیستو په لومړيو کې څه اندازه د سپما لپاره ليري کړي. باخ وايي د وخت په تيريدو سره به دا کار ستاسو په فکر کې بنسټيز شي او پايلې به يې ترلاسه کړي.

۱۰ - هڅه کوی چې شتمن کيدل امکان نه لري:

سيبولد وايي: ډيری وگري تصور او باور کوي چې شتمن کيدل يواځې د ښه چانس لرونکو وگرو حق دی، خو حقيقت دا دی چې په ټولنه کې ټول وگري د شتمن کيدو فرصت څخه برخمن دي. د ځان څخه وپوښتئ چې تاسو ولي يو د هغو شتمنو او ميليونرانو وگرو څخه و نه اوسئ؟ بله خبره دا چې لوړې هيلې ولری او د هغو د لاسته راوړنو لپاره سترې غوښتنې ولری.

که دا ۱۰ کارونه ترسره نه کړئ شتمن کيدو ته نږدې کيږئ

رښتيا هم هيڅوک نه غواړي پيسې و نه لري، طبيعتاً شتمن کيدل يا مسکين کيدل داسې کليمې دي چې د خلکو ترمنځ يوه مانا او يو مفهوم لري او د يوه شخص څخه بل شخص ته، د يوه تفکر څخه بل تفکر ته او د يوه نسل څخه بل نسل ته ليردول کيږي توپير لري. د بيلگې په توگه څو ورځې مخکې، زموږ په يوه مجلس کې دا خبره راپورته شوه چې څوک په نړۍ کې ترټولو ډير شتمن دی؟ د آمازون شرکت خاوند اوسمهال د نړۍ ترټولو شتمن وگړی دی چې ۹۸ ميليون ډالره پانگه لري. که څه هم ډير داسې خبرونه شته چې د جنوبي کوريا ولسمشر تر نوموړي ډير شتمن دی، خو زما په اند شتمن کيدل د هغه وگړي سره چې پيسې لري توپير لري. دا په دې مانا چې يواځې مشهور کسان ميليونران نه دي بلکې که چيرته گوگل هم داسې يوه څيرنه پيل کړي او ووايي چې د نړۍ تر ټولو شتمن وگړی څوک دي؟ بنايي موږ داسې کسان ليدلي وای چې حتی ډيرو کسانو به يې نوم هم نه و اوريدلی، نو اول بايد پوه شو چې د شتمن څخه موخه هغه سړی نه دی چې پيسې لري بلکې، زما په اند ترټولو شتمن وگړی هغه دی چې ټول هغه قوانين يې پلې کړي وي چې د ميليونر کيدو لپاره اړين دي. دلته موږ تاسو ته هغه ۱۰ موارد تر خبرو اترو لاندې نيسو که چيرته يې ترسره نکړو نو شتمن کيدو ته نږدې کيږو:

۱ - که چيرته نه غواړئ د نوې وگړو سره وپيژنئ نو دا هغه لامل دی

چې نه غواړي تاسو پيسې ولرئ:

دا په داسې حال کې ده چې د نوې کسانو ليدل او د هغوی سره ناسته

پاسته تاسو ته نوې دروازې او کړکۍ پرانيځې او ژوند مو د پرمختگ لورې ته هدايت کيږي. په کاناډا او امريکا غونډې هيوادونو کې که وغواړئ د يوه مشهور وگري د بيلگې په توگه که تاسو غواړئ د يوه ټکنالوجست سره چې د ټکنالوژۍ په علومو پوهيږي وگورئ بايد لومړی پيسې مصرف کړئ، بليط ونيسئ او بيا يو گروپ ورشئ او د هغه اندونه واورئ. نو که چيرته تاسو لږ غير ټولنيز ياست يا زموږ په اصطلاح نه غواړئ د نوې وگړو سره وپيژنئ نو دا کار مو څنگ ته پرېږدئ او هڅه وکړئ ټولنيز واوسئ، او په دې ډول کولای شئ چې ډلې جوړې کړئ او ستر کارونه تر ميليونر کيدلو پورې ترسره کړئ.

۲- دا چې دا زما برخليک دی:

که چيرته تاسو په دې قانع ياست چې دا ټول ستاسو برخليک دی کوم چې تاسو پيسو لرلو ته نه پرېږدې يا ولي تاسو پيسې نه لرئ، دا سمه خبره ده چې برخليک يواځې الله ج ټاکي بلکې نور پر مخ وړل او نه وړل يې زموږ پر غاړه ايښې دي. خو زموږ هر يو کولای شو خپل ژوند ته بدلون ورکړو، ښايې تاسو ونه توانيږئ خپلې جغرافيايې ته بدلون ورکړئ، ښايې تاسو و نشئ کولای په ظاهري بڼه څه چې ياست ځانته بدلون ورکړئ خو تاسو کولای شئ ټول هغه څه چې تاسو ورته اړتيا لرئ د يوه علم په توگه زده کړئ. کولای شئ پر هغو کار وکړئ او کولای شئ بريالي شئ. نو لومړی په دې باور وکړئ چې تاسو دا کار کولای شئ. او بايد خپل ژوند ته بدلون ورکړئ. هيڅ داسې څه چې زه يې نشم ترسره کولای يا يې نشم بدلولای شتون نه لري.

۳- موږ ډيري د خپلې دندې څخه خوند نه اخلو:

دا خپله په موږ پورې اړه لري، که چيرته تاسو د خپلې دندې سره مينه نه

عادي وگري څرنگه ميليونران كيدای شي! ۵۳

لرئ، يا هم فكر كوي پر تاسو دا دنده درنده ده، نو په دې صورت كې په لومړي قدم كې تاسو كولاى شئ خپلې دندې ته بدلون وركړئ ياندې بله دنده پيل كړئ. دوهم دا چې په خپله دنده كې څرنگه كولاى شئ خوښ واوسئ، دريم دا چې موږ ډير ځله ويلې تاسو ونه نه ياست كولاى شئ په آسانۍ سره خپل ځاى بدل كړئ يا د يوه ځايه بل ځاى ته لاړشئ. كولاى شئ خپل موقعيت ته بدلون وركړئ، كولاى شئ ځان وښوروي، كولاى شئ څه وغواړئ او هغه وشي. څومره ډير وختونه داسې كسان وه چې دخپلو دندو سره يې مينه نه درلودل، سوچ يې وكړ او خپله دنده يې بدله كړه او اوس مهال ځان ته دنده، سوداگري او اوس شركتونه لري. تاسو هم كيدای شي يو له هغو اوسئ.

۴ - خپلې سلامتۍ او روغتيا ته پام وكړئ:

دا هغه خبره ده چې زه خپله هم غواړم په راتلونكي كال كې لومړنى همدا كار د ځان اړوند ترسره كړم او خپلې روغتيا ته د اوس په پرتله لومړيتوب وركړم. كه چيرته موږ خپلې روغتيا او سلامتۍ ته سوچ ونكړو نشو كولاى سم كار وكړو او حتى خپله دنده پرمخ يوسو. كه چيرته زه ناروغ اوسم نشم كولاى كتاب وليكم، كه چيرته زه ونشم كولاى قدم واخلم نو دا واقعيت دى چې كار ته نشم تلى، نو كه چيرته د خپلې روغتيا په غم كې نه ياست نو هيڅكله نشئ كولاى ښه راتلونكى ولرئ او ميليونران شئ. له بده مرغه زموږ په هيواد كې ډيرى پيسه لرونكي وگري كه چيرته وگورئ غټې خيټې لري او د خيټې يا گيدې څخه يې ډير كسان پوهيږي چې نوموړى څومره پيسې لري او ډيرى وخت يا د خوږې يا شكر ناروغي لري يا هم په سلو نورو ناروغيو اخته

وي که چيرته کوم ځای ميلمانه شي نو د کور والا مجبوره دی بيل خواړه ورته چمتو کړي چې دا ډول خلک نور وگري د پيسو درلودلو څخه زړه توري کوي. په اصل کې پيسې دومره بدې نه دي خو تاسو ته سهولتونه او سوکالی رامنځته کوي په داسې حال کې چې تاسو د خپلې روغتيا خيال نه ساتئ او د پيسو لرلو سره په عذاب ياست.

دا خبره بايد غلطه ثابته کړو که چيرته غواړو ډيرو پيسې ولرو نو غټې خيټې ته نه بلکې سالم بدن ته اړتيا لرو ترڅو خپلو کارونو ته په سمه توگه رسيدنه وکړو. بايد دا په ياد ولرئ چې په ټولو ميليونرانو کې ۷۸٪ سلنه يې په اونۍ کې ۴ ځله دروند ورزش کوي، او اصلاً پوهيږي که چيرته ورزش و نکړي نو ډير عمر نشي کولای او نشي کولای دا ژوند پر مخ يوسي.

۵ - هڅه وکړئ ترڅو ريسک يا زيان ومنئ:

هڅه وکړئ چې حساب شوي او گټه لرونکي زيانونه قبول کړئ او دا هم يو واقعيت دی که چيرته زيان و نه منئ هيڅکله پايله نشي ترلاسه کولای. که چيرته تاسو سوچ کوئ چې آيا دلته به بريالی شم يا دلته شک لرئ نو يو قدم مخته واخلي، حتمي نه ده چې تاسو دومره ستر زيان ومنئ بلکې د خپل توان په اندازه، د خپل کار په اړوند د بل چا سره مشوره وکړئ، زيان ومنئ هغه کسان چې ډارېږي هغوی تل په يوه حالت کې پاته کيږي.

۶ - تلویزيون حد اکثر په ورځ کې يو ساعت وگورئ:

يا حد اکثر تلویزيون او انټرنيت دواړه يو ساعت ونيسي، مارک زوکر بيرگ چې فسيوک يې اختراع کړی او په اصطلاح د فسيوک پلار گڼل کيږي د ورځې د ۲۰ دقيقو ډير فسيوک نه گوري. البته دا په دې مانا نه ده چې تاسو

په فسيبوك كې كار مه كوي دا هغو كسانو ته ده چې د فسيبوك څخه د خوند اخیستلو او خپل وخت د تيرولو او ضايع كولو په موخه فسيبوك او تلويزيون گوري. كه چيرته تاسو په فسيبوك كې سوداگريزه پاڼه يا انلاين سوداگري لري نو دا په دې مانا نه ده چې تاسو د ورځې ۲۰ دقيقې يا يو ساعت فسيبوك گوري يا هم دې ته ورته تلويزيون گوري بلکې كولاى شئ ۲۴ ساعته فسيبوك او تلويزيون تعقيب كړئ او خپل كارو بار مخته يوسئ. او يوې سروې بنودلې چې ۸۷٪ سلنه بريالي يا شتمن وگري د خپل ورځني وخت څخه د يوه ساعت ډير پر تلويزيون او فسيبوك نه تيروي. هغه هم د اخبارو اوريدل او د خپل كار اړوند ورځي نه د ساعت تيرولو لپاره. نو سم او په غور يې ولولئ ترڅو يې بيا لوستلو ته اړ نشئ.

۷- كتاب ولولئ او كتاب ولولئ:

نن مې ډيرې مجلې او كتابونه ولوستل ترڅو دا مطلب ستاسو لپاره چمتو كړم، او په هغوى كې ويل شوي وه چې كتاب لوستل هم ستاسو سترگې پرانيځي او هم مو د ماغ ته گټه كوي. په برياليو وگړو كې ۸۸٪ سلنه وگري يې په ورځ كې ۳۰ دقيقې حتماً مطالعه كوي. او آخري خبره دا چې هر كتاب د يو ځل لوستلو ارزښت لري.

۸- پر وخت د خوب څخه پاڅيدل:

دا هغه مسئله ده چې زه خپله هم ورسره لاس او گريوان يم يعنې ځينې وختونه دندې ته پر وخت او ځينې وختونه ډير ناوخته رسېرم چې د ناوخته رسيدو په زيان هغه وخت پوهېرم چې دفتر كې مې حاضري قيد شوي وي او نيمه ورځ مې بل ته په كار كولو ځان سترې كوم. جالبه ده وپوهېرئ چې

۸۹٪ سلنه بريالي وگري د شپې په ۹ تر ۱۰ بجو ويديږي. دا چې څنگه ما ته هم نه معلوميږي خو هغوى ددې لپاره ويديږي ترڅو سبا پر وخت خپل كار ته پاڅي او د خپلو كارونو د ترسره كولو لپاره ډير وخت ولري. او هرو مرو ۶ تر ۷ ساعتونو خوب كوي او دسهار لخوا پر ۵ بجو هرو مرو وينډي. كه چيرته عادت لري ناوخته د خوب څخه پاڅيږي نو كيداى شي نور وگري چې له تاسو مخكې پاڅيږي ډير كارونه ترسره كړي او تاسو شاته پاته كړي نو ځان پر وخت د خوبه راپاڅوي او پر وخت ويده شي.

۹- د هغو وگرو سره د اړيكي پريكول چې مثبت نه دي:

كه چيرته نشي كولاى منفي آندو كسانو ته بدلون وركړي نو خپل وخت مه پرې ضايع كوي، او د هغوى د بدلون مسؤليت هم ستاسو پرغاړه نه دي، بلکې اجازه وركړي ستاسو ژوند ته مثبت وگري داخل شي ولي: يو دا چې د منفي وگرو شتون ستاسو په نفس باور ښكته كوي، دوهم ستاسو پر موخو ټينگار ته زيان رسوي، دريم دا چې ته څه شي غواړي زده كړي، آيا هغه څه غواړي چې هغه يې اوس ترسره كوي؟ څلورم دا چې وخت تيريږي، نو هغه كسان چې ستاسو د موخو او ستاسو ترمنځ ديوال دي او هيڅكله نشي كولاى د نوموړو سره پرمختگ وكړي هغوى پرېږدي.

۱۰- او تر ټولو جالبه دا چې ډيري پيسې مه مصرفوي:

شتمن وگري داسي يو عادت لري چې ډيري پيسې هيڅكله نه مصرفوي، شتمن كيدل په دې مانا نه دي چې بايد پيسې مصرف كړي، نو دا خبره چې تاسو بايد برنډ يا ښوونډوى لرونكي بوتونه، تليفون، كامپيوټر، كوت او شلوار، او داسې نور ولري هغه څه دي چې هيڅ كله يې شتمن وگري نه

عادي وگري څرنگه ميليونن کيدای شي! // ۵۷

کاروي. هيڅکله به تاسو نه وي اوريدلې چې د پلاني ميليونر يا ميلياردر په پنبو پلاني بربند بوت يا خپلي دي، بلکې دا زموږ په هيواد کې ډير دود دي چې پيسې لرونکي وگري هڅه کوي خپل ځان نورو ته وښيي چې څومره گران بيه بربند جامې، بوتونه، تليفون، تلويزيون او نور څه لري چې نورو خلکو ته ښايي د نوموړي دا عادت بيخي خوند ورنکړي يا د نوموړي ددې عادت پر وړاندې بې تفاوته وي. په پای کې دا هم واورئ چې شتمن او ميليوننر يواځې د خپل عايد ۱۰٪ سلنه پيسې په خپلو تفريحي کارونو، ۱۵٪ سلنه د خوړولو، او هره مياشت د خپل معاش يا عايد څخه ۲۰ تر ۲۵٪ سلنه سپما کوي.

ولي تاسو هيڅكله نشي كولاى پيسو او شتمن كيدو ته ورسيرئ

هيڅكله د نړۍ پيسې د غريبو او شتمنو خلكو ترمنځ په يو شان نه دي ويشل شوي، او نه هم شتمن او غريب د پيسو د لرلو له مخې سره برابر دي. خو په اوس وخت كې د فقير او شتمن ترمنځ درز په بيساري ډول د وحشت وړ دى، داسې چې په ټوله نړۍ كې ۸ نفره د نړۍ د ټولو وگړو په كچه دارايې لري، په بله وينا تنها ۸ نفره د نړۍ د ۳ ميليارده او ۵۰۰ زرو نفرو په كچه پيسې لري، پرته له شكه ددې ۸ نفرو د شتمن كيدو اړوند ډير لاملونه شتون لري، ځينې يې ښه چانس والا وه چې په ځانگړو كورنيو او ځينې يې په ځانگړو ښارونو او هيوادونو كې وزيريدل، خو ددې ۸ نفرو ځينې بيا داسې وگړي هم وه چې د ۳ ميليارده او پنځه سوه زره نفرو په ډله كې شميرل كيدل. خو ستاسو چانس يا بخت څنگه دى؟ آيا تاسو عادي وگړي هم كولاى شئ ميلياردر نه بلكه ميليونر شئ، ددې پوښتنې په ځواب تاسو خپله پوهيږئ، ځكه چې هرڅه په تاسو پورې اړيست لري. نه پوهيږم تاسو به سوچ كړى وي كه نه خو ستاسو چاپيريال داسې طراحي شوى دى چې تاسو فقر او لاس تنگى ته ور تيل وهي. زه نه غواړم ستاسو د شتمن كيدو خوبونه خراب او تاسي ناهيلې كړم، خو نړۍ داسې په حيرانتيا پرمخ روانه ده چې شتمن نور هم شتمن كوي او مسكينان نور هم مسكين شي. خو يو له هغو عواملو څخه چې تاسو مسكين ياست دا ده چې تاسو په كومه ټولنه كې ژوند كوئ هغه ستاسو د فقر لامل گرځي. د بيلگې په توگه، په ډيريو بيوزله هيوادونو كې د ښوونې او روزې سيستم زور، بيكاره، او د نړۍ د اوسنيو پرمختللو هيوادونو د سيستمونو سره هيڅ ډول ورته والى نه لري. موخه مې يواځې په

پوهنتونونو کې زده کړه کول نه دي، ښوونځی يا مدرسي چې په لومړيو کې يوماشوم په هغو کې شاملېږي، او د دولتونو لخوا اداره کېږي، يو نړۍ ستونزې او کړاوونه لري. په بيوزله هيوادونو کې سيستم داسې دی چې تاسو ته يواځې د کارونو اړوند زده کړه درکول کېږي چې څنگه فارغ شئ نو په يوه شرکت کې تاسو ته کار وموندل شي، ټول اړوند مسلکي چوپړونه درته وړاندې کوي خو تاسو ته د نوبت او نوې کار د رامنځته کولو هيڅ ډول زده کړه نه درکول کېږي، ياندې د ښوونې او روزنې سيستم داسې ترتيب شوی دی چې کار کوونکي ورورزي نه کار رامنځته کوونکي. ياندې کله چې د پوهنتون څخه فارغه کېږئ بايد په يوه شرکت کې کار کوونکي معرفي شئ، نه دا چې تاسو خپله شرکت په لاره واچوئ.

د ۱۸ او ۱۹ پېړۍ په دوام او د صنعتي انقلاب پر وخت، ټکنالوژۍ په بيسارې توگه پرمختگ وکړ، له دې چې خلکو مخکې د صنعتي انقلابه هيڅ ډول د نوې ټکنالوژۍ فن او زده کړې نه درلودې، ډيری يې په کره بوخت شول، او يواځې د اروپا ۲۰٪ وگړي په صنعت اخته شول، نو له همدې کبله همدا صنعتي انقلاب ددې لامل شو چې خلک د نوې علومو زده کړې وکړي، ترڅو په شرکتونو کې وگمارل شي. چې اوس هم هغه زده کړه ئيز سيستم چې د صنعتي انقلاب پر وخت جوړ شوی و ترڅو په شرکتونو کې وگمارل شي په ښوونځيو او پوهنتونونو کې تدریسېږي، چې موخه يې د کار ځواک توليد، د شرکتونو په خوښه دی، که څه هم د شرکتونو کارکوونکو په بهر هيوادونو کې تر ۱۰۰ زره ډالرو پورې درآمد لري، خو د هغوی درآمد تر تقاعد پورې يې د شرکتونو په معاش پورې تړلی وي، په بله وينا هغه کارکوونکي

٦٠ // عادي وگړي څرنگه ميليونران كيداى شي!

چې په كال كې د يوه شركت څخه تر ١٠٠ زرو ډالرو پورې هم معاش اخلي، مالي خپلواكي نه لري، ځكه چې كله هغوى د كار څخه ليرې شي، نو خپل هرڅه دلاسه وركړي او حتى بې كوره هم پاته شي.

ښه نو اوس مو ښايې دا خبره درك كړي وي چې تاسو ولي هيڅكله ډيرو پيسو ته نه رسيرئ په څه كې دى؟ خو زما موخه په دې ليكنه كې دا نه ده چې زموږ ښوونځى او پوهنتونونو بيكاره او زاړه سيستم والا در وپيژنم، ښوونځى او مدرسې هغه ځايونه دي چې موږ هلته ليكل او لوستل زده كوو، خو خبره دا ده چې ښوونځى يا پوهنتون هغه ځاى نه دى چې تاسو هلته پيسو يا ډير درآمد ته پكې ورسيرئ، همدا زور او پخوانى سيستم ددې لامل گرځي ترڅو تاسو د فقر په يوه تلپاته دايره كې وڅرخيرئ.

يوځل سوچ وكړئ كله چې تاسو ښوونځى يا پوهنتون پاى ته ورساوه، ددې سره سره چې تاسو ١٢ كاله خپل وخت د ښوونځى په ويلو تير كړ، بياهم ترڅو پوهنتون او پوهنځي ته شامل نه شئ ستاسو لاس ته څه نه درځي، چې د پوهنتون لوستل هم ستاسو څخه ٤ كاله نور وخت نيسي، خو كه چيرته پوهنځي يا پوهنتون شخصي ولولئ نو تاسو پيسو ته اړتيا لرئ چې بايد يې پور كړئ، چې د ٤ كلونو په دوام كې به تاسو دا زده كړئ چې څرنگه مسلكي مهارتونه زده كړئ ترڅو بل چاته كار وكړئ او خپل پور پوره كړئ، خو د پوهنتون د فراغت سره سم تاسو يوه كور، موټر، ښځې او نورو توكو ته اړتيا لرئ، چې طبعاً تاسو يا بل وگړى په هماغه وخت كې ددې شيانو د درلودلو توان هم نه لرئ. چې بيا هم اړ كيرئ د بانک څخه پور واخلي، خو ددې په ځاى چې تاسو د بانک يا بل چا څخه پور وكړئ بايد

تاسو ځانته خپله داسې کار پيل کړې چې ثابت درآمد ولرئ، چې د هغه په اعتبار بانک تاسو ته پور درکړي، او تاسو بايد د بل مزدور واوسئ ترڅو چې د پوهنتون او بانک پورونه مو نه وي خلاص کړي دنده نه شی پريښودلای، چې ستاسو د پور د خلاصيدو سره سم تاسو تقاعد ته هدايت کيږئ، چې په حقيقت کې ښوونځی او پوهنتون تاسو هغه دام ته ورتيل وهي چې تل به پکې رغړئ.

پايله: اوس تاسو کولای شئ خپله سوچ وکړئ آيا غواړئ د نورو لپاره کارکوونکي واوسئ او که خپله کار په لاره واچوئ او نوبت وکړئ. د ښوونځی او پوهنتون په لوستلو سره مور په خپل وطن کې دومره کيږو چې د نورو کارونه پر مخ يوسو او د هغوی شرکتونه ورته وچلوو خو که چيرته بيوزله هيوادونه خپلو زده کړه ئيزو سيستمونو ته بدلون ورکړي نو ډيرې بودجې او اقتصاد ته اړتيا پيدا کوي چې بيا هم دا کار ممکن نه دی. زما په آند اصلي خبره داده چې د لومړی او مخکې له دې چې ښوونځی ته لار شو د هغه پرځای مور کولای شو شخصي يو کال يا دوه کاله د چا څخه ليک لوست زده کړو، په دې کار سره به مو خپل د ۱۲ کاله وخت د ضايع کيدو مخه نيولي وي او بله دا چې څلور کاله نور کله چې پوهنتون وايو نو د هغه پرځای هم کولای شو خپل د خوښې وړ کار چې مور يې د مشورې يا هم په خپل نوبت رامنځته کوو، پيل کړو، څو نور خلک د پوهنتونونو فارغیږي مور به خپلې موخې ته رسيدلې و. ډيری کسان پيژنم حتی د نړی ۷۱ ميليارده ډالره لرونکی بيلگيتس چې ښوونځی يې په نيمه کې پريښوده او د مايکروسافت کمپنی بنسټ يې کيښود چې نن ميلياردر دی همداشان ډير

٦٢ // عادي وگري څرنگه ميليونران كيداى شي!

داسې نور كسان زموږ په خپل وطن او بانډو كې شته چې نه سواد لري او نه يې هم ښوونځى او پوهنتون ويلاى دى خو ډيرې پيسې لري. دا سپارښتنه يواځې هغو كسانو ته ده چې غواړي ميليونر يا ميلياردر شي يعنې كوم كار چې غواړي پيل يې كړي واقعا هغه پرمخ وړلاى شي او واقعا د هغه كار لپاره زيږيدلى وي نه هغو كسانو ته چې يواځې دا خوبونه گوري او مدرسې، ښوونځى او پوهنتون ويلو ته بهانې لټوي..

دریم خپرکی

د مثبت فکر درلودو او شتمن کیدو لپاره خو لنډې جملې

مخکې له دې چې دا جملې ولولئ سپارښتنه کوم چې لومړی ښه ژوره ساه واخلي او بیا په هرې جملې د لوستلو وروسته غور وکړئ.

- (۱) زه په پیسو مین یم او پیسې په ما مینې دي.
- (۲) زه د پیسو لخوا احاطه شوی یم (زما شاوخوا ته ټول فرصتونه شتون لري چې زه شتمن شم).
- (۳) زه له دې چې ډیرې پیسې لرم ډیر خوښ یم.
- (۴) زه کولای شم هغه وگړی و اوسم چې زه یې غوښتونکی یم.
- (۵) زه د پیسو د راټولولو مقناطیس یم.
- (۶) پیسې زما لپاره په ډیرښت سره د جریان په حال کې دي.
- (۷) زه د مالي پلوه خپلواک یم.
- (۸) زه په ځان او په خپلو ورتیاوو ایمان لرم.
- (۹) زه د مالي خپلواکۍ ژور احساس لرم.
- (۱۰) زه بریالی یم.
- (۱۱) زه د هر څه لپاره د الله ج څخه منندوی یم.
- (۱۲) زه ارزښمند یم.
- (۱۳) زه بډایتوب په هرځای کې گورم.
- (۱۴) بریالی کیدل ډیر ډیر آسانه دی.
- (۱۵) خدای ج او دا کائنات غواړي چې زه پیسې ولرم.

٦٤ // عادي وگري څرنگه ميليونران كيداى شي

- (١٦) زه په كيهاني ثروت كې برخه لرم.
- (١٧) زه شتمن يم.
- (١٨) ما ته تل ډيرې پيسې د لاسرسي وړ دي.
- (١٩) زه په سهولتونو كې ژوند كوم.
- (٢٠) زه د زړه له كومې دا احساس كوم چې شتمن يم.
- (٢١) زه ددې حق لرم چې بډاى و اوسم او په هوساينه كې ژوند وكړم.
- (٢٢) زه باور لرم چې زما د پيسو راكړه وركړه به د برياليتوبونو څخه ډكه وي.
- (٢٣) زه وياړم چې خپلو موخو ته ورسيدم.
- (٢٤) غير منتظره درآمdone زما خوا ته د راتلو په حال كې دي.
- (٢٥) زه غني او بډاى يم او د هرڅه لپاره مندوى يم.
- (٢٦) زه بريالى يم.
- (٢٧) زه په دې مين يم چې پيسې چاته وبنښم يا پيسې ترلاسه كړم.
- (٢٨) د پيسو لاسته راوړل ماته ډير آسانه كار دى.
- (٢٩) زه په بډايتوب كې ژوند كوم.
- (٣٠) زه روغمن، بريالى، خوښ، همغږى، هوش لرونكى، بښونكى او بډاى يم.
- (٣١) زه د خوښيو او خوشحاليو ډك ژوند لرم.
- (٣٢) زه د خپلو پيسو په واسطه هر څه چې غواړم ترلاسه كوم يې.
- (٣٣) زه مې له خداى ج څخه مندوى يم.
- (٣٤) زه دهر هغه شي چې لرم مندوى يم.
- (٣٥) زه د شتمن كيدو اجازه لرم.
- (٣٦) زه د خپل ژوند د ټولو شيبو خوند اخلم.

- (٣٧) زما افكار په بشپړه توگه هوسا دي.
- (٣٨) هر هغه څه چې ارزښت لري په ما پورې اړوند دي.
- (٣٩) زما ژوند د نړۍ د بنايستونو ډك دى.
- (٤٠) زما ژوند ډير ښكلى دى.
- (٤١) زه د خپلو ټولو وړتياوو او مهارتونو څخه د شتمن كيدو او بريالي كيدو اړوند كار اخلم.
- (٤٢) د الهې خزانو دروازې زما پر مخ هم خلاصي دي.
- (٤٣) زه روغ او شتمن يم.
- نو د پورته جملو په لوستلو سره به مو دا درك كړي وي چې ډير خلك دي چې تر تاسو ټيټ ژوند لري نو تاسو بايد ناهيلي نه شئ او هيڅكله د بدايتوب لپاره ناوخته نه دى، هر څوك كولاى شي شتمن و اوسي خو خبره دا ده چې په ځان باور ولري او خپل كار په سمه توگه داسې چې په خپل كار مين وي ترسره كړي.

ڙنگه پرته له پيسو پانگونه وکړو، او پيسې وگټو:

ډير د تعجب وړ خبره نه ده ځکه چې زموږ ژوند ورځ تر بلې په انټرنېټ پورې وصلېږي، که چيرته تاسو خپل چاپيريال ته وگورئ ستاسو په ماحول کې به تاسو ډير وگري وگورئ چې د خپل مبابيل له لارې د انټرنېټ سره وصل دي، او زموږ اوسني ژوند په چټکۍ سره ډيجيټلايز کېږي. د سوداگري څخه نيولې بيا تر پيريدلو، او پلورلو، د ملگرو سره اړيکې او هغوی ته زنگ وهل او نور، په يو ډول نه په يوه ډول په انټرنېټ پورې تړلي دي. البته دلته موخه پرمختللي هيوادونه دي چې کيدای شي زموږ ځينې هيوادوال هلته ميشته وي، خو بايد دا په ياد ولرو چې د ټکنالوژۍ اوسنی پړاو د ټکنالوژۍ د ژوند د خوځښت پيل دی، کيدای شي په راتلونکي کې تاسو د دې غټو مبابيلونو چې اوس مو په لاس کې يا هم هغه کامپيوټرونه چې تاسو يې کاروئ او تيب سرعت لري کيدای شي په دي شيانو هماغه وخت وځاندي، ټکنالوژۍ او نورو ډيجيټلي شيانو ته لاسرسی بشر ته ستونزمن کار نه دی، ځکه چې د ٥ جي نيتورک (د انټرنېټ پنځم نسل) په راوتلو سره تاسو کولای شئ يو فايل چې ٢٠ گيگا بايټه (٢٠ جي بي) وي د ٢ ثانيو څخه په لږه موده کې بنسټه (ډانلود) کړئ. دا مورد د ټکنالوژۍ يوه کوچنۍ لاسته راوړنه ده، چې کيدای بشر داسې ژوند ته لاسرسی ومومي چې اوسنی ژوند ورته حيران پاته وي، نو که چيرته د راتلونکي وړاندوينه وکړئ اوسنی ساده ژوند او توکي به يې هغه وخت بيکاره او د کارولو وړ نه وي.

وړاندوينه شوې چې په نږدې راتلونکو کلونو کې به ځيرک مبابيلونه خپل ځای ځيرکو لنزونو ته تش کړي، چې په دي لنزونو سره به تاسو په بشپړه

مجازي فضاء کې ژوند وکړی. د نيورونیک (Neuronic) په نامه شرکت اوسمهال ددې نوښت په تجربو اخته دی، چې مصنوعي هوبښ د انسانانو د مغز سره وصل کړي، هغه څه چې موږ به نور مجازي غږېږ ملگري (يا گوگل وایس اسیستانس) يا (اپل سري) ته اړتيا ونلرو. او کولای شو هرڅه د خپل مغز په وسیله کنترول کړو، پرته د پښې يا لاس حتی د غږ کولو پرته هم. خو ډیره سخته ده چې د راتلونکي په دي ډول نوښتيزو کارونو وړاندوينه وکړو، خو ۱۰ کاله مخکې هيڅ چا دا سوچ هم نه کاوه چې زموږ ژوند به د ټکنالوژۍ په دي نوښتيزو کارونو تړلی شي. په ننني دور کې موږ برېښنايي او پرته له موټروانه موټرونه، په برېښنا چلیدونکي الوتکي هم لرو، حتی ځینې کسان د ځمکې کرې سرې سياري ته د تگ لپاره هم چمتو شوي دي، د نړۍ څو ميليتي شرکتونو سروکار د انټرنیټ سره دی، لکه (آمازون)، (فیسبوک)، (اپل)، (مایکروسافټ) او داسې نور.... په نننۍ نړۍ کې هغه شرکتونه بريالي دي چې په انټرنیټ سرینښ وي، يا په انټرنیټ کې فعاله وي، خو آیا په دې پوهیدئ چې څه شی شرکتونه د خپلو پیریدونکو سره وصلوي؟ ځواب ساده دی، ټولنيزې شبکې، هغه شبکې چې همدا اوس شتون لري، خو دا د کار پیل دی او د حیرانتیا خبره هم نه ده چې د ټولې نړۍ شرکتونه به په ډیر نږدې راتلونکي کې ددې شرکتونو سره وصل شي لکه، پلورل او پیرودل، تبلیغات، د اړیکو نیول او نور، چې ټول به د همدې ټولنيزو شبکو دلارې ترسره کيږي.

په نن دور کې ټلويزيونونه هم د خلکو د ساعت تيری څخه کوچ او د ټولنيزو شبکو لپاره ځای تشوي، که چيرته يوه دقیقه سوداگريز اعلان په ټلويزيون

كې د ١٠٠٠ ډالرو څخه ډير لگښت لري، ډير ژر به همدا اعلانات په ټولنيزو شبكو كې تر تلويزيونونو لوړه بيه ترلاسه كړي.

آيا پوهيږئ چې په هماغه وخت كې به نور څه پيښ شي؟ يواځې او يواځې تاسو ته پښيماني! ځكه تاسو به د ځان سره وياست كه چيرته مي ١٠ كاله مخته يو يوټيوب كانال ځانته جوړكړى واى، يا مې په فېسبوک يا انستاگرام كې يوه پاڼه جوړه كړي واى، ترڅو يې كتونكي يا مينوال ډير شوي واى، ډيرې پيسې به مي ترلاسه كړي واى. زه همدا اوس پښيمانه يم كه چيرته مې همدا كتاب ته ٤ كاله مخته پام شوى واى او ليكلې مې واى نو نن به مې ډير نور كتابونه ليكلي واى، او درآمد به مې هم د اوس په پرتله ١٠ برابره نور ډير ؤ، په اوس وخت كې سيالي ډيره چټكه شوې ده، خو اوس هم د يوه يوټيوب چاينل، فېسبوک يا انستاگرام پاڼې د رامنځته كولو لپاره ناوخته نه دي، ځكه چې ٥ يا ١٠ كاله وروسته به د سيالي كچه ډيره لوړه لاړه شي، او ستاسو بريالي كيدل به ډير ستونزمن كار شي، ١٠ كاله وروسته بنايې د يوه يوټيوب چاينل جوړول او په كار اچول د اوس وخت د يوه تلويزيوني چاينل د جوړولو او په لاره اچولو څخه هم گران وي. نو اوس بايد څه وكړو.

ډاډمن يم چې تاسو كه چيرته په يوه برخه كې مسلکي وړتيا نه لرئ مينوال خو يې حتماً ياست؟ د بيلگې په توگه كه چيرته تاسو د موټر مينوال ياست، يو يوټيوب كانال جوړ كړي او بازار ته د نوې موټرونو د راتلو او د هغو موټرونو د ځانگړتياوو په اړوند خبرې وكړئ، دوه نوې موټرونه سره پرتله كړئ، او خپل ليدلورى چې كوم موټر ښه دى خپلو مخاطبينو ته وواياست، يا كه چيرته تاسو د باسكيتبال مينوال ياست، او د ام بي اى، ټولې سيالي گوري، او د

كركيټ مينوال ياست او تل يې ليگونه گوري د هغو په هكله خبرې وكړي، ځكه چې ستاسو په شان ميليونونه وگري نور هم شته چې د باسكيټبال او كركيټ مينوال دي، او هغوی به ستاسو ويډيوگانې وگوري، يا كه چيرته تاسو يو انجينير ياست، د ودانيو د طراحي يا نخښو اړوند، يا په لږ لگښت سره د لوکس کور جوړولو اړوند، خبرې وكړي، په همدې ډول سلگونه نورې برخې شته چې تاسو کولای شئ په هغه برخه کې ويډيوگانې جوړې كړئ او اېلوډ يا يې يوټيوب ته پورته كړئ.

خو ترټولو اړينه خبره داده چې تاسو خپله څه شي غوره كوي، نو د پيسو نه لرلو څخه ځوريدل يوه څنگ ته پرېږدئ او پلمې مه كوي. ډير سايتونه شتون لري چې د يو كال مخکې يې ښايې ١٠٠٠ نفره مينوال درلودل خو د يوه كال زيار او هڅو وروسته يې اوس ښايې مينوال ١٠٠ زرو ته رسيدلي وي، دا سمه ده چې دا ډول د لويو چاپلونو په پرتله هيڅ نه دی، خو هغوی هم دا مسير وهلی دی، ترڅو هغه موقعيت ته رسيدلي دي، هغه مسير چې مور يې اوس قدم وهو، ددې ټولو څرگندتياوو په پای کې، زما په آند په دې ټولنيزو شبکو کې کار کول دي، چې په راتلونکي کې به تاسو شتمن كړي، دا هم سمه ده چې ټولنيزې شبکې ياندې يوټيوب، د څو مياشتو لپاره تاسو ته درآمد نه گټي، خو په ياد ولرئ كه تاسو يو ميليون ډالر هم پانگونه وكړئ په يوه مياشت کې به تاسو ته درآمد در نكړي، اوس ستاسو خپله خوښه چې تاسو د ټولنيزو شبکو په کومه برخه کې کارکوي.

د شتمن كيدو لپاره ۳۰ مثبت تاكيدې عبارتونه:

- ۱ - زه تل پيسې لرم.
- ۲ - پيسې مثبتې انرژي ده.
- ۳ - زه د شتمن كيدو وړتيا لرم.
- ۴ - زه د پيسو سره مينه لرم.
- ۵ - پيسې زما ژوند ته داخليږي.
- ۶ - زه د پيسو اړوند مثبت سوچ كوم.
- ۷ - پيسې زما لپاره ښه دي.
- ۸ - زه د شتو لرلو څخه منندوى يم.
- ۹ - پيسې او شته زما په واک كې دي.
- ۱۰ - زه د هر ځاى څخه پيسې ترلاسه كوم.
- ۱۱ - زه د هغو شتو سره مينه لرم چې په طبيعي ډول زما په واک كې دي.
- ۱۲ - زه دې ته بلکل ځير يم چې پيسې د يوه آرام او سوکاله ژوند لپاره اړينې دي.
- ۱۳ - پيسې هغه آرامتيا چې زه يې غوښتونكى يم ماته راوړي.
- ۱۴ - زه د خپل نامحدود ثروت څخه راضي يم او دا پيسې قبلوم.
- ۱۵ - زه بشپړې پيسې په واک كې لرم او د پيسو په ډيرښت كې ژوند كوم.
- ۱۶ - تل مې بشپړې پيسې او شته په واک كې وي.
- ۱۷ - زه ژمن يم چې شتمن كيږم، د خپلو پيسو به خوند اخلم، او هغه د نورو سره شريكې كوم او خلكو ته يې ډالۍ كوم.
- ۱۸ - هر څومره چې خلكو ته وړيا ډالۍ ور كوم په هماغه كچه بېرته ماته پيسې راگرځي.

- ۱۹ - هر کار ته چې لاس ور وړم په پيسو بدليري.
- ۲۰ - زه په خپلو وړتياوو او هغو امکاناتو چې پيسې پرې وگټم ډير باور لرم.
- ۲۱ - هر کارته چې لاس ور نږدې کوم په شتو او ډيرنبت بدليري.
- ۲۲ - زه ددې لپاره زيږيدلی يم چې شتمن واوسم او د ژوند څخه خوند واخلم.
- ۲۳ - زه ډيري پيسې ترلاسه کوم، بريالی کيږم او د ځان لپاره د لوکس ژوند يوه لاره غوره کوم.
- ۲۴ - زه د ډير درآمد ترلاسه کولو لپاره نوې لارې کشفوم.
- ۲۵ - زه په دې حقيقت خبر يم چې په ژوند کې اړين عناصر شتون لري، پيسې هم په ژوند کې اړينې دي.
- ۲۶ - زه ځانته اجازه ورکوم چې ډيري پيسې پيدا کړم.
- ۲۷ - پيسې د هغو ډيرو فرصتونو زمينه راته چمتو کوي چې زه يې غواړم.
- ۲۸ - نړۍ زما تر ټولو ستره ملاتړې ده، نو له همدې امله زه د خپلو اړتياوو لپاره بشپړې پيسې په واک کې لرم.
- ۲۹ - ژوند را سره مينه لري، او شته (پيسې) را مخته کوي.
- ۳۰ - د خدای ج څخه شکر گزاره يم چې شتمن کيدل او سوکالي مي ثابته ساتي.

که چيرته پيسې غواړئ په دې شيانو به هيڅکله سوچ نه کوي:

ښه کله چې تاسو کوم انگيزه لرونکی فيلم، کار يا... ننداره کوي يا بل څوک يې په اړوند خبر درکوي، او سمدلاسه د خپل ځان سره ژمنه کوي چې زه سر له اوسه به ځان کې بدلون راولم، نه سبا يا بل وخت له هماغه وخت څخه په ځان کې د پيسو پيدا کولو، ارامه ژوند، او حتی په هماغه وخت کې د يوې الوتکې درلودو سوچ ته په سر کې وده ورکوي. ښه خبره دا ده چې ستاسو ټول خوبونه پلي کيدونکي دي خو نه په آسانی سره. يادو شيانو ته رسيدل په يوه شي اړيست لري چې هغه هم پانگونه ده، فزيکي پانگونه يا هم په ځان پانگونه. چې ترټولو لويه ستونزه هم دې توکو ته رسيدو لپاره همدا پانگونه ده.

يو بل هغه څه چې ډير خلک د پانگونې څخه راگرځوي دا دی چې، هغوی سوچ کوي د پانگونې لپاره هوبن يا لوږه آی کيو اړينه ده او زموږ چې هوبن مو لوږ نه دی نشو کولای پانگونه وکړو. د هوبن لوږتيا کيدای شي زموږ لپاره يوه گټه وي، خو نه درلودل يې قطعاً د پانگونې توان د نه لرلو په مانا نه دی او هغه کسان چې خپل هوبن يې بهانه کړی او پانگونه نه کوي په رښتيني ډول هغوی خپل ځان تيرويستی دی. ډير داسي کسان شته چې ښه لوږ هوبن او آی کيو لري خو د سوداگرۍ په کار هيڅ نه پوهيږي.

بايد په ياد ولرئ چې د پانگونې اړوند پوهه ترلاسه کول دومره آسان دي لکه د يوه بهرنۍ ژبې زده کول، چې په آسانی سره د زده کړې وړ ده. او هيڅکله ځان ته يوه او بله بهانه ددې لپاره چې پانگونه نشم کولای مه جوړوي ترڅو هغه موخه چې پيسې دي دلاسه ور نکړئ.

د شتمن کيدو لپاره ۹ لارې چې بايد ستاسو د ژوند په لومړيتوبونو کې قرار ولري:

ځينې وختونه ټولې خبرې په يوه جمله کې خلاصه کيږي چې د شتمن کيدو لپاره دا جمله داسې ليکو: د خپل درآمد څخه لږ پيسې مصرف کړئ او بس. پيسې گټل اسانه کار دی هر څوک يې کولای شي خو دا چې دا سوچ څوک وکوي او کنه؟ دلته مې څو داسې لارې چارې راټولې کړې چې تاسو به ميليونر کړي:

۱ - داسې پانگونه وکړئ چې وکولای شئ خپلو ماشومانو ته يې توضیح کړئ:

پورته مسائل په پانگونه کې ډير ارزښت لرونکي دي، همداشان د يوې يا دوو وړانديز کونکو جملو وړاندې کول که چيرته تاسو هغه تحليل نشي کړای، ددې احتمال به يې هم ډير وي چې تاسو هغه نه شئ ترسره کولای. موخه يې داده چې داسې کاروبار پيل کړئ چې وړتيا يې لرئ نه دا چې ماته پکې وخورئ.

۲ - تر ټولو ښه پانگونه ستاسو په خپل ځان ده:

هڅه وکړئ خپل وخت په ځان مصرف کړئ، هره ورځ يې په خپلو مهارتونو او وړتياوو ور ډير کړئ، او ډيرې ټولنيزې اړيکې ولري. ورزش او د اندام تناسب مو د ژوند په لومړيتوبونو کې ونيسئ. په دې ظاهراً ساده کارونو سره کولای شئ په ژوند کې لوړو هيلو ته ورسيرئ. کله چې په ځان او په خپلو وړتياوو پانگونه کوئ، ښې پايلې به هم ترلاسه کړئ.

۳ - کله چې تاسو پيسې په اجناسو او لوازمو مصرفوئ تاسو ته هغه

اجناس پاته کيږي نه پيسې او سرمايه:

لکه څرنگه چې د پيسو شمير هره ورځ لږيږي، د نوې توکو د اخیستلو

وروسته هم د هماغه توکي د اخیستلو خوند ډیر چټک له منځه ځي. نو له همدې امله بل ځل چې ځان ته بوتونه اخلئ د ځان سره سوچ وکړئ چې ایا رښتیا بوتونو ته اړتیا لرم که یا؟ که چیرته اړتیا نه ورته لری خپلې پیسې لیرې مه غورځوی.

۴ - کله چې د نورو لپاره کار کوئ ستاسو درآمد تل محدود دی:

کله چې د چا کارکوونکی یا مزدور وی ستاسو معاش د یوه ځانگړې حد څخه نه اوړي، نورو خلکو ته په کار کولو سره تاسو نشئ کولای هغه ارزښت چې تاسو یې لری او پیسې ترلاسه کوئ نه درکول کیري. هڅه وکړئ د ځان لپاره یوه شخصي سوداگري پیل کړئ، ترڅو په ژوند کې پرمختگ وکړئ.

۵ - د ۱۰۰ افغانیو سپما کول دا مانا چې تاسو ۱۵۰ افغانی درآمد لری:

ددې په ځای چې تاسو په دې سوچ وکړئ چې څرنگه ډیرې پیسې ترلاسه کړم او هیڅ کار هم نه ترسره کوئ نو هڅه وکړئ چې هره میاشت ډیرې پیسې سپما کړئ. ددې موخې پسې تلل دومره گران نه دي، یواځې دومره بسنه کوي هغه شمیر ورتگ چې تاسو یې رستوران، پلورنځي یا بل ځای ته د پیسو مصرفولو لپاره ځئ کم کړئ. همداشان د هغو شيانو د اخیستلو څخه چې تاسو ورته اړتیا نه لری او یواځې د خوښیدو له امله مو اخیستي، ډډه وکړئ.

۶ - ستاسو پیسې او راتلونکی ستاسو څخه پرته هیڅ یوه ته ارزښت نه لري:

دا په ټینگه په یاد ولری تاسو یاست چې خپل راتلونکي او پیسو ته ارزښت ورکوئ. او د پیسو په اړوند ستاسو په ژوند کې بل څوک زړه سواندی شتون نلري، نو خپلو غوښتنو او مهارتونو ته، په ډیر ارزښت قایل شی.

۷ - پور یا قرض اخیستل ډیر آسانه دی او یوه دقیقه وخت نیسي، خو

بیرته ورکول يې بنایې د عمر ترپایه وخت ونیسي:

بنایې د پور اخیستلو سره په لومړيو کې دا سوچ وکړئ چې په پور اخیستلو سره ژر کولای شئ مالي خپلواکی ته ورسیرئ، خو دې ټکي ته مو پام وي چې ډیر کلونه وخت نیسي ترڅو ددې پور قسطونه پوره کړئ او پیسې يې خاوند ته ور ورسوئ. مخکې له پور اخیستلو په دې سوچ وکړئ چې څومره وخت نیسي ترڅو دا پیسې بیرته ورکړم، او ستاسو پر شخصي ژوند څومره اغیزه کولای شي؟

۸- د خپل مالي توان څخه ډیر پور مه اخلئ:

هیڅکله د خپل توان څخه ډیرې پیسې مه پوروئ، ځکه چې دا امر به ستاسو په ژوند کې د مالي خپلواکۍ له منځه تللو او د شتمن کیدو مخنیوی به مو وکړي.

۹- دا ستاسو خپل ژوند دی نو له همدې امله په خپل سبک ژوند وکړئ:

له بده مرغه ځینې وختونه داسې بینسیري چې د نورو نظرونه زموږ لپاره اړین وي، او هڅه کوو چې د نورو په خبرو یو شمیر کارونه ترسره کړو چې بنایې زموږ په زیان هم وي. څه پروا کوي چې نور خلک زموږ د کور، موټر، ژوند او نورو اړوند څه سوچ کوي. هڅه وکړئ داسې موټر وپیرئ چې ستاسو د ژوند، پیسو او بودجې سره همغږي ولري، او د هغو خلکو لپاره چې تل ستاسو په ژوند کې مداخله کوي ځان په سختیو کې مه اچوئ.

اوه هغه واقعيتونه چې شتمن خلک پرې باور لري:

د څيړنو پايلو بنودلې ده چې شتمن خلک برسیره پر دې چې د پيسو گټلو لپاره بيلابيلې لارې او چلونه لري يو شمير باورونه او فلسفې هم لري. چې په عادي وگړو کې نشو کولای هغه ومومو. په دوام کې پر هغو اوو باورونو رڼا اچوو چې شتمن خلک پرې باور لري. هغه څه چې د بيلابيلو مقالو او ليکنو له لارې د درآمد رامنځته کولو اړوند شتون لري، او دا چې څرنگه وکولای شو په يوه شتمن وگړي بدل شو، پايله دا ده چې د درآمد ترلاسه کولو زده کړې ترڅنگ، بايد هغه باورونو او سوچونو ته هم په خپل ذهن کې وده ورکړو چې د همدو څخه يو يې د شتمنو خلکو د ژوند او تجربو څخه ځان خبرول دي، د (شتمن خلک څرنگه سوچ کوي) کتاب ليکوال، ستيپ سايبول، په خپل اثر کې چې د نړۍ د ۱۲۰۰ شتمنو خلکو سره يې په دې اړوند مرکې کړي، ليکي: که چيرته تاسو د بډايتوب لپاره تاسو ډير چانس لرئ، خو ستونزه دلته ده چې ډيري وگړي دا طريقه او لاره نه مني او هڅه کوي چې د خپلې ځوانۍ په وخت کې هغه څه چې سايبول وايي تر هغه هم ډير څه ترلاسه کړي.

نوموړی په خپل کتاب کې وايي چې ما ۲۵ کاله د نورو ځوانانو په شان يواځې د بډايتوب لپاره سوچ کې تير کړي دي، چې ددې لامل گرځيده زه تل پيسو ته اړتيا ولرم، وروسته له دې چې ما خپل د سوچ ډول ته بدلون ورکړ، ددې لامل شو چې زه پيسو او واک ته ورسيرم.

په دې توگه شتمن کيدل نه بايد دومره دروند کار وي، او زموږ په سوچ پورې اړه لري. ددې لپاره چې وکولای شئ خپل تفکر ته بدلون ورکړئ نو هغه اوه

واقعيتونه چې بډای خلک پرې باور لري بايد ومنئ:

۱. د شتمنو خلکو په باور ډيرې پيسې ډيرې ستونزې هواروي:

شتمن خلک پيسو ته د عادي وگرو په پرتله توپيريز ليدلوري لري، هغوی د پيسو هغه برخې ته چې کولای شي شرايط او ښه سهولتونه رامنځته کړي سوچ کوي، لکه آزادي، هوساينه، موقف او ډيرښت. شتمن وگري ددې خبرې څخه چې پيسې ډيرې ستونزې له منځه وړې ډار نه لري او دا يې قبول کړي ده، سايبول په خپل کتاب کې ويلې، که چيرته تاسو د پيسو په نشتون کې هم خوشحاله نه ياست نو د پيسو درلودلو وخت کې به هم تاسو خوښ نه شئ، که څه هم پيسې د ژوند په خوښيو او غمونو کې لږ رول لري، خو دا بايد له ياده و نه باسو چې پيسې د ژوند د ډيرو ستونزو د هوارولو يواځينی توکی دی.

په دي توگه ډير کسان شته چې پيسو ته د يوه لامل، ستونزې او دښمن په توگه گوري. ډيری کسان د پيسو سره دښمنيزه او بده اړيکه لري، اوس که چيرته غواړئ پيسې ولرئ نو پيسو ته بايد د يوه دښمن په توگه نه بلکې هغه د خپل ډير نږدې دوست او شريک په توگه ومنئ.

۲. شتمنتوب ډير لږ ستاسو د زده کړو د کچې سره اړيکه لري:

دا هغه موضوع ده چې کيدای شي ډير خلک ورسره په تکر کې وي خو سايبول بيا بل نظر لري، هغه وايې چې د ډيرو شتمنو وگرو په باور بډايتوب ډير لږ اړيکه ستاسو د سواد کچې سره لري، او ډير د تمرکز او خپل د کار پسې څار ته ورگرځي. هغه وايې چې د خپل راتلونکي جوړول ستاسو په سواد پوري اړښت نه لري. بلکه په دې اړه لري چې څه موضوع ددي لامل

ده چې تاسو غواړئ پيسو او ډيرې گټې ته ورسيرئ او پر همدې سوچ سره اړنست لري. اوس كه هر څومره وخت ونيسي چې تاسو خپلې موخې ته ورسيرئ دا اړينه نه ده بلكه دا اړينه ده چې تاسو خپلې موخې ته ورسيرئ كوم چې ډيرې پيسې دي. جالبه خبره داده چې ډيرو شتمنو وگړو خپلې زده كړې په نيمه كې پريښي او ډيرې ټيټې زده كړې لري، شتمنو وگړو د خپل بډايتوب لپاره زده كړه په پوهنتون كې نه بلكې په خپل كاروبار كې د تجربې څخه ترلاسه كړې ده.

۳ - كه چيرته د هغه كار سره چې تاسو يې ترسره كوي مينه وكړئ نو حتماً به پيسو او گټو ته ورسيرئ:

كه هرڅومره تاسو د يوه كار سره ډيره مينه ولرئ هغه كار ته ډير ارزښت وركوي، او هڅه كوي چې ډير ښه او په لوړ څرنگوالي او حتى د نورو څخه يې په توپيريز ډول ترسره كړي، همدا لامل گرځي چې تاسو د خپل كار څخه ډيرې پيسې ومومي او شتمن وگړي شئ.

د سايبول په وينا ډير كسان په دې سوچ كې دي كه كوم كار وكړي نو څومره پيسې به ترلاسه كړي، دا په داسې حال كې ده چې شتمن خلك لومړي د كوم كار ترسره كولو اراده چې لري په لاره يې اچوي او د اوږد مهال څخه د هغه درآمد غواړي، كه چيرته تاسو هغه كار چې ترسره كوي يې او د هغه سره مينه وكړئ ډيري ستونزې به مو پرته له دې چې تاسو پرې وپوهيږئ له منځه وړي وي. ددې په ځاى چې تاسو د يوه داسې كار پسې چې ډير درآمد لري ولاړ شئ، د هغه كار پسې وگرځئ چې تاسو مينه ورسره لرئ او پوهيږئ چې د هغه په ترسره كولو سره بريالي كيږئ.

وروسته له دې چې تاسو داسې كار وموند چې ستاسو د خوښې وړ ؤ ، نو خپل ټوله هڅه او سوچ ورباندې ولگوي ترڅو برياليتوب ته ورسېږي او په خپل كار كې ترټولو نامتو او بريالی وگري و پيژندل شي. وروسته به ډير ژر وگوري چې ډيرو پيسو او گټې ته مو لاسرسی موندلی دی.

۴- د شتمن كيدو او پيسو لاسته راوړلو لپاره تاسو پانگوني ته اړتيا نه لري:

د ډيرو هغو نظريو خلاف چې پيسې كولاى شي تاسو ته درآمد راوړي په دې اړوند شتمن وگري بيل نظر لري. سايبول په خپل كتاب كې ليكلي، هغه باور چې تاسو يې د پانگوني لپاره لري كيدای شي تاسو د پيسو گټلو په لاره كې محدود كړي او كيدای شي ترټولو په بد ډول مخرب وي.

ترټولو دا اړينه ده چې د پيسو لاسته راوړلو لپاره ښه سوچ ولري او په دې لاره كې هڅه وكړي. ډيرى وگري په دې سوچ كې دي چې پيسې د كومې خوا پيدا كيږي خو خپل ځان او خپل فكر ته يې سوچ نه وي او خپله كوم كار نه ترسره كوي. شتمن خلك تر هرڅه دمخه پر يوه نوښتيز كار سوچ كوي، وروسته د نورو د جيبونو خوا ته ورگرځي ترڅو خپل نوښت ته د عمل جامه وړ واغوندي. پيسې په هر ډول شرايطو كې شتون لري، ډيرى كسان شته چې پيسې لري خو ستاسو فكر او سوچ ته اړتيا لري چې بايد د هغو خلكو د پيسو څخه د ځان د بډاينې په موخه كاروبار وكړي.

۵- پيسې ستاسو لمنې ته نه درلوپړي بايد پسي ولاړ شي:

ډير وگري په دې سوچ كې دي چې نور خلك به ده ته د ژوند ټول شرايط سم كړي خو بلکل دوى تيروتلې او غلط سوچ كوي. اړينه نه ده چې څوك تاسو كشف كړي، تاسو د لوړې بچ كړي يا تاسو په يوه شپه ميليونر كړي.

که چيرته غوارئ ډيرې پيسې ولري خپل کار په لاره واچوئ او د ځان سره دا سوچ ولري چې هيڅوک به پيدا نشي چې ستاسو سره په هيڅ ډول خرابو او سمو شرايطو کې مرسته وکړي ياندي ته بايد ځان ته ووايي چې زه دا کار يواځې پر مخ وړلای شم په داسې حال کې چې کيدای شي تاسو ته ډير خلک د مرستې لاس هم دروغځوي خو تاسو به خپل کار په يواځي ځان پر خپل سوچ قبلوئ. ډيری خلک صبر کوي ترڅو هغوی ته نور خلک سم شرايط د پانگونې لپاره چمتو کړي او دپته لاس تر زني ناست او کاروبار نه کوي، دا په داسې حال کې ده چې بډای سوچ لرونکي وگري تل خپل موخه په هر ډول شرايطو کې په خپل ټول توان سره پرمخ وړي. د شتمنو خلکو د نورو ځانگړنو څخه يو بل هم دا ده چې هغوی د هر ډول شرايطو پر وړاندې حساس دي. شتمن خلک تل د ځان څخه پوښتنه کوي چې ولي زه بريالی نه اوسم؟ زه تر نورو ښه يم؟ زه د بډايتوب او بريالي ژوند لرلو وړتيا لرم؟ که چيرته زه د نورو د ستونزو د هوارې په موخه کار کوم ولي يې بايد مزد وانخلم؟ له کومه ځايه چې هغوی دا ډول سوچونو ته په خپل دماغ کې پراختيا ورکړي نو بری هم د هغوی دی.

۶ - د پيسو لرلو لپاره ترټولو چټکه لاره خپله په کار اخته کيدل دي: د خلکو منځنی حد د خپلو هغو ساعتونو په بدل کې چې کار کوي معاش ترلاسه کوي، چې پر دوه ډوله کار د ثابتو حقوقو پر بنسټ يا د هغو ساعتونو په بدل کې چې کار کوي ویشل کيږي. دا په داسې حال کې ده چې شتمن خلک د کومې موخې پایلې رسيدو سره سم حقوق ترلاسه کوي. ددې ټولو مسائلو جلا بډای وگري د خپلو کارونو خاوندان دي او پر خپل

درآمد بشپړ واك لري. دا سمه ده چې په نړۍ كې ډير داسې كسان شته چې د كار كولو په واسطه ورته ډيرې پيسې وركول كيږي خو دا په پام كې ولرئ چې دا كيدای شي د بډايتوب لپاره تر ټولو اوږده لاره وي.

خو شتمن وگري پوهيږي چې تر ټولو چټكه لاره ډيرو پيسو او دارايي ته خپل په كار اخته كيدل دي. په داسې حال كې چې شتمن خلك لاهم د پرمختگ په حال كې دي خو د منځني حد وگرو بيا په خپل مزد خان خوشحاله كړی دی، او خپل ژوند يې د خپل يوې مياشتې خورو او نورو اړتياوو لپاره وقف كړی دی كه چيرته د كاره ليري شي نو بيا نړۍ د بې نظمۍ سره مخ كوي. ډيری خلك په دي باور دي چې په خپلې يوې دنډې كې كار وكړي او د وخت په تيريدو سره ارتقاء وكړي او پر مياشتني معاش يې څه كچه ور زياته شي چې دا كار ستاسو د ميليونر كيدو او شتمن كيدو مخه نيسي.

۷- د پيسو گټل، او بډايتوب ستاسو د سوچ كولو په ډول پورې اړنست لري:

هرڅوك كيدای شي شتمن شي، بډايتوب ستاسو د سوچ كولو ډول ته ورگرځي، او په دې چې د درآمد رامنځته كولو لپاره كومو شيانو ته اړتيا لرئ، تل د ټولو بډايو خلكو دبريا رمز يو شی دی، تفكر!
كه چيرته غواړئ، د يوه شتمن وگري په ډول پيسې ولرئ د هغه اړوند ډيره پوهه ترلاسه كړئ، دي خبرې ويلو ته چې ستاسو شتمن كيدل ناشونی ده د پای ټکی كيږدی، حقيقت دا دی چې ستاسو شتمن كيدل ستاسو په باورونو او تفكراتو اړنست لري.

خلورم خپرکی

د سپما مفهوم

د انسان د ژواندانه اړتیاوې هیڅکله نه پوره کیږي، د اقتصاد موضوع هم همدا ده چې اړتیاوې ډیرې دي او د هغو اړتیاوو د پوره کولو لپاره وسایل کم دي خو ددې لپاره چې دغه خپلې اړتیاوې په ښه ډول بشپړې کړو نو موږ ته بویه د همدې لږو وسایلو په کارولو سره ډیره گټه ترلاسه کړو.

ټول انسانان د خپلو اړتیاوو د پوره کولو لپاره هڅه کوي تر څو زیات وسایل لاسته راوړي په ځانگړې ډول د ناتواني په حالاتو او د ستونزو سره د مقابلي په خاطر د وسایلو زیرمه ولري نو همدغه انگیزه ددې لامل شي چې انسان د وسایلو د زیرمه کولو لپاره هڅیږي او دی ددې لپاره چې وسایل زیرمه کړي نو په خپل ورځیني ژوند کې د لگښتونو په کمولو سره سپما کوي او د خپلو اړوندو عایداتو یوه برخه زیرمه کوي همدغه زیرمې یا د عاید هغې برخې ته چې د ورځنیو اړتیاوو د لگښتونو څخه ډیرې کړای شي د سپما مفهوم نوم ورکول کیږي.

د سپما ټاکونکی عامل عاید دی په دې توگه ښکاره ده چې د عاید زیاتوالی د سپما د زیاتوالي او د عاید کموالي د سپما د کموالي لامل گرځي د کم عاید لرونکي او غریب خلک د خپلو عوایدو زیاته برخه یواځې د ژوندانه لومړنۍ اړتیاوې پوره او کله هغه هم نشي پوره کولی هغه څوک چې د زیات عاید لرونکي دي هغوي د خپلو لگښتونو د پوره کولو څخه علاوه د عاید یوه برخه سپما کوي.

د بيلگې په ډول كه يو څوك د مياشتې ۱۰۰۰۰ افغانی عايد ولري او دی د هغه څخه ۸۰۰۰ افغانی د خپل ورځنیو اړتیاوو د رفعه كولو لپاره بیلوي او ۲۰۰۰ افغانی نورې د خپل راتلونكې لپاره زیرمه كوي، كه د ده میاشتمینی عايد ۱۲۰۰۰ افغانیو ته لوړ شي نو دی به ۸۰۰۰ افغانی هغه خپل د ورځنیو اړتیاوو د رفعه كولو لپاره بیلوي په دې كې ځكه توپیر نه راځي چې دا هغه اړتیاوې دي چې مخكې یې هم همدا شیان مصرفول یاندي هغه وخت چې عايد یې كم هم ؤ. خو اوس چې عايد یې زیات شوی دی هم هغومره مصرف به كوي ځكه دا خو لومړنی اړتیاوې دي چې انسان یې د ژوند كولو لپاره اړینې گڼي او ۴۰۰۰ نورې اضافه به یا سپما كوي او یا به یې د نورو عالی شیانو په اخیستلو لگوي.

په نړۍ كې د بیلابیلو هیوادونو خلك د سپما بیلابیلې كچې لري یعنې په ځینو ملكونو كې د سپما كچه ډیره او په ځینو ملكونو كې د سپما كچه لږ ده یا په یوه ټولنه كې د ټولو وگړو د سپما كولو كچه توپیر كوي خو په ملي كچه د سپما كچه تقریباً ثابت شكل لري.

په شتمن كیدو كې د سپما رول:

لكه څرنگه چې پوهیږو پانگه د اقتصادي پراختیا مركزي هسته تشكيلوي او په نړۍ كې چې كومې څیرنې د اقتصادي پراختیا په هكله ترسره شوي، عالمان په دې قایل شوي دي چې د اقتصادي پراختیا بنسټ پانگونه تشكيلوي او كله چې د اقتصادي پرمختگ په هكله خبرې كیږي نو د ټولو نه مخكې پانگه په نظر كې نیول كیږي. لكه څرنگه چې د پانگې تشكلكاملاً د سپما كچې پورې اړه لري نو له دې

امله ويلي شو چې د هر هيواد اقتصادي پرمختگ په غيرې مستقيم ډول د سپما په كچې پورې اړنيت لري لكه څرنگه چې د پانگې زياتوالى او كموالى د سپما په كچې پورې اړه لري. په هره كچه چې سپما ډيره وي په هماغه اندازه د پانگونې په تشكل او د اقتصادي ودې په رامنځته كولو كې گټور تماميږي.

د سپما ډولونه:

هر سپما كوونكى سپما د يوې ځانگړې يا د راتلونكې يولړ اقتصادي موخو د لاسته راوړلو لپاره د خپل عايد يوه برخه د بسپنې په شكل ساتي دغه سپما كوونكي كيداى شي د يو بل سره توپير ولري او دغه سپما كوونكي په درې ډوله دي:

الف: انفرادي سپما

ب: كاروباري سپما

ج: دولتي سپما

الف : انفرادي سپما

څرنگه چې يې د نوم څخه ښكاري دا ډول سپما د يو ځانگړي شخص لخوا د خپلو راتلونكو اړتياوو د پوره كولو لپاره ترسره كيږي. دا ډول سپما د عامو خلكو د عايد هغه برخه ده چې د ورځنيو لگښتونو څخه يې اضافه پاتي كيږي او په اقتصاد كې انفرادي سپما ورته ويل كيږي .

دوي دغه سپما يا خو د نغدو پيسو په شكل له ځانه سره ساتي يا هم دغه پيسې په بانک كې اچوي يا په كوم كاروبار كې پانگونه ورباندې ترسره كوي. هغه خلك چې په پرمختيايې هيوادونو كې دي، دوي خپلې پيسې له ځانه

سره ساتي او دا ددې لامل گرځي چې د هغه ملك پيسې ډيرې په بازارونو كې تبادلې نشي چې په دې سره كاروباري خلكو ته د پانگې كموالي رامنځته كيږي او په هيواد كې اقتصادي پرمختيا مخ په تيتيدو (نزول) روانيږي، همداشان پانگونه هم لږيږي چې له دې سره به روزگاري يو پر دوه ډيريږي او لامل يې ډيري وخت د هغه هيواد د خلكو د علمي كچې تيتوالی يا بې اعتباري گنل كيږي.

خو په نورو هيوادونو كې خلك د سپما پيسې په بانكونو كې اچوي، كه چيرته زموږ هيوادوال هم خپلې پيسې د جيب يا كور كې د پټولو پرځای بانك ته واچوي نو يو به يې د غلو څخه ساتلې وي، بل به يې د خپلو سترگو څخه پناه وې او نه به ترې مصرفيږي، خو تر ټولو لويه گټه به يې دا وې چې دا پيسې بيا د بانكونو دلارې پانگوالو ته وركول كيږي او هغوی د هيواد په بيلابيلو سكتورونو كې پانگونه پرې كوي چې زموږ ډير شمير هيوادوالو ته د كار زمينه پرې برابرېدلای شي.

ب: كاروباري سپما

څرنگه چې كاروبارونه په بيلابيلو ډولونو دي او د نوموړو كاروبارونو يوه موخه وي او څو تنه په يوه كاروبار شريك وي او شركت يا كمپنی په گډه پر مخ وړي، كله چې دوی كوم اضافي عايد يا گټه ترلاسه كوي نو هغه د ټول شركت د غړو په خوښه زيرمه يا سپما كوي چې دې ډول سپما ته كاروباري سپما وايي.

ددې ډول سپما څخه ستر شركتونه د خپلو پيريدونكو د جذب او جلب لپاره كار اخلي، ياندې د شركت د گټې څه اندازه پيسې هره مياشت يا هر كال

سپما کوي او په دې سره د کال يا مياشتې په پيل کې خپلو پيريدونکو ته د يادې سپما څخه څه سلنه ورکوي او هغوی دې ته هڅوي چې د ياد شرکت څخه توکي رانيسي. همداشان که کوم کال زيان وکړي نو د تاوان لپاره به بشپړې پيسې ولري ترڅو خپل شرکت بياځلې پر پنبو ودروي. چې په کمپنۍ کې دې ډول سپما ته Reserve وايي.

ج: دولتي سپما

حکومت خپل عايدات او مصارف د بوديجې د لارې څرگندوي، کله چې د حکومت عايدات د مصارفو په نسبت ډير وي نو بوديجه د سمبنت حالت لري چې د بوديجې سمون د دولت سپما څرگندوي چې دغه سپما د دولتونو لخوا په پراختيايي کارونو لگول کيږي يا دا سپما د بل کال د بوديجې سره يو ځای او د بل کال په بوديجه کې ښودل کيږي.

د سپما لاملونه

د سپما د لاملونو څخه مطلب دا دی چې کوم شيان ددې لامل کيدای شي چې انسان پرې سپما کولای شي، د دې لپاره چې مونږ پوه شو هغه کوم لاملونه دي، د دې پوښتنې د ځواب لپاره بايد موږ د سپما تعريف ته مراجعه وکړو: سپما د عايد هغې برخې ته ويل کيږي چې د ورځنيو لگښتونو څخه وروسته د زيرمې په توگه پاتې کيږي يا په بله اصطلاح سپما د عايد او لگښت تر منځ توپير څخه عبارت ده او يا دا هم ويلای شو چې سپما د عايد تابع ده چې څومره عايد زياتيږي هغومره به سپما هم زياتيږي.

د سپما څخه مطلب خپل ټول عايد نه مصرفول او هغه برخه چې د خپل عايد (Disposable Income) چې نه وي مصرف شوې او پاتې وي د تعريف

پر بنسټ ورته سپما ويل كيږي.

ډير عوامل دي چې انسان دې ته اړباسي ترڅو د خپل عايد څه برخه سپما كړي او دغه عوامل ټول په دوو گروپونو ويشل شوي چې په لاندې ډول يې هر يو څيړو.

الف: د سپما توان

ب: د سپما اراده

د سپما د رامنځته كيدو لپاره توان او اراده دواړه اړين دي او په يواځې توگه د سپما اراده يا هم توان د سپما شتون نشي ممكن كولاى، د بيلگې په توگه: كه يو شخص ۱۰۰۰ افغانى مياشتنى عايد ولري او د نوموړي مياشتنى لگښت هم ۱۰۰۰ وي، خو دي غواړي چې سپما وكړي دلته نوموړى د دې توان نلري چې سپما وكړي خو اراده لري او همدارنگه كه يو بل وگړى ۱۰۰۰۰ افغانى مياشتنى عايد ولري او د نوموړي مياشتنى لگښت ۴۰۰۰ افغانى وي او نوموړى اراده ونلري چې سپما وكړي بلکې غواړي چې خپل ټول عايد يا مصرف كړي يا چيرته پانگونه پرې وكړي نو دلته د ارادې نه شتون د سپما خنډ وگرځيد. پايله كې داسې ويلاى شو چې سپما د سپما كولو ارادې او د هغې د توان د شتون څخه پرته نشي رامنځته كيدلاى.

الف: - د سپما توان

د سپما توان د عايد په كچې پورې اړه لري كوم چې يوه كورنى يې د كار كولو څخه وروسته لاسته راوړي، خو كله داسې حالت راشي چې د مياشتني عايد د لاسته راوړو څخه د مخه په ناڅاپي ډول سره لگښت كولو ته اړتيا وموندل شي يا مياشتنى معاش د لگښتونو لپاره بسنه ونه كړي نو په ورته

حالت کې سپما شتون نلري نو د دې لپاره چې د کورنيو د سپما توان ډير شي خلک بيلابيل اقدامات ترسره کوي لکه:

- ۱ - د لوړو زده کړو ترلاسه کول.
- ۲ - د هنرونو يا مسلکي مهارتونو زده کول ترڅو د خپلو مهارتونو په وسيله خپل د عايد سرچينې ډيرې کړو.
- ۳ - نوښتونه رامنځته کول.

ب:- د سپما اراده

د سپما اراده کول په دوه ډول لاملونو پورې اړښت لري چې په لاندې ډول دي:

الف : داخلي لاملونه

ب : بهرني لاملونه

الف : داخلي

داخلي لاملونه عبارت دي:

۱ - د راتلونکي گواښ د مخنيوي په موخه

ځينې خلک پيسې د خپلې راتلونکې په موخه سپما کوي که چيرته په راتلونکې کې د کوم بد حالت سره مخ کېږي نو د يادو سپما پيسو په واسطه به يې مخنيوی کوي.

۲ - ټولنيز او سياسي فکرونه

دا فکر چې پيسې خلکو ته توان ورکوي ترڅو په سياسي او ټولنيزو ميدانونو کې په نورو خلکو حکومت وکړي او په ټولنه کې يې عزت وشي، همداشان خلک ورته ډير ارزښت ورکړي ځينې خلک خاص د همدو کارونو لپاره پيسې سپما کوي.

۳. په خپله خوبنه سپما

بعضې خلک نه د خپلې کورني لپاره او نه د خپل خان لپاره پیسې سپما کوي بلکې د هغوی یوه لیوالتیا وي چې پیسې وگټې نو دا هم ددې لامل گرځي چې د پیسو سپما زیاته شي.

ب: خارجي لاملونه

۱. د پانگوني لپاره زمينه

که چيرته د پانگوني لپاره زمينه چمتو وي خلک بيا خپلې سپما شوي پیسې په پانگونه لگوي او پر بیلابیلو برخو کې یې په کار اچوي او گټه لاسته تړي راورې.

۲. د پیسو ټیکاو (ثبات)

د پیسو د ارزښت ثبات هم د خلکو د سپما پر کچې اغیزه لرلای شي هغه داسې که چيرته د پیسو په ارزښت کې لږ هم کمښت راشي نو خلک سپما لږوي، همداشان که د پیسو ارزښت ډیر شي نو خلک هڅول کيږي. همداشان اراده کوي ترڅو ډیره سپما وکړي.

۳. بانکداري او بیموي آسانتیاوې

بانکداري او بیموي سهولتونه په یو ملک کې د سپما د ارادې د کلکوالي لامل گرځي ځکه که بانک موجود وي نو خلک به په ډاډ سره خپلې پیسې په بانک کې جمع کړي چې دې سره هغوي ته هم گټه لري او په هیواد کې د پانگوني جوړښت هم گړندی کيږي. بیموي آسانتیاوې خلکو ته د تاوانونو څخه د بچ کیدو یوه لاره خلاصوي ترڅو خپل ټول شته توکي او دارائې بیمه کړي او کوم خطر چې دوي ته پېښيږي هغه به د بیمه ئیزو ادارو لخوا جبران

کيږي.

د عايد کموالي:

لکه څرنگه چې مخکې يادونه وشوه د سپما کچه کاملاً د عايد په کچې پورې تړلې ده، ياندي د عايد کموالی او زياتوالی د سپما په کموالی او زياتوالی کې اړين رول لري. له همدې امله ويلای شو چې په پرمختيايي هيوادونو کې د سپما د کچې د کمښت اصلي عامل همدغه د عايد کمښت دی. په دې هيوادونو کې د سړي سر ملي عايد په ډيره ټيټه کچه کې قرار لري او نشي کولای د خپل عايد څه برخه سپما کړي.

په همدې ډول په يادو هيوادونو کې افراد په دومره اندازه عايد په خپل واک کې لري چې صرف خپل ورځني لگښتونه پرې پوره کوي. او حتی د ځينو طبيعي او غير مترقبه پيښو لکه: ناروغی، واده، مرگ، سيلاب، طوفان، زلزلې او داسې نورو سره د مخامخ کيدو په صورت کې د ډيرو ناوړه اقتصادي حالاتو سره مخ کيږي.

څرنگه سپما پيل كړو:

سپما كول د برياليو وگړو ترټولو اړينه ځانگړنه ده، دوی غواړي د برياليتوب يا شتمن كيدو او ميليونر كيدو لورې ته قدم ووهي. بنايې تاسو برياليتوب يواځې د يوه علم يا هنر لاسته راوړلو ته ووايي، نو په هر ډول چې برياليتوب ته وگورئ مالي خپلواکي ته اړتيا لرئ، ترڅو وتوانېږئ په بيغمه زړه د نوې تجربو د كشف كولو پسې لاړ شئ. نو دلته د برايان تريسي يوشمير خبرې درته راوړو چې هغه وايي څرنگه سپما پيل كړو:

برايان تريسي وايي د سپما د پيلولو او مالي خپلواکي ته د رسيدو لپاره، بايد د لومړنيو او کوچنيو گامونو څخه پيل وكړو، ډيری شتمنو وگړو كوم چې اوس ميليونران او ميلياردران دي د همدې وړو قدمونو په اخيستلو سپما پيل كړي ده، خو د سپما د پيلولو لپاره دا دوه قانونه په پام كې ونيسي:

۱ - کوچني قدمونه واخلي:

تر ټولو ځيركه او گټوره لاره هغه لاره ده چې جورج كلاسون، په كال ۱۹۲۶ م (د بابيل شتمن) كتاب كې ويلې دي، هغه ويلې چې مخكې د هرڅه بايد د خپل درآمد ۱۰٪ سلنه په هر قيمت چې وي حتماً زيرمه يا سپما كړو. داسې وانگيرئ چې دا ۱۰٪ بيخي شتون نه لري او تاسو پاته ۹۰٪ سلنه درآمد يا هم معاش ترلاسه كوئ. دا په ياد ولرئ چې د سپما په پيسو هيڅكله لاس و نه وهئ، مگر دداسې كار لپاره چې ستاسو په مالي خپلواکي او راتلونكي تړلی وي. بنايې په لومړيو كې دا كار گران وي چې هغه ۱۰٪ سلنه پيسې ناليدلي وگڼو، خو دا مو په ياد وي چې موږ خپله خپل عادتونه جوړوو، نو ډير ژر كولاى شو ددې ځيركې لارې سره عادت وكړو. دا مهال ډير كسان

پيژنم چي د خپل درآمد د ۱۰ سلنې څخه يې پيل کړی او اوسمهال يې ۱۵ يا يې ۲۰٪ سلنې ته خپله سپما رسولي ده او دا معجزه تاسو کولای شئ د هغوی په ژوند کې وگورئ.

۲ - پانگونه وکړئ:

یواځې سپما کول دومره گټه نلري، او نشي کولای ستاسو په ژوند کې معجزه رامنځته کړي. تاسو باید هغه چيرته په کوم کار بندې کړئ. ميليوننران او شتمن وگري په ډير ماهرانه ډول د سپما د هماغه لومړيو څخه په بيلابيلو ځايونو کې پانگونه کوي. کولای شئ پرې املاک (ځمکه، کور، دوکان) يا بل څه وپلورئ، اړينه دا ده چې هر داسې کار وي چې ستاسو د پيسو د پرمختلو لامل شي. وروسته له دې قانونه باید دا دوه ټکي هم زموږ په یاد کې وي:

۱ - حتماً د خپلې سپما لپاره يو بانکي حساب ولرئ، او هر کله مو چې معاش يا درآمد ترلاسه کړ، هماغه ۱۰٪ سلنه د پور په شکل ياندي لکه تاسو چې د بانک پوروري ياست زيرمه کړئ.

۲ - بل داچې د ژوند په اوږدو کې تل د سپما د بيلابيلو سمو لارو په لټه کې اوسئ. هڅه وکړئ د مجلو، کتابونو او نورو توکو په لوستلو او کتلو په دې برخه کې خپله پوهه ډيره کړئ.

په پای کې هغه وگري مالي خپلواکي ترلاسه کوي چې د خپل مالي ژوند مدیریت او کنترول باندې تر نورو ښه پوهيږي، راځئ نن دا سوچ وکړو چې څرنگه کولای شو خپل سپما ته ډيرښت ورکړو، هغه مدیریت، کنترول يا يې چيرته پانگونه کړو.

د پيسو د سپما ۳۵ بيلابيلې لارې

ځينې وختونه د پيسو د سپما لپاره ترټولو سخت کار د سپما پيل دی. ښايې حيران شئ چې د سپما کولو لپاره څه ډول لارې چارې شتون لري او دا چې څرنگه کولای شئ په سپما سره خپل مالي موخې پرمخ يوسئ او ميليونان شئ. په پيسو کې سپما کول ډير ښه عادت دی او د ډيرو شتمنو خلکو د بډايتوب يو له اصلي رازونو څخه گڼل کېږي. د يوه روښانه راتلونکي لپاره سپما ته اړتيا لري، ډيري وگري د پيسو سپما کولو ليوالتيا نه لري، او په خپل دي غلط فکر سره د خپل ژوند آسانتياوې ځانته سختوي. چې ددې لامل گرځي د مياشتې په منځ کې د نورو څخه پيسې پور کړي. دلته تاسو ته د سپما ۷ ساده او آسانه لارې چارې بيانوو:

۱ - خپل ټول لگښتونه ثبت کړئ:

د سپما په ترسره کولو کې لومړی گام دا دی ترڅو وپوهېږئ چې تاسو څومره پيسې مصرفوئ. او د يوې مياشتې لپاره چې څومره لگښتونه لري ټول ثبت کړئ. د هغه څه پر بنسټ چې تاسو ثبت کړي خپل لگښتونه د هغو پر بنسټ ترتيب کړئ. د موټر تيل، د کور لپاره سودا او خواړه، د موټر کرایه، او نور لگښتونه چې تاسو يې په يوه مياشته کې ترسره کوئ ټول ثبت کړئ.

۲ - بودجه بندي وکړئ:

اوسمهال چې تاسو د يوې مياشتې لگښتونو ليست د ځان سره لري کولای شئ، د خپلو لگښتونو لپاره بودجه بندي وکړئ، خپل لگښتونه محدود کړئ او ځان ډاډ من کړئ چې د بدي ورځې لپاره مو پيسې زيرمه کړي دي. په یاد ولرئ چې ستاسو بودجه بندي بايد ستاسو د ټولو لگښتونو ځواب

ويونکي وي، هغه لگښتونه چې معمولاً لری نه د يوې داسې مياشتې چې په هغې کې موټر او کور واخلي. همداشان که چيرته د خپلې کورنۍ د بودجې د ساده بودجه بندۍ په اړوند پلټنه کوئ، بايد د مياشتې په لومړيو کې د هغو ټولو شيانو رسيد چې تاسو اخیستي د ځان سره ولری، د رستوران، دوکان، پلورنځي، روغتون، درملتون څخه نيولې بيا د کور د برښنا بل، د کور کرایې، د ميرمنې لپاره پیسو، ښوونځۍ ته د اولادونو د تگ پیسې، د کور کرایې او نورو پورې، د مياشتې په پای کې به تاسو وپوهیږئ چې څومره پیسې مې مصرف کړي دي.

۳ - د سپما لپاره پروگرام ولری:

د خپل مياشتني دخل او خرڅ په پام کې نيولو سره په بودجه بندۍ کې خپل سپما په څو برخو وویشئ، او هڅه وکړئ چې ستاسو سپما ستاسو د خالص درآمد ۱۰ تر ۱۵٪ سلنې واوسي. که چيرته ستاسو لگښتونه تاسو ته اجازه نه درکوي چې په سم ډول سپما وکړئ، دا هغه وخت دی چې تاسو بايد په خپلو لگښتونو کې کمښت راولئ.

مخکي له دې چې د کور د خوړو، نقلیه وسيلې او نورو اړينو توکو په لگښت کې کمښت راولئ بايد د خپلو اضافي لگښتونو د کمښت په سوچ کې شئ او هغه بند کړئ.

لکه تفريح، رستوران او دپته ورته شيان. اړينه نه ده چې ستاسو مياشتني درآمد څومره دی، لږ يا ډير په هر حال تاسو د مياشتې په پای کې څه اندازه پیسې ترلاسه کوئ يا د دندې يا هم د خپل شخصي کاروبار، چې بايد هڅه وکړئ د هماغه پیسو څخه لږ تر لږه څو سلنه يې په ځانگړې حساب يا هم

کوم خاي کي سپما کړئ. تاسو خپله پوهيږئ چې د معاش د اخیستو سره سم ډير شمير توکي او کارونه ستاسو معاش ته پيدا کيږي، او د پيسې تر اخرنی حد یعنی سنت پورې هم مصرفيږي، نو مخکې له دې چې ټول لگښتونو ستاسو مخې ته راشي، د سپما مبلغ ترې بيل کړئ. اندېښنه مه کوئ د مياشتې تر پايه الله مهربان دی. همداشان که چيرته سپما نشي ترسره کولای يا په سپما کولو کې ستونزه لري د سپما برخې د کوم مالي سلاکار څخه مرسته وغواړئ.

۴. خپلې موخې ځانگړې کړئ:

د سپما موخو ټاکل د سپما پيلول ډير آسانه کوي. په دې ټکي پام وکړئ چې څومره وخت نيسي ترڅو تاسو خپلې موخې ته ورسېږئ. ځينې يې لنډمهاله موخې دي، چې معمولاً د يوه تر ۳ کلونو پورې دوام کوي. ځينې حساسې سپما گانې چې ستاسو د شپږو مياشتو تر يوه کاله لگښت لپاره وي، لکه د بيکارۍ لپاره سپما يا هم د نورو اړينو اړتياوو لپاره سپما، د يوه موټر د اخیستو، د رخصتيو په ورځو کې د يوه سفر، د خاي ناستې (تقاعد) کيدو، د نوي کور د اخیستو، د ماشومانو د زده کړو، د زاره کور د بيا ځلې آبادولو او نورو لپاره سپما. دا ټولې هغه سپما گانې دي چې تاسو کولای شئ خپلې موخې يې وگرځوئ. هم په لنډمهاله توگه هم په اوږدمهاله توگه.

۵. خپل لومړيتوبونه په گوته کړئ:

کله چې پيسې سپما کيږي، بيلابيل وگړي بيلابيل لومړيتوبونه لري، نو اړينه دا ده چې هوډ ونيسئ ستاسو کومه موخه تر ټولو ډير ارزښت لري. ددې پروسې څه برخه په دې اړوندېږي چې ستاسو کومه موخه ستاسو د

مياشتني معاش څومره سپما ته اړتيا لري، او هغه ته صبر وكړئ، لكه څرنگه چې دا كار د خپلو موخو لپاره ترسره كوي نو هغه د لومړيتوبونو له مخې ترتيب كړئ او د خپلې مياشتينې بودجې پر بنسټ څه اندازه پيسې ورته سپما كړئ.

په ياد ولرئ چې د لومړيتوبونو درجه بندي په دې مانا نه ده چې تاسو غوره كړي ده، كه چيرته غواړئ په خپل تقاعد باندې تمرکز او سپما وكړئ نورې موخې به هم په ځنډو كې راپيدا شي، په داسې حال كې چې تاسو ډاډمن ياست خپلو اړينو موخو ته حتماً رسيږئ.

۶ - د بيلابيلو موخو لپاره د پانگونې بيلابيلې او د كار وړ سپما گانې:

كه چيرته د لنډمهاله موخو لپاره سپما كوي، دا اړينې لارې چارې وازمايئ. د عادي لنډمهاله سپما حساب پرانيستل، ډير وخت نيونكي سپما حساب چې د عادي حسابونو څخه څو برابره لوړ بيه لري. د اوږدمهاله پانگونې لپاره سپما، د سوداگري لپاره سپما، د سهامو اخيستل، او د گډون پانډو اخيستل.

۷ - د خپلې سپما ودې او ډيريدو اړوند نظارت ولرئ:

سوچ مو وي چې د خپلې سپما كچه بايد هرو مرو تر سل سلنې پورې ورسوي، دا كار ددې لامل گرځي، كه چيرته مو اضافي لگښتونه كړي وي، او د سپما پيسو څخه مو لږ شوي وي متوجه شئ او هم د بيخايه لگښتونو څخه مخنيوی وكړئ. همداشان د پيسو د ډيرښت ميزان په ليدلو سره به تاسو د لا نورو پيسو د سپما احساس وكړئ. هره مياشت د خپلې سپما وده وگورئ، دا كار نه يواځې ستاسو د سپما د تائيد لامل گرځي، بلكه د ستونزو د رامنځته كيدو په وخت كې به ستاسو سره پروخت مرسته هم وكړي. د سپما دا ساده

عادي وگري څرنگه ميليونان كيداي شي! // ۹۷

لارې چارې كيداي شي تاسو دا انگيزه دركړي چې، لا ډيره سپما وكړئ او ډير ژر خپلې موخې ته چې ميليونر كيدل دي ورسپړئ.

۸- د سپما لپاره ځانگړې حساب ولري:

ښه اوس چې مو د سپما په نامه يو اندازه پيسې سپما كړې، يوه ښه بانك ته لارښئ، او د سپما پيسې مو هغه حساب ته ډيرې كړئ. خو پام مو وي چې ددې پيسو څخه هيڅ وخت كار وانخلي البته د خپلو مصارفو لپاره، په دې توگه تاسو پيسې د خپلو سترگو څخه د تل لپاره پټې كړي دي، او د اخیستو لپاره يې بايد سختې وگالې ترڅو د هغو پيسو د اخیستو څخه ډډه وكړئ.

۹- د خپلو لگښتونو لړليک يا فهرست جوړ كړئ:

وروسته له دې چې څه مبلغ مو د سپما په نوم جلا كړ، د پاته پيسو لپاره چې تاسو غواړئ پر هغه خپل مصرفي اقلام وپيرئ نو د خپل اړتيا وړ توکو يو لړليک ځانته چمتو كړئ چې تاسو اړتيا ورته لري، چې په دې سره به مو د خپلې بودجې ډلبندې كړي وي، په دې بودجې بندي سره ستاسو اضافي لگښتونه كميرې، او ضروري لگښتونه مو په خپل وخت ترسره كيږي. له بله پلوه اړتيا نلري چې د لگښتونو لپاره د سپما پيسو څخه كار واخلي. هغه وگړي چې خوراكي توکي د ليست له مخې پيرې، د هغو وگړو په پرتله چې پرته له ليست څخه توکي رانيسي او پلورنځي ته ځي لږ پيسې مصرفوي.

۱۰- ۵۰، ۲۰، ۳۰ قانون حتماً پلی كړئ:

که چيرته مو د خپلو لگښتونو ليست نيولی وي تاسو پوهيږئ چې ستاسو د پيسو هر يوه يې بايد چيرته مصرف شي. په دې ترتيب د ۵۰، ۲۰، ۳۰ قاعدې ته په پاملرنې سره، بايد عمل وكړئ، تاسو ته به حتماً ووايم چې دا

قانون ڄه شي دي؟

۵۰٪ سلنه اڙيني اڙتياوي

۲۰٪ سلنه مالي ڙمني

۳۰٪ سلنه شخصي لگڻتونه

۵۰٪ سلنه اڙتياوي عبارت دي د مسکن يا ڄاي د اجاره کولو، خوږو، او د اوبو او بربننا بيلونو ڄخه.

۲۰٪ سلنه مالي ڙمني، زده کڙياليز پورونه، د کور پورونه، بيمه او نور مالي پورونه ڄي تاسو يي لڙي.

او ۳۰٪ سلنه هم شخصي لگڻتونه، د هر هغه شي اڄيستل ڄي تاسو ورته اڙتيا لڙي بايد يي په دي ليست کي وليکي.

۱۱ - د کوره بهر او په رستورانونو کي د ډوډي خوږلو عادت مو کم کڙي:

هغه خواږه ڄي اڙتيا ده په کور کي يي وڄوڙي ڄکه په هوټل يا رستوران کي ډوډي خوږل لگڻت لرونکي وي، نو له همدې امله هڄه وکڙي خپل تفريحي پروگرامونو ڄي بهر ډوډي خوږل يا نور کارونه دي د امکان تر حده يو تر درو پورې را تپت او لږ کڙي. د همدې کار ڄخه پاته پيسي هم کولاي شي په خپل سپما حساب کي زيرمه کڙي.

۱۲ - د نوې توکو اڄيستل د اصلي پانگي د گټي ڄخه وپيري نه په اصلي پانگي:

د يوې نوې جوږي جامو، يا يو کوټ او شلوار، يا هم نوې مبايل او نورو بازار ته نوې راغلي توکو اڄيستل ښه کار دي، خو که چيرته يي د غير اڙينو توکو ڄخه حذف کڙي، خپل د سپما حساب سره به مو مرسته کڙي وي، نو په

همدې مياشته کې هغه جامې واغوندئ خو سپما به تر پخوا ډيره كوي. حتماً به وكولای شئ په راتلونكي مياشته کې يوه جوړه نوې جامې نورې هم واغوندئ او كه سپما نه لرئ نو نوې جامې اخيستل مو اصلي پانگې ته زيان رسوي.

۱۳- د وړيا تفريح گانو په لټه کې شئ:

د پيسو د سپما كولو او بودجه بندي كولو يوه لاره هم داده چې ستاسو د مياشتيني ليست څخه خو به څه نه وي پاته شوي. دا ډير ښه كار نه دی ځكه بايد په خپل وخت ترسره شوي وای. تفريح كول هم ښه دي خو تاسو بايد د سپما په پيسو تفريح ونكړئ. ښه څه كار بايد وكړئ؟ روښانه خبره ده چې د وړيا تفريح گانو څخه كار واخلي. ددې په ځای چې تاسو د يوه لوړبیه سندرغاړې كنسرت ته ځئ يا هم د فوټبال، كركيټ يا بلې لوبې ليدنې ته د ټكټ اخيستو سره سره ورځئ د هغه پرځای يوه غره ته د ختلو لپاره لارښئ يا هم د سيند پر غاړه بايسكل و ځغلوئ.

۱۴- يو بيړنی يا اضطراري بانكي حساب پرانيځئ:

په بله وينا تاسو بايد په خپل حساب کې دومره پيسې ولرئ، كه چيرته تاسو ۵ يا ۶ مياشتې اوزگار پاته شئ ستاسو څرخ دركړي، هغه لږ درآمد لرونكي كورنۍ چې اوسمهال په خپل بيړني حساب کې تر ۵۰ زرو افغانيو پورې لري، د هغو شتمنو كورنيو په پرتله چې لږ سپما لري يا هيڅ سپما نه لري په ښه مالي وضعيت کې ژوند كوي.

۱۵- د اعتباري بانك كارت پرځای پيسې بټوې ته واچوئ:

كله چې ستاسو سره اعتباري بانك كارت وي تاسو وسوسه كيږئ او پلورنځيو ته دننه كيدو سره سم د اړتيا څخه ډير توكي پيږئ، كه چيرته ستاسو سره لږ

۱۰۰ // عادي وگري څرنگه ميليونان کيدای شي!

اندازه پيسې وي نو د اړتيا پوره کيدو سره مو پيسې هم خلاصيري نو ډير مصرف ته مو نه پرېږدي.

۱۶ - په خودکار ډول سپما وکړئ:

دا په دې مانا چيرته چې تاسو کار کوئ خپل رئيس يا مدير ته وواياست چې ستاسو د پيسو څخه لږه اندازه هره مياشت کمه کړئ او ستاسو د سپما حساب ته يې جمع کړئ، په دې سره ستاسو څه اندازه پيسې ستاسو له سترگو پناه کيږي خو پام مو وي چې د مغزو څخه پناه نه شي ياندې تل يې بايد حساب ولري هسې نه چې مدير يا رئيس هيڅ نه وي درته زياتي کړي. خودکاره سپما د سپما ترټولو آسانه لاره ده. هرڅومره چې پيسې ستاسو د سترگو پټې وي په هماغه کچه به تاسو لږ پيسې مصرفوئ.

۱۷ - د لنډمهاله سپما لپاره موخه وټاکئ:

ستاسو موخه بايد همدا وي چې په اونۍ کې ۱۰۰ يا ډيرې پيسې زيرمه يا سپما کړئ، په لنډمهالې سپما سره ډير ژر کولای شي مالي خپلواکۍ ته ورسېږئ، تردې چې د ځان سره ژمنه وکړئ ترڅو هرکال به سپما کوئ.

۱۸ - د باد راوړو پيسو څخه حداکثر گټه پورته کړئ:

دا پيسې کيدای شي د ارث او ميراث يا هم د کومې قرعه کشۍ څخه په لاس درغلي وي يا هم ويلای شو چې دا پيسې هغه پيسې دي چې تاسو د يوې اضافي او پرته له اصلي دندې پيدا کړي وي، د هغو څه کچه خپل د ژوند او ځينو غريبو خلکو سره د مرستې په موخه وکاروئ او پاته يې سپما کړئ.

۱۹ - ۲۴ د ساعته قانون څخه کار واخلي:

دا قانون ستاسو سره مرسته کوي چې د لوړ بيه او هواهوس توکي و نه پيرئ،

عادي وگړي څرنگه ميليونان كيداى شي! // ۱۰۱

لږترلږه په ۲۴ ساعتونو كې چې مو كوم غير اړين توکي اخيستي وي سوچ وکړئ، دا قاعده د آنلاين څيزونو د اخيستلو په وخت كې ډيره ستاسو په درد خورې. همداشان دا ياد قانون ستاسو سره مرسته کوي ترڅو د لوړ بيه توکو لورې ته لاړ نشئ او د هوا او هوس توکي و نه پيرئ، يوه يادونه بايد وکړم چې دا په دې مانا نه ده چې تاسو هيڅ بڼه جامې مه اخلئ؟ موخه داده چې پرته له اړتيا گران بيه توکي مه پيرئ، لږ تر لږه په ۲۴ ساعتونو كې په هغو غير اړينو شيانو باندې چې تاسو پيرلي سوچ وکړئ.

۲۰ - څومره ارزښت چې ځان ته ورکوئ سپما وکړئ:

خپل د پيرلو توکو لگښت د خپلې سپما سره پرتله کړئ، د بيلگې په توگه که کومه ورځ تاسو يو گيلاس د ميوې اوبه بهر څښئ په هماغه کچه بايد په کور پيسې سپما کړئ، که چيرته مو دا کار نشو کړاى نو د ميوې د اوبو خوړلو څخه هم ډډه وکړئ.

۲۱ - هر اخيستونکى توکى د خپل ساعتوار معاش سره پرتله کړئ:

فرض کړئ چې تاسو ۱۰۰۰ افغانۍ ارزښت والا جامي اخلئ، ستاسو معاش هم د هر ساعت لپاره ۱۰۰ افغانۍ دى چې دا په افغانستان كې تر اوسه معمول هم نه ده او تاسو ته دا معاش نه درکول كيږي، خپل د جامو اخيستلو پيسې و شميرئ چې ستاسو د څو ساعتونو کار سره برابري دي، آيا ارزښت يې لري چې ويې پيرئ که څنگه؟

۲۲ - د مالي سلاکارانو څخه مرسته وغواړئ:

د مالي سلاکارانو سره سلا کول د روانپوهانو سره سلا کول نه دي، که چيرته د پانگونې هوډ لري حتماً د مالي برخو د سلاکارانو سره خپل هوډ شريک

۱۰۲ // عادي و مږي څرنگه ميليونان كيداى شي!

كړئ. ترڅو هغه مقدار پيسې چې تاسو په سپما سره گټلې برباد نشي.

۲۳ - د اونۍ په منځ كې سينما ته لاړشى:

كه چيرته تاسو د سينما، لوبو او هغو توکو د ليدلو ليوالتيا لرئ چې هلته ورتگ باندې بايد بليط ونيسى نو لومړى بايد د هغه ځاى د بليط او داخليدو پيسو اړوند ځان خبر كړئ د بيلگې په توگه كه چيرته تاسو د سينما ډير ليوالتيا لرئ نو د سينما گانو بليطونه د اونۍ په منځ كې ارزانه وي، كولای شئ سينما ته په يوه زنگ وهلو د كمبنتونو څخه ځان خبر كړئ. دا عنوان هغو كسانو ته دى چې غواړي هرو مرو په اونۍ كې څوځله سينما ته لاړشي يا هم د كركيټ سريز، د فوټبال ليگ، د سندرغاړو كنسرتونه او نور د سره ترپايه له نږدې وگوري.

۲۴ - ټيټ بيه توكي د هغوى د ټيټې بيې له كبله مه پيرئ:

ځينې وختونه بايد پيسې د توكي د څرنگوالي (كيفيت) څخه څار كړئ نه برعكس، د توكو د اخیستلو په وخت كې دا موضوع واقعاً صدق كوي. سوچ وكړئ چې په يوه ځاى كې مو ارزانه شى اخیستى او سوچ كوي گټه مو كړې، د مياشتې په پاى كې يې د بغل يا بلې برخې څيرې ځاى تاسو ته خاندې او ستاسو څخه د بل نوې شي د اخیستلو غوښتنه كوي. البته د نوې زيږيدلو او نورو ماشومانو لپاره د ارزانه توكو لكه جامو، بوتانو، كورتى او نورو اخیستل ښه خبره ده، ځكه چې ژر قد باسي او وده كوي، خو مور غټان كيداى شي څوكاله يوه جوړه جامي واغوندو نو ښه خبره ده چې كيفيت لرونكي توكي واخلو.

۲۵- په اونۍ كې يوه ورځ پرته له پيسو تيره كړئ:

په اونۍ كې يوه ورځ په كور كې پاته شئ او پرته له هيڅ ډول اضافي لگښت څخه يې د خپلې كورنۍ سره تيره كړئ، موخه مې دا نه ده چې ډوډۍ مه خورئ، بلكې هغه مصارف مو كم كړئ چې تاسو يې د معمول له مخې هره ورځ او عادتاً ترسره كوي. كه چيرته عادت لرئ هره ورځ ډوډۍ د رستورانته څخه راوړغواړئ نو يوه ورځ په كور كې هرڅه چمتو كړئ او د بازار د خوړو څخه چې ستاسو پيسې ورباندې مصرفيږي مخنيوي وكړئ.

۲۶- په مرتب ډول خپل روغتيايي آزمايښتونه ترسره كوي:

ډيرې خلك شته پرته له دې چې د خپلې روغتيا خيال وساتي، ناسالم خوراكونه، دخانيات، او نور هر ډول توکي کاروي كه چيرته مور هر وخت د خپل ځان چيک آپ وکړو او ځان تل د معمولي ناروغۍ د رامنځته كيدو سره ډاکټر ته وښيو نو د روغتيا د برخې د لوړ بيه او ډيرو لگښتونو څخه ځان ژغورلای شو. د بيلگې په توگه كه چيرته کومه ناروغي ولرو او په لومړيو كې يې مخنيوي وكړو نو وروسته به مو د پاكستان او هندوستان روغتونونو او ډاکټرانو ته د ورتگ مخنيوي كړي وي، سره له دې چې مخنيوي به مو كړي وي بلكه ډيرې پيسې به مو هم سپما كړي وي.

۲۷- د خپل كور دننه برښنا لگښت راټيټ كړئ:

د ډير لگښت لرونكو گروپونو په ځای د كم لگښت لرونكو گروپونو څخه كار واخلي، په دې برخه كې د برښنا برخې د انجينير څخه وپوښتئ چې د يوه كور د برښنا د كمښت راز په څه كې دی؟ هغه به هرو مرو تاسو داسې لارې وښيي چې تاسو به په كال كې په زرگونو افغانۍ سپما كړئ.

٢٨ - د اوبو لگښت کم کړئ:

په برښنا د تودو اوبو کارولو څخه ډډه وکړئ، په ټوليز ډول د هغو اوبو شيرونو څخه کار واخلي چې لږ اوبه تويوي، په کور کې کله چې چای ميلمنو ته چمتو کوي نو د ځان مينځلو لپاره نورې اوبه هم تودې کړئ ترڅو د اړتيا په وخت کې د برښنا تودو اوبو يا بايلر ته اړتيا پيدا نشي. دا سپارښتنه هغو وگړو ته کيږي چې په ښار کې اوسيري يا هم په کليو کې خو د عصري توکو بايلر او نورو څخه کار اخلي چې د اوبو تودول ورته لگښت ولري.

٢٩ - د شخصي موټر د کارولو پر ځای د ليرد راليرد د عمومي وسايطو څخه کار واخلي:

ټول پوهيږو چې موټر لگښت لري، تيل، بيمه، جوړول او استهلاک يا زيږدل، پردې برسیره د هوا د ککړتيا لامل هم گرځي. څومره ښه خبره به وي چې هم چاپيريال ته زيان و نه رسوو او هم سپما وکړو. تکسي، ملي بس او نور د ليرد راليرد هغه عمومي وسايط دي چې تاسو کولای شئ د شخصي موټر پرځای د عمومي موټرو څخه کار واخلي او خپلې دندې ته پکې ورسيرئ.

٣٠ - پلورنځي ته د ځان سره ډيرې پيسې مه وړئ:

ځکه چې تاسو ته وسوسه لويږي او ډير څه پرته له اړتياوو پيرئ. نو تل د ځان سره د خپلو اړتياوو سره سم څه پيسې په خپل بټوه کې ولرئ، همداشان د خپلو اړتياوو پوره کولو لپاره حد او مرز ولرئ، په دې کار سره کله چې ستاسو په بټوه کې پيسې خلاصي شي نو تاسو پوهيږئ چې د پيرلو امکان نور نشته.

۳۱ - د ځان لپاره زيرمه (د پيسو سپما منگي) کيږدئ:

د ماشومانو د پيسو لپاره به مو پلاستيکي يا د خاورو يا هم د اوسپنې زيرمکي ليدلي وي چې ماشومان خپلې ميده پيسې لکه يوه، دوه، پنځه افغانۍ په کې زيرمه کوي او د مياشتې يا کال په پای کې يې سر پرانيزې او خپل د يوې مياشتې يا ټول کار پيسې شميرې، دا زيرمکي يواځې د ماشومانو لپاره نه دی بلکي مشران هم کولای شي خپل ميده پيسې د مياشتې يا کال د پيل څخه تر پايه ور واچوي او زيرمه يې کړي او د کال په پای کې خپل د زيرمه شوو پيسو زيرمکي راواخلي او د سپما پيسې مو وشميرئ ډاډمن يم چې ډيرې پيسې به مو سپما کړي وي. او ټولې زيرمه شوي پيسې مو سپما کړئ.

۳۲ - په خپل بانکي حساب کارت (سپما) وليکئ:

سپارښتنه کوم چې په خپل بانکي کارت سپما پيغام وليکئ او هو، دا همدا اوس وليکئ ترڅو مو د ياده نه وي وتلي. په دې ډول تاسو د هر اضافي شي د اخيستو وخت کې د هغو شيانو د نه اخيستو د پيغام (سپما) سره مخ کيږئ او د سپما په سوچ کې لويږئ.

۳۳ - په اونۍ کې يوه ورځ د (نه) مصرفولو ورځې په نامه ونوموئ:

په اونۍ کې يوه ورځ په خپل کور کې پاته شئ او پرته له مصرف څخه يې تيره کړئ، دا خبره په ټولو حالتونو کې صدق کوي د بيلگې په توگه که چيرته تاسو دنده لرئ نو کولای شئ د جمعې ورځ په کور پاته شئ يا هم که دنده نه لرئ نو پرته له اړتيا بازار ته تلل مو د سپما مخه نيسي، بله خبره دا چې په استثنايې حالتونو کې نو هيڅ څوک ملامت نه دی چې په کور پاته شي لکه د پلار او مور ليدل، د ورور يا خور واده، يا خپلوانو په غم او بنادۍ.

كې گډون. كه چيرته مو دا عادت كړې وي چې هره ورځ بهر (هوټل) يا دوكان كې ډوډۍ وخورئ نو لږترلږه په اونۍ كې يوه ورځ په كور كې ډوډۍ وخورئ. ۳۴ - كه چيرته د كار سرته ځئ نو ډوډۍ هم درسره يوسئ:

كه چيرته داسي دنده لرئ چې ډوډۍ بايد له خپلو پيسو وخورئ نو حتماً د ځان سره هره ورځ د دوو وختونو سهار او غرمې ډوډۍ د كوره درسره يوسئ، ډيرې وگړي خپل سهارنۍ ډوډۍ د ځان سره دفتر ته وړي، بنايې ددې لپاره چې د خپل مور يا ميرمنې دلاس پاخه خواړه خوند وركوي يا هم غواړي پيسې سپما كړي.

ما خپله هم ډير داسې شتمن كسان ليدلې چې په خپلو دفترونو يا هم دوكانونو او درملتونو كې د سهار او غرمې ډوډۍ د كوره د ځان سره راوړي. كه چيرته تاسو ته ډوډۍ په دفتر كې البته د يوې ورځې لپاره ۱۵۰ روپۍ تماميږي خو په كور كې ۵۰ افغانۍ، نو وگورئ چې په مياشته يا كال كې تاسو څومره پيسې سپما كړي دي.

۳۵ - په كومه كچه چې څه پيرۍ په هماغه كچه سپما وكړئ:

بايد هغه كچه پيسې چې څه ورباندې پيرۍ د هغو پيسو سره چې سپما كوي يې مطابقت ولري. ياندې پيسې مو هيڅكله د سپما څخه ډيرې مصرف نشي. د بيلگې په توگه كه چيرته ځان د اوړې په موسم كې د ميوو سړو اوبو ته وربلۍ، بايد په هماغه كچه چې تاسو د ميوو په سړو اوبو لگولي سپما كړئ، خو كه چيرته نشئ كولاى په هماغه كچه سپما ترسره كړئ نو هيڅكله د ميوو سړې اوبه هم مه څښئ.

څرنگه پيسې وگټو، سپما يې كړو او خپل درآمد ډير كړو:

د سپما په هكله مې مخكې درته ۳۵ لارې چارې بيان كړي اوس دلته هم څه ناڅه تمرکز وكړئ.

۱- د بي گټې كارونو پريښودل:

كه چيرته د هغو كسانو د ډلې ياست چې ډير وخت تلويزيون ته ناست ياست، تاسو ته سپارښتنه كيږي چې د تلويزيون ليدل لږ كړئ، هم به د برېښنا په لگښتونو كې كمښت وگورئ، او هم د بيخايه او ناوړه تبليغاتو تر اغيزې لاندې نه راځئ. ددې پرځاى خپل كاروبار ته مخه كړئ او په خپلو كارونو كې پرمختگ وكړئ.

۲ - هغه وسايل يا وسايل چې نه يې كاروئ د هغو پلورل:

كه چيرته موټر، موټرسايكل يا نور داسي وسايل يا وسايل لري چې نوره گټه نه ترې اخلي او همداسې درته ولاړ وي، هغه وپلورئ او پيسې يې په كوم بل ځاى كې په كار واچوئ.

۳- ديرش ۳۰ ورځې د ياده مه باسئ قانون څخه كاراخيستنه:

كه چيرته مو د څه شي د اخيستلو هوډ درلود يا مو هوس كړى ؤ هڅه وكړئ چې ۳۰ ورځې يې اخيستل شاته واچوئ، ترڅو ښه ورته ځير شى چې آيا هغه شي ته رښتيا هم اړتيا لري او كه څنگه؟ دلته موخه داده كله چې يو شى اخلي نو سم يې د ځان سره و سنجوئ چې آيا رښتيا ياد توكي ته اړتيا لرم كه څنگه؟ ۳۰ ورځې وروسته كه اړتيا وه ويې پيرئ او كنه ترې تير شئ.

۴ - د اخيستلو ليست د ياده مه باسئ:

مخكې له دې چې څه شى واخلي او بازار ته لاړ شى د توكو ليست چمتو

كړئ او د ځان سره يې پلورنځى يا بازار ته وليږدوئ، او د هغه ليست سره سم توکي وپيرئ، غير ضروري او بيکاره توکي مه اخلئ او پرته له ليست څخه بازار يا پلورنځي ته ورتگ مو ددې لامل گرځي ترڅو بيخايه لگښت وکړئ او د اړتيا پرته توکي وپلورئ.

۵- هڅه وکړئ د رستورانټ په ځاى په کور کې ډير وخت ډوډى وخورئ: ددې په ځاى چې په هوټلونو او رستورانټونو کې ډوډى وخورئ يا خپل ملگري هلته ور وبلئ نو سپارښتنه ده چې په کور کې دا کار وکړئ او د ډيرو لگښتونو مخنيوى وکړئ.

۶- د ډيرو جامو د اخیستلو څخه ډډه وکړئ:

ځينې وگري هرې ميلمستيا يا واده او کوزدې ته د تلو لپاره نوې جامې جوړوي، ددې پرځاى د خپلو زړو جامو څخه کار واخلي او که کوم ځاى يې خيرې شوى وي په ډير مهارت سره يې وگنډي او د اضافي جامو د اخیستو څخه ډډه وکړئ.

۷- د ماشومانو د تفريح لپاره ډير لگښت مه کوئ:

ماشومان د خپلې تفريح لپاره تر هرڅه ډير تاسو ته اړتيا لري نه پيسو ته، هڅه وکړئ چې ټيټ بيه او معقول د لوبو سامان ورته رانيسئ. ياندي ماشومانو ته تل موټرکونه او نور د لوبو سامان چې هغه يې د يوې ورځې لپاره کاروي په لوړه بيه مه پلورئ ياندي د لوړې بيې لوبو سامان مه ورته پيرئ. ځکه هغوى يې په ارزښت نه پوهيږي او که په هر څومره لوړه بيه هم اخیستل شوى وي نوموړي ته کوم ارزښت نه لري او په يوه ساعت يې ماتوي او خپل د فکر لوبه پرې کوي. چې دا يو اضافي لگښت دى او تاسو کولای شئ د هغه لوړ بيه موټر يا نانځکې په اخیستلو سره چې نوموړې ماشوم ته يې اخلئ د هغه په نيم قيمت دوه دانې ورته وپلورئ چې هم به مو ځانته

گټه رسولي وي او هم به مو ماشوم خوښ ساتلى وي.

۸ - د نشه يې توکو کارول پرېږدئ:

خپلې پيسې مه سوځوئ، که چيرته په نشه يې توکو اخته ياست هڅه وکړئ چې هغه پرېږدئ او پيسې يې سپما کړئ. د زيرمه کولو سره سره به ستاسو بدن ته هم گټور تمام شي. همداشان د اړتيا پر وخت به مو په غم وخورئ، نشه مو ژوند تباه کوي.

۹ - هڅه وکړئ چې لږ لگښت لرونکي وسايل د ډير لگښت لرونکو توکو پرځاى وکاروئ:

د هر ډول ډير لگښت لرونکو توکو پرځاى دکم مصرف لرونکو توکو څخه کار واخلي لکه همدا د برښنا ډير لگښت لرونکو گروپونو پرځاى لږ لگښت لرونکي گروپونه وپيرئ.

۱۰ - د بې كيفيته توکو د اخيستو څخه ډډه وکړئ:

په دې ډول اړ نه ياست هر څل نوې توکې واخلي، يو ځل يې واخلي خو ښه شى واخلي. هغه متل دى چې وايي ارزان بې علتته نه دى او لوړبیه بې حکمته.

۱۱ - خپل موټر او نورو وسايلو ته مو پام وي:

هڅه وکړئ چې تل مو موټر چک کړئ، که چيرته کومه کوچينى ستونزه ولري هغه ژر تر ژره هواره کړئ، چې د لا خرابتيا او ډير لگښت لامل نه شي.

۱۲ - په پايله کې هغه پلورنځيونه غوره کړئ چې وړ توکي پلوري:

که چيرته غواړئ ورځنۍ سودا وکړئ نو د هغو پلورنځيونو پسې وگرځئ چې کمښت يا تخفيف خپلو پيريدونکو ته ورکوي. او تر ټولو اړينه خبره دا ده هر وخت چې څه دماغي ستړيا لري نو څه شى مه پيرئ.

پنځم څپرکی

څه کار ترسره کړو چې پیسې ولرو:

پوهیږو چې پیسې د هرڅه دلیل نشي کیدای خو ویلای شو چې پیسې د ژوند د ډیرو نښو شیانو د لرلو دلیل دی. زما له آنده پیسې ښه شی دي، زه د پیسو سره مینه لرم ځکه چې ماته په نفس باور راکوي، ځکه چې ما ته قوت راکوي، ځکه چې ماته د خپلواکۍ احساس راکوي. راځئ یو رغنده سوچ وکړو، چې آیا کیدای شي د صفره څخه یې پیل کړو او خپل مالي شرایطو ته ښه والی وبښو؟ الماني لیکوال (بدو شفاء) د مالي خپلواکۍ لپاره شپږ ټکي وړاندېز کړي، چې ډیری خلک ورسره آشنا دي، آیا موږ په هغو عمل کړی که مو نه دی کړی څنگه کولای شو مالي خپلواکۍ، میلیونر کیدو او ډیرو پیسو ته لارو ومومو.

۱ - لومړی ټکی، فکر کول:

لومړی باید دا زده کړو چې شتمن او مثبت فکر وکړو، یاندي څه؟ یاندي دا چې لاس په لاس کیږدو او مثبت فکر وکړو بډای کیږو؟ یا طبیعي ده چې یا! تاسو هغه وخت بډای کیږئ چې د خپل زړه د الهامونو څخه خبر شئ او د خپل بډای کیدو لوري ته یې هدایت کړئ. یاندي نه یواځې دا چې تاسو مثبت سوچ کوئ بلکې خپله هڅه هم د بډای کیدو لپاره ترسره کوئ. خو داخل مو کار چټکې پایلې ته رسیږي. ولي باید بډای سوچ وکړو؟ ځکه که چیرته د ورته شرایطو غوښتونکي یو او د خپل ژوند بدلول غواړو، نو باید په دي ډول هم سوچ وکړو. نو ته حق نه لري هغه څوک چې پیسې لري هغه

ته بد رد ووايې او په هغه تهمتونه او تورونه وټري ځكه چې ستاسو ورسره بخيلي او حسودي راځي او ته غواړې د هغه په ډول بډای ځان ووينې، خو دا باور نه كوي چې ته هم كولاى شي ورته شخصيت واوسي. ته اجازه نه لري پيسې چټلې او بې ارزښته وگنې، ته اجازه نه لري دا چې په فقر كې ژوند كوي خداى ج د فقر ملاتړى او ځان ته ووايې چې خداى ج مسلمانان په فقر كې پيدا كړي دي، ته اجازه نه لري په خپلو افكارو كې نا اوميده اوسي، هيڅكله.

۲- د پروگرام (برنامې) جوړول:

ډيرى كسان د خپل ژوند د پرمخ وړلو لپاره كوم پروگرام نه لري، ته بايد د هغو كسانو د ډلې و نه اوسې! دا زده كړه چې د يوه لنډمهاله او اوږدمهاله پروگرام په لاره اچولو سره مالي خپلواكى ته لاسرسى ومومي.

۳- پيسې گټل:

اصلاً كار كوي؟ اصلاً دوهم كار هم لري؟ اصلاً د خپلو استعدادونو څخه پيسې ترلاسه كوي؟ د زړه سره د خپل درآمد سرچينې ډيرې كړه، ډير كار وكړه، داسې نه چې په ځان بوج راوولي بلكه د خپل كارې ورځې څخه ډيرې پيسې ترلاسه كړه، دوه كاره ولره، درې كاره ولره او...

۴- سپما كول:

تر ټولو اړين شى ستاسو شتمن، ميليونر، او ډيرې پيسې لرونكى كيدل دي، خپل درآمد هره مياشته وويشه، د بيلگې په توگه ۳۰٪ د خپلو پورونو لپاره جلا كيږده، ۳۰٪ يې ستا د خوړو او خوراك لپاره، ۲۰٪ سلنه يې سپما كړه، ۱۰ سلنه يې د هغو كارونو لپاره چې په ناخوښه توگه ستاسره كيدای شي مخ شي، او ۱۰٪ يې هم ستا د خوښۍ لپاره ستا د پيسو، ستا د كار كولو او

ستا د ژوند د خوښ تيرولو لپاره. په ياد ولره هرکله چې وږى شوې نږدې پلورنځي ته د ځان مړلو لپاره ولاړ نشي ځکه هرڅه چې تاگتېلې هغه دي د خپلې خيتې د مړولو لپاره پلورنځي ته ورکړي، کولای شي د سپما دوه حسابونه ولري او هره مياشته يوه او يا دواړو ته پيسې زياتې کړي.

۵ - پانگونه وکړئ:

په يوه وړ فکر او لږ تاوان (ريسک) سره کولای شئ ترټولو ښه پانگونه وکړئ، او د بډايتوب په برخه کې د پام وړ کار وکړئ. خو هيڅکله بايد په پتو سترگو هرکار چې وي پيل نکړئ. نو په پانگونې کې برياليتوب زموږ په سمې هوډ نيونې اړښت لري.

۶ - خوند اخيستل:

مهرباني وکړئ هيڅکله داسي ژوند مه کوئ چې کار وکړئ او سپما، کار وکړئ او سپما؟ نو د دومره شيانو او پيسو درلودلو څخه خوند اخيستلو ته کله وخت ورکوئ هسې خو نه ده چې تل به ځوان وئ او يا به هيڅکله نه مړه کيږئ، نو ته بايد د خپل شتو او ژوند څخه خوند واخلي، ياندي د خپل موټر، کور، ماشومانو، ښځې، مور او پلار سره د وخت تيرولو، د گاونډيانو سره په غم او ښادۍ کې گډون او داسې نور څه چې تا د کاري بوختيا څخه بهر کړای شي. او دماغي ستړيا دي د خپل کار د پرمخ وړلو لپاره سپکه شي.

د شتمن کيدو لپاره ۲۰ لارښوونې:

۱- مالي پانگونې ته په اوږدمهاله توگه فکر وکړه:

شتمن کيدل يو ډول د چټکتيا لوبه نه ده، بلکه يوه اوږده پروسه ده، او ډير لاملونه شتون لري چې ته ولې خپلې پيسې په اوږدمهاله توگه پانگونه کړي.

۲- خپل ځان د يوه کسب کار په توگه فرض کړه:

که چيرته د شتمن کيدو موضوع مطرح وي، نو کولای شي ډيرو هغو موضوعاتو ته چې ستا او شرکت ترمنځ شريکي دي قايل شي. شرکتونه تل د خپل کار د پرمختگ لپاره بنسټيز سوچ کوي او هغو بنسټيزو موخو ته د رسيدو لپاره قدمونه اخلي. هغوی ځانته موخې ټاکي، او تل خپلې برياوې ترخپرنې لاندې نيسي، دا ټول هغه ټکي دي چې ته هم کولای شي د خپل مالي حالت د پرمختگ په موخه ټول مراعات کړي او پيسې ترلاسه کړي.

۳- خپل ټوله انرژي په سپما لگوه:

آيا پانگونه ښه ده که سپما؟ څومره احمقانه پوښتنه ده البته چې دواړه اړين او ښه دي. په ځانگړې ډول د کار په پيل کې د درآمد راټولول او سپما کول کيدای شي ترټولو ښه کار وي.

۴- خپل پر مالي چارو پام ساته:

ډير خلک کله چې کار له کاره تير او وخت نه وي نو خپل ځان په مالي چارو کې ښکيلوي. ډير وختونه کله چې انسان لاس او پښه وي او نه پوهيږي کوم کار وکړي هغه وخت ستونزې نورې هم ډيرېږي او حتی په کورنۍ کې يې اولاد هم ور ډير شي، يو وخت راځي چې عمر دي ۵۰ کاله وي او د ويښتيا زنگ دي را ويښوي خو دا وخت ډير تيرشوی وخت وي، هرڅوک چې د مالي

خپلواکی هيله مند وي، او غواړي پيسې ولري، بايد مخکې له دي عمره د خپل مالي ژوند د ښه والي په موخه يو سمونيز پروگرام په لاره واچوي، څه بايد د پيسو اړوند زده کړي، همداشان څه د گټور کار لپاره ځانته وخت وټاکي.

۵- د ناڅاپي او چټک پيسو لرلو سره خداى په آمانې وکړه:

څومره خلک شتون لري چې هيله يې دا ده ناڅاپي او ډير چټک دي پيسې ترلاسه او د يوه شتمن په توگه دي راڅرگند شي، څومره خلک توانيدلي خپلې پيسې خوندي او په ثبات کې وساتي. هغه څوک چې نه پوهيږي څرنگه درآمد ترلاسه کړي حتى نه پوهيږي څرنگه خپلې شته پيسې وساتي. نو له همدې امله په چټک ډول شتمن کيدل کوم وړ کار نه دی.

۶- د خپل ځان لپاره کوچنۍ موخې وټاکه:

ځيرک فورمول (خاص، د اندازه کيدو وړ، پرته له ځای خوښونو، ريښتونی، او ځانگړی) ځانته غوره کړه. د بيلابيلو وختونو لپاره ځانته موخې وټاکه، او دا هوډ او ډاډ ولره کومې موخې چې تا د ځان لپاره غوره کړي حتماً يوه ورځ د لاسرسي وړ گرځي.

۷- د پيسو اړوند دي خپل فکر وڅيړه:

ستا عقیده د پيسو د لرلو اړوند څه ده؟ د شتمنو خلکو اړوند څه ليد لري؟ هغوی د خدا ج او د هغه د دين پر ضد گنې او که په هغه کې پټ هغه انسان چې د برياليتوب رازونو ته يې لاسرسی موندلی دی؟ آیا پيسې ښه شي گنې او که بد او چټل؟ هڅه وکړه چې پيسو او شتمنو خلکو ته په مثبت او ښه نظر وگوري البته زه دا نه وایم چې ته دي هر شتمن چې د هرې نامشروع لارې يې پيسې موندلې وي مثبت نظر ولره او د هغه پرلارو قدمونه

واخله بلکه دا مور ټولو مسلمانانو ته څرگنده ده چې د داسې ورته کسانو هم دغه او هم هغه نړۍ د زيان سره مخ ده نو دلته چې څه ويل کېږي هغه يواځي او يواځي په خپل زيار او هڅو باندې حلالې او په اسلامي شريعت برابري پيسې گټل دي او بس.

۸. خپله د خپلو پيسو ساتندوی اوسه:

د خپلو پيسو ساتنه او خونديتوب خپله په غاړه واخله، ته پياوړی يې. ولي بايد د خپلو پيسو اړوند هوډنيونې نورو خلکو ته پرېږدې، ته په همدې ډول د خپل ژوند شريک په خپله غوره کوي او ته هوډنيسې چيرته ژوند وکړي، او څه دنده ولري، هرڅه په ځان وټره.

۹. د پيسو اړوند خپلو لوړو زده کړو ته پراختيا ورکړه:

له بده مرغه دا برخه په مدرسو او ښوونځيو کې نه ده ځای شوې که چرته مو دا برخه د پلار او مور يا بل مشر دنده د خپلو اولادونو يا ورونو اړوند هم گڼلي وای نو بيا هم د هغوی دا دنده د هغوی د توان څخه پورته وه. هغوی نشول کولای دا دنده په سمه توگه پر مخ يوسي ځکه چې هغوی هم په دې برخه کې زده کړې نه وي ترسره کړي. نو له همدې امله ته خپل څه کچه انرژي ددې علم پر زده کړه ولگوه، د مالي چارو اړوند کتابونه، او مقالي ولوله، او په دې برخه کې خپل علم ډير کړه.

۱۰. يواځې خوندي يې کړه:

اړتيا نسته چې مسلکي اوسي، شپه او ورځ معاملې ترسره کړي او پيسې لرونکي واوسي. يواځې د خپلو شته پيسو ساتنه وکړه. ياندې پيسې دي په کار واچوه، گټه پرې وکړه، خو زيان ونکړي ځکه مالي ثبات ته دي زيان رسېږي.

۱۱ - خپل د درآمد كچې ته د لگښت په پرتله ډيرښت وركړه:

يا برعكس د خپل درآمد چې څومره يې لري لږ مصرف وكړه، منطقي خبره ده كه څنگه؟ خو ډير داسې كسان هم شته چې د ميليوني پيسو لرلو سره سره بيا هم ماته خوري. ځكه چې هغوى د خپل درآمد څخه ډيرې پيسې مصرفوي.

۱۲ - د خپل ځان لپاره يو ساكن درآمد جوړ كړه:

ساكن او پر خپل ځاى ثابت درآمد دوه سترې گټې لري: په لومړي پړاو كې د زمان څخه خپلواكه يې، او بله خبره داده چې د هيڅ شى او هيڅ درآمد څخه اوږدمهاله درآمد جوړوي. كتاب دلته يو كلاسيك مثال دى، ته د خپل وخت ډيره برخه د كتابونو پر ليكلو او چاپ تيروي. خو په حقيقت كې يوځلې ټول كار پاى ته رسوي چې د كتابونو په پلورلو سره تاته ډيرې پيسې لاسته راځي او دا يواځې ډيرې پاملرنې ته اړتيا لري، او درآمد دي هم خپله بهير لري. په داسې حال كې چې درآمد دي ساكن او ثابت دى.

۱۳ - خپلو درآمدونو ته ډيرښت وركړه:

يا هم په بيلابيلو لارو درآمد وگټه، ډيرى خلك په اونۍ كې ۴۰ ساعته او په ورځ كې ۹ ساعته همداشان په اونۍ كې ۵ ورځې كار لري. خو كه دا كار د لاسه لارشي څه؟ څه رامنځته كيږي؟ نو دا ټكى چې د بيلابيلو درآمدونو بهير ته دي پراختيا وركړي، ډير د ارزښت وړ دى. يو جلا او ځانته كار د خپل فارغ وخت لپاره ځانته ومومه، يو انلاين كاروبار. زما په آند كه چيرته تاسو د خپلو اصلي دندو سره په څنگ كې نور فرعي او جانبي كارونه هم ولرئ ډير ارزښت لري.

۱۴ - په بيلابيلو ډولونو پانگونه وکړه:

ټول ددې متل سره آشنا يو چې خپل د چرگې ټولې هگي په يوه ټوکړي کې مه ږدئ. نو له همدې امله دا متل كيداى شي د پانگونې په برخه کې هم د كار وړ وي. خپلې پيسې په بيلابيلو ډولونو پانگونه كړئ.

۱۵ - خپلې پانگونې د يوې او بلې سره پرتله كړه:

د ډيرو وړو ورځنيو لگښتونو څخه پيل كړه تر سترو او ثابتو درآمدونو پوري، هرځاى توپيرونه شتون لري. نو د همدې امله د هغوى ډول د يو او بل سره پرتله كړه كه چيرته په هره برخه کې گټه ډيره وه تاسو كولاى شئ په هغه برخه ډير زيار وباسئ خو نورې برخې هم بايد د پامه و نه غورځوئ. د بيلگې په توگه تاسو درې ځايه پانگونه كړې، يو ځاى ډيرې پيسې گټئ، بل ځاى لږ او دريم ځاى هيڅ پيسې نه گټئ نو كوم ځاى چې ډيرې پيسې گټئ هلته ډيره پاملرنه ولرئ.

۱۶ - د مصرفوونكي په توگه د پور څخه ډډه وكړه:

دا هم په يو ډول د مالي ځانگې د لگښتونو برخه گرځيدلي، دا اړينه نه ده چې موټر په پور اخلي، د پخلنځي توکي يا هم تلويزيون پيري او كه مسافرت ته ځي او پور اخلي، ته په دې ډول خپل مالي ستونزه راتلونكي ته پرېږدې. ولي بايد راتلونكي دوو يا درو كلونو کې د نن په پرتله ښه مالي شرايط ونلري؟ كه چيرته نشي كولاى په نغدې ډول ځان ته څه شي وپيرې، نو د هغه څخه لاس واخله، ځكه ته اوسمهال ددې كار ترسره كولو توان نه لري. او دا په ځان ومنه او هڅه مه كوه چې په پور يې ترسره كړي.

۱۱۸ // عادي وگري څرنگه ميليونران كيداى شي!

۱۷ - د اخیستو پر وخت مذاکره وکړه:

یا په بله اصطلاح چنه ووهه، لرل د خونديتوب څخه ترلاسه کيږي. هر وخت چې څه شی پلورئ د پلورنځي والا سره چنه ووهئ. هغه وخت پوهيږې چې هر وخت څه اندازه پيسې زيرمه کوي او پانگه دي په ښه خونديتوب کې ده. نو له همدې امله به ډيرې کيسې ولري.

۱۸ - د سپما کولو لپاره يو پروگرام تنظيم کړه:

یواځې يو تصميم يا يو نیک نظر نشي کولای ستاسره مرسته وکړي، د سپما لپاره يوې عالي او ښه طرحې ته اړتيا لري، هغه هم په دوام لرونکي ډول عمل. ته اړيې چې ځان تل په يوه نظم او انضباط کې وساتي.

۱۹ - کوچنی چاپ ولوله:

ټول کوچني او لوی قراردادونه مخکې د لاسليک کولو څخه ښه په ځير ولوله او نا ويلې يې مه لاسليک کوه، ترڅو وروسته پښيماڼه نشي او ډير زيان ونکړي.

۲۰ - د خپلو کارکوونکو د معاشونو برخو په ډول پانگونه وکړه:

که چيرته تاسو د خپلو کارکوونکو معاشونو ته کتلې وي نو هر کارکوونکو مو د شرکت د رئيس څخه نيولي تر چای او ډوډۍ چمتو کونکو پورې ټول يو شان معاش نه لري نو تاسو هم کولای شئ هغه کارونه چې ډيره گټه لري ډير لگښت پرې وکړئ همداشان ډيره پاملرنه ورته وکړئ په همدې ډول د کارکوونکو سيستم ته په کتو سره پانگونه وکړئ.

د پيسو گټلو ۱۰ لارې چارې

په لاندې ډول غواړم هغو وگړو ته چې در آمد يې لږ او حتی در آمد يې ډير دى څه سپارښتنې ولرم. چې ددې لارو په کارولو سره به هغوى په دې وتوانېږي د ځان لپاره ډيرې پيسې سپما کړي. كيدای شي په لومړيو کې دا چارې ستونزمنې په نظر درشي، خو د هغو په ترسره کولو سره به کرار کرار درته آسانه شي. هيله لرم چې دا چارې به ستاسو په مالي ژوند او سپما کولو کې مرسته وکړي.

۱ - ډيرې پيسې د ځان سره مه گرځوئ:

څومره چې خسيستوب د رنځ او اندېښنې وړ دى، په هماغه کچه د ډيرو پيسو مصرفول هم د پښېمانۍ لامل گرځي، که چيرته بيځايه پيسې مصرفول مو عادت گرځيدلى وي او هر وخت د ځان سره غصه کيږي چې ولې مو دومره پيسې بيځايه مصرف کړي، که چيرته د خپلو پيسو کنترول مو دلته وټى دى، ترټولو سمه او لنډه لاره داده چې هره ورځ ښار ته د تلو لپاره د اړتيا وړ پيسې درسره واخلي، په دې ډول هم د بټوو غله نا آميده کوي، هم د ډير او بيځايه مصرف مخه نيسي. دا قانون د بانکي حسابونو اړوند هم دى. اړينه نه ده تل ستاسو بانکي حساب کارت تل ستاسو په جيب کې وي.

۲ - لومړى خپل حق له پيسو واخلي:

کله چې تاسو ته پيسې د کوم ځاى په لاس درځي سم دلته خپل حق ترې جلا او سپما کړئ. دا پيسې ستاسو لپاره دي، کله چې مو دا پيسې چيرته کيښودې داسې وگنئ چې دا پيسې نورې نسته او بايد هغه پيسې سپما کړئ. دا مهمه نه ده چې دا پيسې ستاسو د اصلي دندې دي که د دوهمې،

دریمې او... دندې څخه چې تاسو پرته د اصلي دندې د فرعي دندو څخه ترلاسه کړي دي. کله چې تاسو ته پیسې په لاس درغلې په لومړي گام کې د یادو پیسو څخه څه سلنه % لیرې او سپما کړئ. د خپلو پیسو څخه څه سلنه لیرې او سپما کول تاسو ته دوه گټې لري: یو دا چې ستاسو د پیسو د بیخايه مصرفیدو څخه مخنیوی کيږي او دوهم دا چې تاسو په سپما او هر وخت د هغو په ډیرښت سره د سپما انگیزه ترلاسه کوئ چې نور هم تاسو سپما کولو ته اړباسي. دا کار که څه هم په لومړیو کې د لږو پیسو په سپما سره هم ترسره شي د قدر وړ دی.

۳ - ټول پورونه یوځای او نقداً اداء کړئ:

بانکي او اعتباري کارتونه ستاسو لگښتونه لوړوي دا په دې مانا چې تل ستاسو سره دي او هرځای چې لاړ شئ لومړی د خپل جیب او بانکي حساب اړوند سوچ کوئ او هرڅه چې مو زړه غواړي پیرئ یې. اعتباري کارتونه هغو کارتونو ته ویل کيږي چې تاسو په مارکیټ کې پرته له نغدو پیسو د کارت څخه پیسې ورکوئ دا چې دا پیسې په لاس نه سره رد او بدلېږي نو تاسو سوچ کوئ چې لږ مصرف مي کړی دی.

په داسې حال کې چې د میاشتي په پای کې خپل اعتباري کارت گورئ هیڅ پیسې نه لري. پور کول هم همداسې دی ستاسو لگښتونه یو پر دوه لوړوي. پرته له اړتیا ډیرې پیسې د ځان سره مه گرځوئ ځکه چې پیسې درسره نه وي نو د اضافي لگښتونو څخه راگرځئ. ددې په ځای چې هر وخت مو بټوه تشه شوه بیرته یې د پیسو ډکه کړئ په اونی کې یوځل خپل بودجه و څیړئ او خپل ټول لگښتونه حساب کړئ.

۴. د ډير مصرفوونكو ملگرو سره مه گرځئ:

په پښتو کې يو متل چې وايي (ختکى له ختکي رنگ اخلي) نو تاسو هم د داسې ملگرو سره چې ډيرې پيسې مصرفوي او تل په مجللو هوټلونو کې ډوډۍ خورې، په ښو او لوړبیه هوټلونو کې په کرایه شپې تيروي او د لامبو ډير لوړبیه ډنډونو ته ځي په داسې حال کې چې تاسو تر اوسه مالي خپلواکي او ډيرې پيسې يا ښه دنده نه لرئ مه گرځئ، ځکه چې تاسو هم د هغوی په شان روږدي کيرئ او ډيرې پيسې مصرفوئ، د هغوی څخه واټن ونيسئ. تيروتنه و نه شي د کمو پيسو لرونکو دا عادت نه دی چې خپل ډير مصرفونکي ملگري پرېردي بلکه د هغوی سره په داسې ځايونو کې ليدنې کوي چې د ډيرو پيسو د خرڅيدو امکان شتون و نلري.

۵. پر پيرلو لږ ټينگ شئ:

د هر ډول پيرلو، مسافری او نورو ځايونو ته د تلو لپاره يو قانون او قاعده ولرئ، دا د ځان د ځورولو په مانا نه ده. دا خبرې او ځير کيدل د هغو کسانو لپاره ده چې د مالي اعتدال څخه وتلي وي، او ټينگ کنترول ته اړتيا لري، که چيرته پوهيرئ چې د مصرفوونکو د ډلې نه ياست او کولای شئ تعادل مراعات کړئ، اړتيا نسته پرځان ټينگ واوسئ. خو د هغو کسانو لپاره چې بيځايه مصرفونه کوي ترڅو سمې لارې ته نه وي چمتو شوی ښه کړنلاره ده.

۶. ټنبلې يوې ځنډې ته پرېردئ:

ټنبلان تل په تمه وي چې د راتلونکي مياشتې په لومړيو کې به د بيځايه لگښتونو څخه لاس اخلي او يوه منطقي کړنلاره به د خپلو پيسو د لگولو لپاره پرمخ وړي، خو له بده مرغه د راتلونکي مياشتې لومړۍ نيټه هيڅ کله دده په

ژوند كې نه تکرارېږي. د همدې نن څخه پيل كړي او دنن كار سبا ته مه پرېږدئ.

همداشان د خپلو پيسو بشپړ حساب د ځان سره تل ولرئ، او بايد و پوهېږئ چې ستاسو پيسې دقيقاً څومره دي، او په جيب كې څومره پيسې لري. ډيرى وگړي شتون لري چې د خپلو پيسو د شتون او كره حساب څخه بيخبره دي، دا امر ددې لامل گرځي چې د لگښتونو او درآمد كنترولول ستونزمن شي.

۷- د ليل ولرئ:

د هر مصرف لپاره دليل ولرئ، ياندې هر وخت چې څه شى اخلى دا د ځان څخه وپوښتئ چې ولي دا شى پيرم، په بدل كې يې څه شى ترلاسه كوم؟ كه اړتيا ورته نلرئ مه يې پيرئ.

۸- ټول جزئيات په كاغذ يادښت كړئ:

په نننۍ نړۍ كې د لگښتونو ډير ځايونه شتون لري، نو له همدې كبله كه خپلې پيسې بودجه بندي نه كړئ او يا كومه تگلاره ورته جوړه نه كړئ، په پايله كې هيڅ ډول سپما نه درته پاته كيږي، د ځانگړې مالي پروگرام په پام كې نيولو پرته، به په ډاډمن ډول ستاسو درآمد او پورونه سره يوشان شي. بډاى خلك د خپلو پيسو د گټلو او مصرفولو د لارو سره آشنا دي، ددې پرځاى چې متعجب شئ ستاسو پر پيسو څه ټكه رالويدلې، د بودجه بندي څخه كار واخلى، ځكه چې بودجه تاسو ته وايي چې ستاسو پيسې چيرته مصرف شوي او مصرفيږي دي.

۹- اضافي لگبنتونو ته کمبنت ورکړئ:

هڅه وکړئ ترڅو د خپل ژوند لگبنتونو ته کمبنت ورکړئ، خپل خان د اړتياوو څخه مه محروموي، خو هغه څه چې تاسو اړتيا نه ورته لرئ او تجملې يې رانيسې کمبنت پکې راولئ. د نړۍ ډير شتمن خلک په سپما کولو سره ژوند کوي، ولي تاسو داسي نه اوسئ.

۱۰- سوري (منافذ) و تړئ:

شتمن خلک د هيڅ ډول غير اړينو شيانو لپاره لگبنت نه ورکوي، شتمن خلک د ډيرو هغو لگبنتونو او غير اړينو شيانو په فکر کې وي او تل د هغو څخه ډډه کوي. کوچنيو او ناخيزو لگبنتونو ته مو بايد پام وي. د بېرې (کبنتۍ) يو کوچنی سوري کولای شي يوه ستره بېرې په سمندر کې ډوبه کړي. درنو دوستانو ددې پورته ساده ټکو څخه په خپل ژوند کې عملاً کار واخلي، خوښ اوسئ او ډيره سپما وکړئ.

تاسو ولي يو ميليونر نه ياست؟

د خپل كتاب په دې برخه كې غواړم درنو لوستونكو تاسو ته د دې اړوند څه وليكم چې ولي تاسو يو ميليونر نه ياست موخه مې دا ده چې د يو ميليون پيسو لرلو څوك؟ ځكه چې تاسو كولاى شئ د زمبابوي يا اندونيزيا پيسو واحد باندي هره ورځ ميليونر واوسئ.

كه چيرته تاسو هم په امريكا كې واوسئ نو ستاسو په هرو ۲۰ نفرو كې به هرو مرو يو نفر يو ميليون ډالر ولري، په امريكا هيواد كې د ۱۵ ميليونه څخه ډير وگري د يو ميليون ډالرو څخه ډيرې پيسې لري، او ۵۸۵ نفره نور هم په امريكا كې د ۱ ميليارډ ډالرو څخه ډيرې پيسې لري. د امريكا څخه بهر ټوله نړۍ ۲۵ ميليونه نفره لږ تر لږه د يو ميليون ډالرو په كچې پيسې لري، او ۱۶۲۳ نفره نور وگري په ټوله نړۍ كې د يو ميليارډ ډالرو په كچې سره پيسي لري. دا څرگنده ده چې تاسو د پورته يادو وگړو په ډله كې چې ميليون يا هم ميليارډ ډالره لري نه ياست، نو دا كسان څوك دي؟ په امريكا كې د ۵۰٪ سلنې څخه ډير كسان نارينه او سپين پوستان دي، چې د جنسيتي پلوه ۸۷٪ سلنه نارينه، او د پوست له مخې ۷۶٪ سلنه سپين پوستان دي. ددې وگړو په منځ كې ۲۲٪ سلنه وگړو ته د پلار څخه ميراث پاته دى، او ۷۸٪ سلنه وگړو يې خپله ځانته پيسې ترلاسه كړي دي، چې يو شمير شتمني او نامتو څهيري يې عبارت دي له:

- ۱ - مارک زوکر بيرگ، ۷۱ ميليارده ډالره پيسو په درلودلو سره
- ۲ - اينون ماسک، ۱۹،۹ ميليارده ډالره پيسو په درلودلو سره
- ۳ - بيل گيتس د ۹۰ ميليارده ډالرو پيسو په درلودلو سره

۴. جست بيزوست، چې د ځمکې کرې ترټولو ډيرې پيسې لرونکې وگړی دی ۱۳۳ ميليارده ډالره پيسې لري، کله چې دې وگړو ته د دومره پيسو په درلودلو سره سوچ کوئ، همداشان خپل چاپيريال او ماحول ته چې تاسو اوس په افغانستان کې ژوند کوئ نو دا خبره درته جوتيږي چې هرڅوک کولای شي ميلياد يا ميليونر شي بيخي د خندا وړ ښکاري، خو دا بايد په ياد ولرئ چې په نړۍ کې د بډايو خلکو شمير ورځ تربلې د ډيروالي په حال کې ده، په تير يو کال کې، د نړۍ ثروت ۶ نيم سلنه ډيرښت موندلی دی، او په همدې ۱۲ مياشتو کې د نړۍ ټولو ميليونرانو ۱۷۰ په سلو کې ډيرښت موندلی دی، خو هغه خبره چې ډيره بده ده هغه داده چې دا ټولې ډيرې شوي پيسې د هغو کسانو جيبونو ته ځي چې مخکې هم پيسې لرونکي وه، يا په بله اصطلاح دا هغه شتمن وگړي دي چې د نړۍ د پيسو ترستونې تيرولو سره نور هم شتمن شوي دي، د بيلگې په توگه: په تير يوه کال او په امريکا کې ټولې هغه پيسې چې ډيرې شوي، د امريکا هيواد ۱۰ وگړو جيبونو ته ورتويې شوي دي، چې د شتمنو او غريبو ترمنځ درځ يې په بې دريغه توگه ډير کړی دی. ياندي په امريکا کې دغه لس وگړي د امريکا هيواد د ټولو وگړو ۹۰ سلنې څخه ډيرې پيسې لري.

۱- مور او تاسو (عادي وگړي) هم تل کار کوو، سپما کوو، ترڅو ډيرې پيسې ولرو يا ميليونران شو، خو ډير داسي شيان شته چې زموږ ددې خوبونو د عملي کيدو مخنيوی کوي. ترټولو لومړی او اړين عامل زمان يا وخت دی. مور او تاسو په شپه او ورځ کې يواځې ۲۴ ساعته وخت لرو، چې بايد ددې ۲۴ ساعتونو نيم يې کار وکړو، په دې برخه کې د نړۍ يو له ډيرو پيسو

لرونكو وگرو (وارن بوفيت) وايي:

۲- كه چيرته تاسو د شپي د خوب په وخت كې د پيسو راټولو اړوند طريقي پيدا نكړئ، اړياست ترڅو ټول عمر كار وكړئ. خو زموږ د ژوند واقعيت داده چې ۲۴ ساعته وخت كې ۱۰ ساعته كار كوو، ترڅو په پاته ۱۴ ساعتونو كې يې مصرف كړو، چې په دې توگه ناممکنه ده چې موږ دې ميليونر كيدو ته ورسېرو. د بيلگې په توگه، كه چيرته موږ په يوه كال كې د خان لپاره يو ميليون ډالر موخه وټاكو، تاسو بايد ۵۰ اونۍ او په هره اونۍ كې ۵۰ ساعته كار، چې د هر ساعت مزد يې ۴۰۰ ډالره وي، كار وكړئ ترڅو د كال په پاى كې يو ميليون ډالره ترلاسه كړئ، چې په اوس وخت كې د هيڅې برخې منځني كارونه لكه د خوراكي توكو كاروبار، پلورنځيونو، صنعت او نورو برخو كې داسې نه موندل كېږي چې تاسو ته دې په ساعت كې څلور سوه ډالر دركړي، خو كه چيرته تاسو ۲۴ ساعته ورځ او د اونۍ ۷ ورځې كار وكړئ، حال دا چې ناممکنه خبره هم ده خو د كال په پاى كې به يو ميليون ډالرو ته ورسېږي.

۲- بل هغه لامل چې زموږ د ميليونر كيدو مخنيوى كوي عبارت دى له: هغه صنعت يا دندې څخه چې تاسو په هغه كې كار كوئ، ډيرى كارونه حتى خپله د كارونو مديريت كول هم نشي كولاى د كال په پاى كې تاسو ميليونر كړي، ځكه چې تاسو ساعتواړه، ورځنۍ يا مياشتنۍ مزد جمع د هغه كم مقدار مزد سره كه چيرته ستاسو رئيس يا پورته اړوند وگړى تاسو ته هغه هم دركړي لري، خو په پايله كې تاسو ساعتونه، ورځې، مياشتې او كلونه په ثابت معاش كار كوئ، دا اړينه نه ده چې څومره بڼه او څومره په صداقت خپل كار پر مخ وړئ، او تاسو په يوه منبع او حتى د دوهمې سرچينې د فكر

کولو اړوند وخت هم نه لري، له همدې امله بايد تاسو د املاکو او نورو توکو د پير اړوند سوچ وکړئ. مالي صنعت او پانگوني ډير وگري په وروستيو کلونو کې ميليونان کړي دي، که چيرته تاسو په يوه سيمه کې د املاکو د پلور او پير کار پيل کړئ نو سمه خبره به وي چې تاسو به د هر کور يا ودانۍ په خرڅولو سره ډيرې پيسې ترلاسه کوئ خو له بله پلوه که چيرته تاسو د يادې سوداگرۍ په برخه کې بشپړه تجربه او يا هم معلومات ونلري ډير ژر به ماته وخورئ او ډير زيان به ووينئ.

۳- بل لامل چې تاسو نشئ کولای ميليونر شئ دا دی: چې تاسو د سلسله مراتبو ځنځير په پای کې قرار لري، د بيلگې په توگه تاسو د يوه الکترونيکي (برېښنايي) توکو د خرڅلاو په شرکت کې د کارکوونکي په توگه کار کوئ، په ورته وخت کې ستاسو عمومي مدير ښايي ستاسو د معاش ۵ برابره معاش اخلي، نو آيا هغه وگړی ستاسو په پرتله ۵ برابره ډير کار کوي، طبعاً چې يا، کار نه کوي. په همدې ډول ستاسو عمومي مدير د بل رئيس د لاس لاندې کار کوي، نوموړی د بل رئيس، په همدې ترتيب ترڅو د شرکت خاوند ته رسېږي، ددې وگړو معاشونه د پورو (زينو) په ډول د يو او بل څخه ډير دي، خو ټولې پيسې يا د ميليونر کيدو پيسې د شرکت د خاوند جيب ته لوېږي، که چيرته تاسو د شرکت په سر کې نه اوسئ، او ددې سلسله مراتبو په يوه بست کې کار وکړئ، د معاش د ویش لړۍ به داسې وي په هغه صورت کې چې تاسو يو عادي کارکوونکی واوسئ. نو خپله فکر وکړئ چې څومره وخت تر ميليونر کيدو يا شتمن کيدو پورې اړتيا لري.

۴- لکه څرنگه چې مې وويل د شرکت ترټولو ډيرې پيسې د هغه د خاوند يا

رئيس جيب ته ځي، هغه چاته چې په خپل بڼه سوچ يې دا شركت په لاره اچولى، او ستاسو په شان يې نور وگري هم په كار گمارلي دي، ترڅو شركت پرمخ يوسي، خو هيڅ څوك دا ضمانت نه كوي كه چيرته تاسو خپله خانه كسب او كار پيل كړئ ميليونر كيرئ، خو كه چيرته دا كار وكړئ د يوه عادي كارگر څخه به ډير درآمد ولرئ.

۵- او آخرنى دليل چې تاسو ولي ميليونر نه ياست دا چې فرصتونه د نړۍ په هيڅه برخه كې يو برابر نه دي، كه چيرته تاسو په نيويارك يا سانفرانسيسكو بناړونو كې ژوند وكړئ، نو تاسو به د بډايو خلكو شركتونو، پانگونې او نورو ډيرو آسانتياوو ته لاسرسى ولرئ، خو كه چيرته تاسو په افغانستان كې په هر ولايت كې ژوند كوئ نو ورته آسانتياوو او سهولتونو ته چې د نړۍ په نورو بناړونو كې شتون لري لاسرسى نه لرئ، خو كه چيرته خپله يا مو پلار پيسې ولري بڼايې وكولاى شئ يو بريالى كسب او كار پيل كړئ.

پايله دا چې تاسو كولاى شئ په زيار او زحمت سره كار وكړئ او د پورته كارونو په پام كې نيولو سره خپل ژوند د ميليونر كيدو خوا ته روان كړئ، ځكه چې هيڅ ټنبل وگري تر اوسه نه دى توانيدلى چې په خپل زور ميليونر شوى وي، يا ميليونر وي، پورته هغه لاملونه چې تاسو ولوستل ټول د عملي كيدو وړ او تاسو يې په هر ځاى كې عملي كولاى شئ.

که چيرته غواړئ شتمن شئ، هيڅکله په خپلو پيسو دا کارونه مه کوی:

آيا کله مو دي پوښتنې ته سوچ کړې چې کله د چا څخه د پيسو په اړوند وپوښتئ نو ځواب يې دا وي چې هو د پيسو په اړوند تر هرچا ډير پوهيږي، خو که تاسو د هغه د پيسو په اړوند نوموړې ته سالمه مشوره ورکوي نو نوموړی وايي دا پيسې زما دي او خپله ښه پوهيږم چې په هغو څه وکړم.

خو هغوی نه دا چې تاسو بلکې ځان ته هم چل ورکوي. ځکه چې ډيری خلک د پيسو اړوند هيڅ نه پوهيږي او هغوی يواځې دومره پوهيږي چې، په ۱۵۰ افغانیو يا څو ډالرو کولای شو په رستورانټ کې يو وخت خواړه وخورو او له دې څخه ډير نه پوهيږي. د بيلگې په توگه خلک د پيسو د تورم، سپما، د توکو د ډيرښت يا کمښت او نورو اړوند اصلاً نه پوهيږي.

له همدې امله خلک نه يواځې په افغانستان بلکې په ټوله نړۍ کې د واخله او وخوره حالت لري. ياندي هغه پيسې چې د مياشتې په پای کې اخلي د بلې مياشتې تر پایته رسيدو يې مصرفوي او کله چې له دندې وويستل شي، بې کوره کيږي. نو په دې ليکنه کې به زه هغو څلورو ټکو ته اشاره وکړم که چيرته تاسو غواړئ مالي خپلواکي ترلاسه کړئ، هيڅکله دا موارد مه ترسره کوی.

۱ - هيڅکله خلکو ته اجازه مه ورکوی ترڅو وپوهيږي چې تاسو پيسې لری:

کله چې ستاسو خواوشا وگري پوه شول چې تاسو پيسې لری، ځينې يې د پور د اخيستلو لپاره تاسو ته راځي، او کله چې تاسو څو نفرو ته کوچني پورونه ورکړل، يو وخت مو پام کيږي چې هيڅ پيسې ستاسو سره نه دي پاته شوي، او ډيره بده لا دا چې خلک په وخت سره پور بيرته نه درته سپاري، ځکه چې هغوی ستاسو هغه پروگرام ته چې تاسو د راتلونکي په موخه په لاره

اچولی دی کوم ارزښت نه ورکوي. هڅه وکړئ چې ستاسو نږدې خپلوان هم و نه پوهیږي چې تاسو څومره پیسې او شته لرئ. یا دا چې خپل د هدف پر مخ وړلو ته اضافه پیسې لرئ نو یو یا څو نفرو ته یې په پور ورکولای شی حتی بښلای یې شی.

۲ - هیڅکله پرته له پلان او پروگرام لگښتونه مه کوئ:

که چیرته تاسو هم پرته له پلان او پروگرام غواړئ پیسې مو ولگوي، او د بلې میاشتي معاش ته لاس تر زني کښینی، نو د شتمن کیدو خیال د تل لپاره د خپلو مغزو څخه وباسئ. ځکه هغه کسان چې ډیرو پیسو او شتو ته رسیدلې، یو وخت ستاسو په شان یې ډیر لږ پیسې درلودې.

خو هغوی پوهیدل چې څرنگه کولای شي خپل مصارفو ته پروگرام جوړ او د کوم پلان له مخې یې لگښت کړي او ډیر درآمد یې سپما او وروسته پانگونه وکړي. کله چې تاسو خپل مزد یا میاشتنی معاش ترلاسه کړ، لومړنی کار چې تاسو یې کوئ هغه دا دی چې ۱۰٪ سلنه یې باید سپما او له مصرفه وباسئ، فکر وکړئ هیڅ سپما نه لرئ، او هرڅومره چې بې پیسو شوی، د هغو څخه کار مه اخلئ. پاته ۹۰٪ سلنه پیسې مو د میاشتي تر پایه مصرف کړئ او تر ټولو اړینه دا چې د خپلو لگښتونو لپاره برنامه ولرئ.

۳ - خپلې پیسې په غیر ضروري ځایونو کې مه مصرفوئ:

د بیلگې په توگه که چیرته تاسو په امریکا یا اروپا کې ژوند کوئ اړتیا نه لرئ چې هر سهار د ستارېکس قهوي د څښلو لپاره ۳ یا ۴ ډالره مصرف کړئ. ځکه چې دا بیخایه قهوه څښل د میاشتي ۱۰۰ ډالره او په کال کې ۱۲۰۰ ډالره تاسو ته زیان اړوي. اوس که تاسو په کال کې ۱۲۰۰ ډالره سپما

عادي وگري څرنگه ميليونان کيدای شي! // ۱۳۱

وگرې، پوهيرئ چې څوکاله وروسته به ستاسو پيسې څو برابره زياته شي. مور او تاسو ډير نور بد عادتونه هم لرو چې د غير اړينو شيانو لکه د يوه غټ او لوړبیه تلویزیون اخیستلو باندې ځان نبودنه کوو. مور هغه وخت چې پيسې نه لرو هغه توكي اخلو چې هغو ته اړتيا نه لرو، خو ددې لپاره که څه هم هغه کسان چې نه يې پيژنو د هغوی پاملرنه ځانته راواړوو. تر هغه وخته چې د دې ډول توکو د اخیستلو څخه لاس وانخلي، پانگونه نشئ کولای.

۴ - خپلې پيسې په هغو شيانو چې د وخت په تيريدو سره استهلاک او زيرېري مه مصرفوئ:

د هغو قيمتي شيانو اصلي ستونزه چې مور يې رانیسو دا ده چې وروسته د لنډ وخت څخه خپل ارزښت د لاسه ورکوي. د بيلگې په توگه هغه د کال موټر چې تير کال مو په ۳۰ يا ۴۰ زره ډالره واخیست، او ددې سره سره چې ښه ساتنه مو هم وکړه خو اوس يې ارزښت نيم ته راښکته شوی دی.

په همدې ترتيب لوړبیه ټليفونونه، لب ټاپ کامپيوټرونه او ټابليتونه چې د څه مودې وروسته خپل ارزښت د لاسه وکوي. دا هم سمه ده چې په اوس وخت شرايطو کې نشو کولای پرته له ځيرک مبايل او کامپيوټره نشو کولای ژوند وکړو په ځانگړې ډول ځوانان. خو کيدای شي، چې يو ټليفون يا لب ټاپ کامپيوټر د څو کلونو لپاره وکاروو.

زما سپارښتنه دا ده د کومو لوړ بیه توکو په اخیستلو سره چې تاسو کومې پيسې مصرفوئ، تر دې ښه ده چې کور يا ځمکه وپيرئ. ځکه چې کور سره زر دي او نه دا چې خپل ارزښت د لاسه نه ورکوي، بلکې ارزښت يې لوړ ځي. دا هم سمه ده چې زموږ ډيری د کور اخیستو وس نه لرو خو کولای شو د کوم شرکت څه برخه پرې واخلو يا يې بانک کې زيرمه او سپما کړو.

څرنگه کولای شو شتمن شو:

د هر نوې کار پیلول پانگې ته اړتیا لري، خو نه میلیاردي پانگه. د هغو وگړو پانگه چې نن یې مور د بریالیو او مخکینو خلکو په توگه پیژنو، سوچ، وخت پیژندنه، نوښت، او خپل زیان قبلونه یې ده. په نن عصر کې د نړۍ د شتمنو خلکو د شمیر ډیریدو ته په کتو، پوهان دې پایلې ته رسیدلې چې، شتمن کیدل ساده اصول لري، چې په آسانی سره کولای شو هغه زده کړو. خو که دا خبره سمه ده نو ولې د نړۍ د فقیرانو شمیر ورځ تر بلې ډیرېږي؟ او د نړۍ ډیری وگړي منځنی ژوند لري؟ زما په آند د پیسو ترلاسه کولو لپاره ددې سره سره چې د ځانگړو قوانینو څخه باید کار واخلو باید د ځانگړو باورونو درلودونکي هم اوسو، او پر هغو اصولو او باورونو ته ژمن پاته شو. هغه اصول چې شتمن خلک پر هغوی تکیه کوي ۱۳ دي:

۱ - باید د پیسو لرلو لپاره ځانگړی تعریف ولرو:

د بیلگې په توگه باید وپوهیږئ چې څومره پیسې غواړئ؟ او دومره پیسې ولې غواړئ؟ او د هغو لپاره څه پروگرام په پام کې لری؟ څرنگه غواړئ هغه مصرف کړئ؟ ډیر د هغو شیانو چې تاسو یې لری د هغو لپاره تاسو بیه په پام کې نه ده نیولې، لکه کورنۍ، اولادونه، پلار، مور، ښه ملگری، په داسې حال کې چې دا انساني پانگې تاسو په یو شتمن وگړي بدل یا هم راتلونکي کې بدلولای شي.

۲ - باید موخه (هدف) ولری:

یاندې هغه ځانگړی رقم چې تاسو یې غواړئ ویې لیکئ، او هغه په خپل ذهن کې انځور کړئ، ترڅو د پروگرام جوړولو وروسته د خپلې غوښتونکې

هيلې خواته لار شي.

۳ - ستاسو ناپوه (ناخودآگاه) ضمير دا توان لري چې ستاسو د شتمن کيدو اسباب او لوازم چمتو کړي:

نو هغه ته د يوه دوست او ملاتړي په توگه وگورئ، ترڅو ډاډمن شي هر هغه اقدام چې تاسو يې د شتمن کيدو لپاره ترسره کوئ رامنځته کړي. او کارونه په اتوماتيک ډول پر مخ لاړ شي.

۴ - دا په زړه پورې لوبه د شتمن کيدو لپاره ترسره کړئ:

د هغو بډايو او شتمنو خلکو چې تاسو سوچ کوئ او ليدلې مو دې چې شتمن دي د هغوی انځور پيدا کړئ او سر يې غوڅ کړئ، وروسته خپل د انځور سر د نوموړې انځور پر سر و نښلوئ، او هڅه وکړئ ترڅو د ځان څخه هماغه شخص البته د شتمنتيا په برخه کې جوړ کړئ.

۵ - کيدای شي شتمن کيدو ته د رسيدو په لاره کې د شک او ترديد سره مخ شئ:

ددې لپاره چې دا شک د ځان څخه ليرې کړئ شتمن کيدو او هغې موخې ته چې تاسو يې غواړئ ترلاسه يې کړئ سوچ وکړئ نه هغو ستونزو ته چې موخو ته د رسيدو په لاره کې ستاسو مخ ته راځي.

۶ - خپل ځان بايد مؤظف وگڼئ چې شتمن کيږئ:

ياندي دا بايد په ځان قبول کړئ چې زه بايد شتمن شم.

۷ - هيڅکله مه تسليميږئ:

که چيرته مو د ځان لپاره مادي ارزښت لرونکې موخه ټاکلې وي، او يادې موخو ته رسيدل کولای شي تاسو خوشحاله او تاسو ته هيله وښيي، هيڅکله

۱۳۴ // عادي وگړي څرنگه ميليونران كيداى شي!

د هڅې كولو څخه لاس مه اخلئ، او په هيڅ بيه د سترو ستونزو پر وړاندې ماته مه منئ.

۸ - په نفس باور (اعتماد) ولرئ:

او خپل ځان د پيسو لرلو حق دار وگڼئ، شتمن وگړي ډيرى يې په نفس د لوړ باور لرونكو وگړو څخه دي، چې د ځان درناوى او همدا شان خپلو موخو ته ارزښت ورکوي.

۹ - تل د خپل درآمد ۲۰٪ سپما كړئ او هغه په امن پانگې بدله كړئ: تل د سترو ستونزو هوارول خپل لومړيتوب وگڼئ، ترڅو د نورو ستونزو هوارول تاسو ته اسانه شي.

۱۰ - د خپلو سپما شوو پيسو څخه څه كچه يې په ځانگړې درآمد زيږونكي كار او كسب ولگوى: او يادې دندې ته پراختيا وركړئ، دا په هغه وخت كې چې تاسو د نورو كارونو ترڅنگ غواړئ يو بل كار هم ولرئ، نو كه چيرته تاسو په يوه كار كې تاوان كوئ په بل كار كې به مو گټه كړي وي.

۱۱ - د هغه څه اړوند چې تاسو يې اوس لرئ شكر وباسئ:

خو د خپلې مادې ودې د پراختيا په سوچ كې تل اوسئ.

۱۲ - سل په سلو كې هڅه وكړئ:

تاسو كله چې د خپل توان ۱۱۰٪ سلنه په كار واچوئ نو دا په دې مانا چې تاسو د خپل كار اړوند پوره هڅه كوئ، هغه وخت مو د خپل ژوند تول مسؤليت په غاړه اخيستی دى. دلته د نه برياليتوب لپاره تاسو ته هيڅ ډول بهانه او توجه نه پيدا كېږي.

عادي وگري څرنگه ميليونن کيدای شي! // ۱۳۵

۱۳. د شتمن کيدو د ټول کاروبار بيخ تيره د يوه استاد يا مالي سلاکار درلودل دي:

ځکه چې ټول شتمن وگري پرته د څه استثناء ټولو يې يو استاد يا سلاکار درلودلی دی يا هغه بيلگه چې دوی غوښتل د هغوی په شان شتمن وي، د هغوی سره يې ملگرتيا لرلې ده.

څرنگه په ځوانۍ کې شتمن شو:

- ۱- خپلې موخې په گوته کړه، او انگيزې دې ومومه.
- ۲- موخې دې په وړو موخو ووېشه.
- ۳- د برياليو (شتمنو) وگړو ژوند لیکونه مطالعه کړه.
- ۴- خپل د کار سره دومره مينه ولره چې کار دې وده وکړي او د خوښۍ لامل دي شي.
- ۵- د خپلو استعدادونو څخه کار واخله.
- ۶- اطلاعات او خپلې وړتياوې د نورو سره شريکې کړه.
- ۷- د خپل درآمد جريان ته ډيرښت ورکړه.
- ۸- ډيره هڅه وکړه.
- ۹- نوښتگر (کار رامنځته کوونکی) اوسه.
- ۱۰- د بانک په يوه پانگوال بدل شه.
- ۱۱- د سخت افزارو، متخصص شه.
- ۱۲- انجنير اوسه.
- ۱۳- ټولې پيسې دي هيڅکله مه مصرفوه.
- ۱۴- که اوسمهال سپما نه لري د خپلو شتو ۲۵٪ سلنه همدا اوس سپما کړه، همدا اوس يې پيلولای شي.
- ۱۵- سپما دي ټوله کړه، او پر هغو پيسو پانگونه وکړه.
- ۱۶- د خپلې پانگونې ستراتيژۍ او تکنیکونه وڅيره.
- ۱۷- د سهامو په بازار کې پانگونه وکړه.
- ۱۸- پر ارزښت لرونکو دارايې گانو پانگونه وکړه.

عادي وگري څرنگه ميليونن کيدای شي! // ۱۳۷

۱۹ - که چيرته فقير نړی ته راغلی يې دا ستا گناه نه ده، خو که مسکين له دنيا لاری خپله گنگار ياست.

۲۰ - سوچ کول بس دی، پيل يې کره.

شپږم څپرکی

په افغانستان کې د کار کولو لپاره غوره کوچنۍ پیلونې

درنو لوستونکو هیله ده چې ددې برخې په لوستلو سره وکولای شی په خپل هیواد گران افغانستان کې کار او پانگونه وکړی ترڅو هم خپل هیواد په پنبو ودری او هم د ځان لپاره بشپړې حلالي او ډیرې پیسې ترلاسه کړی. سوداگریز فرصتونه او د پانگوني لپاره غوره سوچونه تقریباً په ټولو شرایطو کې شتون لري خو هغه څه چې اړین دي هغه ستاسو ذهنیت پنځونه ده، که چیرته تاسو د کوم څه د رامنځته کولو فکر ولری تاسو په هرځای او هر هیواد کې کولای شی چې ډیر په اسانۍ سره د کسب او کار فرصتونه په نښه او خپله سوداگری هله پیل کړی او بریالی هم شی.

زموږ په هیواد افغانستان کې که څه هم امنیتي وضعیت دومره سم نه دی، خو اقتصادي وده یې دومره لوړه نه خو نښه وده لري. په ځانگړې ډول کابل ولایت، چې په اوس وخت او په سیمه کې د پرمختگ حال کې سیمو څخه گڼل کیږي. چې تاسو کولای شی د ښه درآمد لرلو کار په کابل او د افغانستان په نورو ولایتونو کې پیل کړی. هغه پیلونې چې زه یې دلته تاسو ته ذکر کوم کیدای شي ځینو ته ناخیز او بیغوره ښکاره شي، همداشان یا هم غیر عملي، خو تجربو ښودلې ده چې همدغو وړو کارونو د همدو کارونو د ترسره کوونکو خاوندانو جیبونو ته میلیونونه ډالر اچولي دي، نو که تاسو هم په افغانستان کې د ښې گټې وټې کار هیله لری، زما سره اوسئ:

۱. د انټرنیټ له لارې سوداگري:

لکه څرنگه چې تاسو هم پوهیږئ انټرنیټ اوس یو ټولیز توکی گرځیدلی دی، او د انټرنیټي شبکو ساحې ورځ تربلې د پراختیا په حال کې دي یعنې هڅه کوي د هیواد گوټ گوټ ته د اړیکو او انټرنیټ سهولتونه چمتو کړي. که څه هم د انټرنیټ څخه پیسې ترلاسه کول په افغانستان کې نوی او د وگړو لپاره یې د باور وړ نه ده، خو زما په آند ښه راتلونکی لري. د یوه آنلاین پلورنځي په لاره اچول لکه د جامو، بوټونو یا ورزشي وسایلو کیدای شي تر ټولو ښه پیلونه وي. په یاد ولرئ چې کیدای شي په لنډمهاله توگه ستاسو دا سوداگري گټه را نه وړي خو په اوږدمهاله ډول یاندي د ۳-۵ کلونو حتماً د ډیرې گټې خاوندان کیږئ. لکه څرنگه چې تاسو خبر یاست دا ډول تجارت زموږ په گاونډي هیواد ایران کې هم بریالی دی.

۲. پستي چوپړونه:

دا ډول سوداگري یو ډول په مخکینی سوداگري پورې چې مخکې مې درته وویل تړلې ده، ځکه چې پستي سوداگري په افغانستان او حتی د افغانستان په لویو ښارونو کې د پام وړ گټه نه لري، خو کله چې په هیواد کې انټرنیټي یا آنلاین سوداگري دود شي، هغوی پستي چوپړونو ته اړتیا لري، ترڅو یې محصولات مشتریانو ته ولیږي، خو باید ووايو چې د پستي چوپړونو په لاره اچول ډیرې پانگونې ته اړتیا لري. خو د پستي چوپړونو راتلونکی د انټرنیټي چوپړونو په توگه ښه وړاندوینه شوی دی. تاسو کولای شئ دا ډول سوداگري لومړی له یوه ښاره پیل کړئ، د بیلگې په توگه خپل چوپړونه د یوه ښار په محدوده کې لکه کابل یا هرات، یا مزار یا بل ولایت، او

وروسته د هغه څخه خپل سوداگري غټه او سوکه سوکه يې نورو ښارونو ته وغځوئ.

۳- د کامپيوټر او مبايل جوړنځى:

دا کار كيداى شي د ځينو وگړو په نظر يو سم او گټور كار نه اوسي، خو باور وكړئ چې په ډيرو پرمخلكو هيوادونو كې د مبايل او كمپيوټر جوړولو كاروبار تر ټولو ډيرې پيسې لري، تاسو په ډيري آسانۍ سره كولاى شئ د څو پروگرامونو زده كړې وروسته د مبايل يا كامپيوټر د تکره انجنير په توگه خپل سوداگري پيل كړئ.

لكه څرنگه چې مو وويل د ځيركو مبايلونو او كامپيوټرونو بازار نن سبا په هيواد كې ډير تود او په كس كې دى. ددې كسب لويه او بله گټه دا هم ده چې تاسو د خپل كسب ترسره كولو سره سره كولاى شئ د كامپيوټر يا مبايل زړې پرزې هم وپلورئ او ښه عايد ترې ترلاسه كړئ. دا ډول كاروبار د افغانستان په لويو ښارونو لكه كابل، هرات، مزار، جلال آباد او ... كې ډير درآمد لري.

۴- د آنلاين كورسونو په لاره اچول:

لكه څرنگه چې تاسو پوهيږئ په افغانستان كې د كانكور لپاره د زده كړو ډير زده كړه ئيز كورسونه شتون لري، او ډير زده كوونكي هم لري چې ځينې يې حتى د ډيرو ليرو ولايتونو او سيمو څخه هم ورته راځي او په ولايتونو كې د ليلې په شكل ژوند او خپلې زده كړې كوي، مخكې مې وويل چې په افغانستان كې مخابراتي شبكي غواړي ټوليزې شي، كه څوك وكولاى شي د كانكور ټول درسونه د يوه تکره استاد په مرسته يا خپله د اپليكيشن په توگه چمتو كړي، او په آنلاين ډول يې د زده كوونكو سره شريك كړي، ډير درآمد

به ترلاسه كړي، نو د ورته سوداگري د درلودلو لپاره تاسو يوه تخنيكي ټيم ته اړتيا لرئ، چې وكولاى شي په سمه او دقيقه توگه زده كړه وركړي، زما په اند دا ډول كار تر اوسه په افغانستان كې نه دى عملى شوى. دا چې زموږ په هيواد كې بانكي سيستمونه په ډيرو ځايونو كې كار نه كوي تاسو كولاى شئ د مخابراتي شبكو سره د هوكره ليك د لارې خپلې پيسې ترلاسه كړئ.

۵. گرافيك ډيزاين طراحي يا ډيزاينينگ:

د گرافيكې كارونو زده كول دومره دروند كار نه دى، په زرگونه ويډيوگانې او لارښوونې په انټرنېټ كې شتون لري چې ستاسو سره د لومړيو څخه تر لوړې كچې ډيزاين زده كولو كې مرسته كوي خو ددې پرته تاسو كولاى شئ په لويو ښارونو كې د گرافيك ډيزاين كورسونو په لوستلو او بيا د تجربې په ډول په ځينو مطبعو كې په افتخاري يا هم د شاگرد په توگه ځان مسلكي او ښه گرافيك ډيزاينير كړئ. په گرافيكې طراحي كې هغه څه چې اړين دي هغه ستاسو خپل خلاقيت او پنځونې دي. هرڅومره چې ښه پنځونه او خلاقيت ترسره كړئ په هماغه كچه به ښه او مسلكي گرافيك ډيزاينر واوسئ. په افغانستان كې ډير داسې شركتونه شته چې هغوى نجومې گټې لري، خو هغوى هم د همدې صفر څخه د شركتونو كارونه پيل كړي دي، چې تاسو هم كولاى شئ لومړى په خپلواك يا هم د كاركوونكي په ډول د كوم طباعتي شركت سره قرار داد او دنده پر مخ يوسئ. كله چې مو پيريډونكي ډير شول سوکه سوکه خپل كاروبار ستر كړئ او ستر قراردادونه ونيسئ. په ياد ولرئ، هر كاروبار په لومړيو كې نشي كولاى تاسو ميليونر كړي كه چيرته تاسو صبر ونلرئ هيڅكه نه شتمن كيږئ.

۶ - په يو ټيوب شبكه كې كار كول:

په يو ټيوب كې كار كول په اوسني وخت او په نړۍ كې د ميليونونو خلكو په يوه كسب بدل شوى دى، بنايې څلور يا پنځه كاله مخكې چا د يو ټيوب په نامه څه نه پيژندل، پرته د څو محدودو وگړو، خو له بده مرغه همدا اوس هم زما په شمول د يو ټيوب څخه كار اخيستل او ددې لارې پيسې گټل د ډيرو نه دي زده، دا چې په افغانستان كې د ماليې وركول ثابت نه دي، تاسو كولاى شئ پرته له دې چې دولت ته ماليه وركړئ د يو ټيوب څخه كار واخلي، په يو ټيوب كې كار كول داسې دي چې لومړى به په خپل مبايل يا هم كومه بله طريقه وډيو ياندي فيلم جوړوئ او بيا به يې يو ټيوب خپل په نوم حساب ته پورته كوئ، كله چې ستاسو مخاطبين او خوښ خلك ډير شوه تاسو كولاى شئ ښه وسايل لكه كامره، كامپيوټر او نور وپيرئ او خپل كار ته پراختيا وركړئ، ستاسو د ملگرو په ډيريدو سره سم، يو ټيوب تاسو ته پيسې دركوي.

۷ - د املاكو سوداگري:

په دې ورځو كې كابل او نور ولايتونه كه څه هم د سم امنيتي وضعيت څخه برخمن نه دي، خو د هستوگنې، او سوداگرۍ لپاره د كورونو ودانيو كار ډير په چټكۍ سره د پراختيا په حال كې دى، او د ودانيو د جوړيدو كار په افغانستان كې د يوې نيمې لسيزې را پدېخوا د مهمو صنعتونو څخه گڼل كېږي.

د املاكو كسب كار ښه درآمد لري خو په ورته وخت كې ډير تاوان هم زيږولاى شي، دا هم په هغه صورت كې چې تاسو پرته له تجربې د سوداگرۍ دې برخې ته ور دننه شئ، لكه څرنگه چې تاسو هم پوهيږئ د املاكو په

عادي وگړي څرنگه ميليونران كيداى شي! // ۱۴۳

سوداگرۍ كې سترې معاملې ترسره كيږي، د كور، ځمكې، يا دوكان بيه چې تاسو هم پوهيږئ ډيره لوړ وي، نو په لومړيو كې تاسو كولاى شئ د بروكر يا لابيټوب په شكل دې سوداگرۍ ته دننه شئ، او د بل سړي د كور په څرخولو سره د كور د خاوند څخه كميشن واخلي كله چې مو ددې سوداگرۍ طريقه په سمه توگه زده كړه، وروسته تاسو خپله كولاى شئ كوم ځاى كور يا ځمكه يا هم دوكان وپيږئ، او وروسته يې په لوړه بيه وپلورئ، لكه څرنگه چې مخكې مو څو ځله ويلې د هرې سوداگرۍ په پيل كې بايد تاسو صبر ولرئ، په دې برخه كې هم تاسو په يوه يا دوو كلونو كې د ميليونر كيدو تمه مه لرئ، خو ددې كسب كار په روښانه راتلونكي باور ولرئ.

۸. د نرم افزارو توکو پراختيا:

دا برخه هم په افغانستان كې نوې ده، ددې سره سره چې په افغانستان كې ډيرى محصلين په كامپيوټر ساينس (دولتي او خصوصي) پوهنځيو كې كوډ ليكنه يا پروگرام ليكنه زده كوي، خو په اوس وخت كې يادو كوډليكونكو او پروگرام زده كوونكو ته د كار زمينه نه ده چمتو شوي، او كاروبار يې چندان ښه نه دى، خو دا چې سوکه سوکه هرڅه ډيجيټل كيږي دا لړۍ افغانستان ته هم رارسيري. كه چيرته تاسو دا كار زده وي نو لومړى كولاى شئ د چا سره وړيا يا د شاگرد په توگه او وروسته له دې چې پيږدونكي مو ډير شول ځانته جلا شركت او كارونه مو په لويه كچه پر مخ يوسئ.

د ايران هيواد شتمن كوم ډول دندې لري:

دلته تاسو ته هغې دندې در پېژنو چې په گاونډي هيواد ايران كې ښه در آمد لري او هغه شتمن كسان در پېژنو چې دوى په څه ډول دندو شتمن شوي دي.

۱ - موټر يا نور وسايل جوړونكي (تعميركاران):

له دې چې په ظاهره ميخانيكي كارونه يا د موټرو جوړول كوم چې په افغانستان كې ورته مستريتوب وايي او د آچار يا آسانچاري په واسطه دي زيار و ايستل شي او ډيرې پيسې دي ترې ترلاسه شي، لږ د نه منلو خبره ده، خو په نوو موټرونو كې د نوې او پرمختللي ټكنالوژۍ كاريدل او هغه موټرونه ترټولو لوړ بيه موټر گڼل كيدل ددې لامل گرځي چې مستريان يا هم تعميركاران بايد په دې برخه كې خپل كارې وړتياوې پياوړې او يا دي څوك پر دې ډول كارونو پانگونه وكړي.

اوسمهال په تهران، او د ايران په نورو لويو ښارونو كې د همدې لوړ بيه او ټيټ بيه موټرونو د جوړولو په پايله كې هر حرفوي او مسلكي مستري د مياشتي د ۴۰ ميليونو تومنونو څخه ډير عايد ترلاسه كوي چې مسلكي او حرفوي مستريان په افغانستان كې هم د ورته عايد ترلاسه كولو وياړ د ځان سره لري.

۲ - د فيلمونو لوبغاړي:

په ايران او نورو هيوادونو كې د فيلمي لوبغاړو د عايد منځنى حد د هغه هيواد په ځانگړې ډول ايران د ټولو عامو خلكو د عايد د منځني حد سره برابر دى. خو د ۸۰ هجري لمريزې لسيزې په وروستيو كې د تيلي فيلمونو يا په بله اصطلاح د ماركيټونو د بازار موندنې په برخه كې د فيلمونو راوتل، چې ياد فيلمونه په څو لنډو ورځو كې جوړيدل او ښه بازار يې موندلى ؤ، د

عادي وگړي څرنگه ميليونران كېدای شي! // ۱۴۵

سينما دوهم او دريمه درجه لوبغاړي هم د عايد له مخې بڼه شول. دا كار ددې لامل شو چې مديران او د شركتونو خاوندان فيلمي لوبغاړو ته د هغوی په خوښه پيسې وركړي ترڅو اعلانونه ورته جوړ كړي او په كال كې ځينې لوبغاړي ميلياردي تومنونو ته ورسېږي.

۳- د كانكور استادان:

ډير كلونه كيږي چې د كانكور په برخه كې استادان كار كوي خو دا چې څوك پرې پانگونه وکړي او په اصلي بڼه يې مديريت كړي داسي په څو وروستيو كلونو كې رامنځته شوي دي. د يادونې وړ ده چې د كانكوري كورسونو استادان په افغانستان كې هم د ډيرو پيسو خاوندان شوي دي. په ايران كې هم دا كاروبار نن سبا ډير مشهور شوی دی او ورځ تر بلې د پرمختگ په حال كې دی، چې ياد استادان په ډيره لوړه بيه د دولتي او خصوصي ښوونځيو لپاره كانكوري پروگرامونه په لاره اچوي او ځينې يې دومره مشهوره شوي دي چې حتی نومونه يې خلكو په خپلو جامو چاپ كړي دي. او جالبه دا ده چې په ايران كې د همدې كانكوري استادانو څخه چې په يوه غير انتفاعي ښوونځي كې د ټولنيزو علومو مضمون درس وركوي په ساعت كې ۱.۵ ميليونه تومان معاش ترلاسه كوي.

۴- د ناوې د جامو طراحان:

دا كسب او كار هم په ايران كې يو له اړينو دندو څخه گڼل كيږي. د ناوې د جامو طراحان بازار ته د ورتلو لپاره دوه انتخابه لري، هغوی كولاى شي د خپل كار د لارې كارخانو كې جذب شي او په مياشته كې ۵ ميليونه تومان ترلاسه كړي، يا هم كولاى شي په شخصي ډول د ځان لپاره دوكان پرانيځي

او په منځني ډول په مياشته کې ۲۰ تر ۲۵ ميليونه تومان عايد ترلاسه كړي. د يادونې وړ ده چې هر كار ځانته قوانين لري خو كه چيرته څوك دا كار په هرځاى كې پر مخ وړي په ځانگړي ډول افغانستان كې نو بازار موندنې ته ډيره اړتيا لري او پرته له بازار موندنې به په خپل كسب او كار كې زيان وكړي.

۵- د غاښونو ډاكټران:

د غاښونو جوړولو دنده په دي وروستيو كلونو كې په ټوله نړۍ په ځانگړې ډول ايران، افغانستان، پاكستان، هند او نورو هيوادونو كې د ډيرو عايد لرونكو دندو څخه گڼل كيږي. د ايران هيواد د غاښونو ډاكټران تر ۳۵ زره نفرو پورې اعلان شوي دي. چې په دوي كې ۹۰ سلنه د غاښونو عمومي ډاكټران او ۱۰ سلنه يې د ځانگړو برخو متخصصين دي. د دوى د عايد منځنى حد په مياشته كې كيداى شي د ۴۰ تر ۵۰ ميليونه تومنونو پورې وي. البته څو وخته مخكې يو راپور د ايران په رسنيو كې خپور شو چې د غاښونو يوه نامتو كلينيك په مياشته كې ۳۰۰ ميليونه تومان خالص عايد ترلاسه كړى دى.

۶- فوټبالستان:

فوټبالستان هم د ټولني د ټولو وگړو منځني حد په پرتله د ښه عايد څخه برخمن دي، خو د ۱۳۸۰ هجري لمريز كال را وروسته د ايران فوټبال ټيم ته بې حسابه او بي كتابه پيسې ورغلي دي. په اوس وخت كې عادي او ښكته لوبغاړو هم د زده كوونكو د روزلو په موخه د ورزش كليونو څخه د ډيرو پيسو غوښتنه كړي ده. چې د ايران هيواد د متخصصو ډاكټرانو د څوكاله زده كړي او څوكلن عايد څخه يې عايد ډير دى. او جالبه ده وپوهيږئ چې د ايران

عادي وگري څرنگه ميليونان گيدای شي! // ۱۴۷

هيواد ليگ يو ځوان لوبغاړي په ۲۵۰۰۰۰۰۰۰۰ دوه ميليارده او پنځه سوه
ميليونه تومنونو يو صنعتي ټيم اخيستی دی.

۷. پلاستيکي جراحان:

آيا پلاستيکي جراحي د ايران هيواد ترټولو ډير عايد لرونکې دنده ده؟
دوکتور مهدي جعفري د پلاستيکي جراحي فوق تخصص ددې پوښتنې په
ځواب کې ويلې، په اوس وخت کې مور په ټول ايران کې ۲۹۰ نفره فوق
تخصص د پلاستيکي جراحي ډاکټران لرو، او زياته کړې يې ده چې په دې
وگړو کې ۱۰ تر ۱۵ نفرو په مياشت کې د ۲۰۰ ميليونه تومنونو څخه ډير
عايد لري. خو نور پاته ۲۸۰ ميليونه ددې برخې ډاکټران په زحمت سره د
مياشتي ۲۰ ميليونه تومان عايد لري. اوس که چيرته تاسو پيسې لرئ يا هم
کولای شئ د بل چا سره چې پيسې لري په شريک ډول د پورته کارونو څخه
يو غوره، په سمه توگه يې مديريت او په افغانستان کې يې په لاره واچوئ
ترڅو تاسو هم ميليونان، ميلياردران يا هم شتمن شئ.

۶ هغه نوبستونه چې خاوندان يې ميليونران كړل:

ميليارد كيدل هم څه دروند كار نه دی، البته هغه خلك ډير لږ دي چې په خپل نفس باور لري او خپل كوچني خو ډير درامد لرونكي نوبستونه ترتيب، تنظيم او د اجراء پړاو ته يې دننه كړي او ميليونونه پيسې ترې لاسته راوړي.

۱ - هغه وگړی چې وروسته له واده كولو څخه يې د واده والا وگړو د عاطفي مسائلو لپاره يو ويب سايت په لاره واچوه:

اشلي مديسون (Ashley Madison)
د مينانو سايت دی البته د يوه نفر په

لاس کې، هغه كسان چې خپله واده والا يا هم د واده والا وگړو سره د يوځای كيدو ياندې واده تمه لري په دې سايت کې قبليري، د سايت شعار دا دی: ژوند لنډ دی نو په مينه ژوند وكړه.

ددې سايت بنسټگر د (نوين ميدر من) په نامه يو وكيل دی، چې د خپلې بنځې لپاره ډير خوشبخت سړی گڼل شوی دی. دا سايت د ۳ ميليونو څخه ډير غړي لري، چې د نوموړې د ښه نوبست پايله ده.

۲ - هغه وگړی چې د سپيو د نظافت آله يې اختراع كړه: متيو اوسفن، د سپيانو د فضله موادو لپاره داسې آله اختراع كړه چې په وسيله يې په بهر کې سپي لرونكي وگړي كولاى شي د

خپلو سپيانو فضله مواد راټول کړي کوم چې په پارک، سړک يا بل ځای

کې وي:

چې نوموړې آله (Pooper scooper) نومېږي. هغه هيڅکله هم دا سوچ نه کاوه چې دا آله به هغه يوه ورځ ميليونر کړي. د متيو د کار پيل د ۱۹۸۷ م کال ته ورگرځي چې نوموړې د اوهايو په کلامبوس ښار کې د حيواناتو د خدمتونو يو مرکز درلود. په هماغه وخت کې نوموړي د دوو دندو څخه په ساعت کې ۶ ډالره عايد درلود، متيو هغه وخت يوه ښځه او يوه لور درلودل. اوزوی يې هم نړۍ ته د راتلو په حال کې ؤ.

هغه چې د ډير عايد لاسته نه راتلو څخه ناهيلي شوی ؤ، په دې سوچ کې شو چې د هغو ۱۰۰ زرو سپيانو لپاره چې د نوموړي د کور سره په ۱۵ کيلومتري کې وه، يو کار ترسره کړي. د نوموړي د کار د پيل ځای د همدې ځايه ؤ. متيو په دې کار سره د پارکونو د پاکولو په کار پيل وکړ، که څه هم دا کار چندان د هغه د خوښي وړ نه ؤ، خو متيو د خپلو پيريدونکو د ډيريدو څخه خوند اخيست. د متيو کار ورو ورو پراختيا ومونده او نوموړي ۷ نفره د ۶ موټرونو سره په کار وگمارل چې د ورځې يې ۷۰۰ ثابتو پيريدونکو ته چوپرونه وړاندې کول. په داسي حال کې چې اوسفن د خپل کار په څيرنه بوخت ؤ، يوه وگړي چې ماتريت نومیده نوموړی خپلو هيلو ته لا ور نيردې کړ. ماتريت په تکزاس کې د اهلي حيواناتو يا (Pet - Butler) د روزنې مرکز مالک ؤ، هغه د متيو د کار د ليدلو وروسته، هغه د خپل کار د شريک په توگه د حيواناتو د روزنې مرکز کې وگماره. په اوس وخت کې د پيت باتلر مرکز په امريکا کې د کورنيو حيواناتو د خدمتونو تر ټولو لوی مرکز دی. چې

۱۵۰ // عادي وگري وگرنگه ميليونان كيداى شي!

اوس مهال د ۳۰۰ زرو ډير پيريدونكي لري.

۳- هغه ځوان چې د خپلې انا (نيا) په

لاس د جوړې شوې مربا په پلورلو

سره ميليونونه ډالر ترلاسه كړل:

په داسې حال كې چې بريالي كسان

خپل ټول عايد د ډير غريټوب لرونكو

سايټونو څخه ترلاسه كوي، پريژر د خپلو سنتي لارو څخه نوموړې ډيرې

پيسې ترلاسه كړي دي. پريژر د خپلې نيا د لاس پخو مرباوو په واسطه په

۱۴ كلنۍ كې نوموړى كار پيل كړ، نوموړي په ۱۶ كلنۍ كې بنوونځى

پريښود، ترڅو په ټول وخت كې يواځې په خپل كار بوخت شي. دا ځوان

اوسمهال په كال كې د ۱۵ زرو څخه ډيرې بنسټې مربا خرڅوي. چې دا

مقدار د انگلستان ۱۰٪ سلنه د مربا بازار گڼل كيږي ياندې لس سلنه د

انگلستان بازار مربا د نوموړي لخوا توليديږي. اوسمهال د نوموړې عايد په

كال كې ۱ تر ۲ ميليونو ډالرو پورې اټكل كيږي.

۴ - هغه شركت چې د سپيانو د

سترگو د خونديتوب عينكو په

اختراع سره د ډيرې شتمنى خاوند

وگرځيد:

په غربي نړۍ كې سپيان او نور كورني

اهلي حيوانات د همغه ځاى د خلكو د ژوند د اړينو برخو څخه گڼل كيږي.

همدا خبره ددې لامل شوه چې يو څو پخواني ملگري د يو او بل سره يوځاى

هوډ ونيسي ترڅو سپيانو ته عينكي جوړي کړي. عينكي د کورني سږي لپاره زموږ په آن بي مانا ښکاري، خو که څوک ددې کاروبار پيل کړي او د سپيانو لپاره عينكي جوړي کړي، پايلې ته رسېږو چې دا کار هم چندان بې مانا نه دی. دې کار د ډيرو خلکو او رسنيو پام ځانته را واړوه لکه پيتر، بومنزبورن، سي ان ان، ويجيزن کلي، نشنل جيوگرافي او انيمل پلانيت. چې نوموړو څو ملگرو د عينکو جوړولو او دې کار ته د پراختيا سره سره د سپيانو لپاره خولې، د لامبو وسايل، ځل او داسي نور هم جوړ کړل.

۵ - هغه سړی چې د هيلې هډوکي

(Wish Bone) (چناغ، شناخت او ...)

په توليد سره ميليونر شو:

د نړۍ په بيلابيلو سيمو کې خلک په دې باور دي چې د چرگ د سينې غولکې ته ورته هډوکي د ماتولو په وسيله انسان خپلو هيلو ته رسېږي، يا زموږ په سيمه بادغيس - بالامرغاب کې خلک د همدې هډوکي په وسيله د يو او بل سره شرطونه تړي او خوږې شيبې پرې لمانځي.

چا فکر کاوه چې د هيلې کولو هډوکي دي په بازار کې په پلاستيکي شکل شتون ولري او څوک دي ترې ميليونر شي؟ کين، په دې برخه کې نوښت وکړ هغه داسې چې د يوه چرگ په پخولو او خوړلو سره يو چناغ يا شناخت يا هم د هيلې کولو هډوکي ترلاسه کيده چې ۲ نفرو به پرې هيله کول يا به يې

شرط پرې وهلي شو په سوچ كې كړ چې په پايله كې يې نوموړي د ياد هډوكي پلاستيكي شكل جوړ كړ، ترڅو د (Lucky Break) لكې بريک شرکت جوړولو هوډ ونيسي. په پايله كې ياد شرکت د چرگ د چنار په ډول هډوكى د ياد غږ سره توليد كړ، په اوس وخت كې نوموړى شرکت د ورځې ۳۰ زره چنار هډوكي توليدوي، چې په شخصي، شرکتي او تبليغاتي قالبونو كې يې نوموړى بازار ته وړاندې كوي. ددې شرکت پلور په كال كې ۲.۵ ميليونه ډالره دى. وگورئ چې د خلكو د عقايدو پرته او نه هم علمي كولاى شئ ميليونران شئ.

۶ - د هغې كور بنځې د بالنبت اختراع درته بيانوو چې مايكرو ويو (د الكترو مقناطيسي خپو وړو زرو) ته د تلو قابليت لري:

كيم لوين، په بيلابيلو كچو كې داسي بالنبتونه طراحي كړه چې كولاى شي آرامبنت بڼونكي تودوخه د ځان سره وساتي، كيم ځير شوه كه چيرته لږ كچه جوار په يوه بالنبت كې واچول شي او بيا يې وگنډې او په مايكرو ويو كې يې كيږدې، يو تود او آرامبنت بڼونكى بالنبت ترې جوړېږي. هغې پرته له ځنډه د خپل جامو كندلو ماشين په واسطه په خپلې ساده اختراع پيل وكړ، او له هماغه ځايه و چې د نوموړې څو ميليوني كاروبار پيل شو. په لومړيو كې كيم داسې سوچ كاوه چې كيداى شي دا يې د گاوندپانو او د هغوى د زامنو لپاره يوه بڼايسته ډالۍ وگڼل شي، وروسته هغه ځير شوه چې د هغې نوبنت لوړ پتانسيل لري. كله

عادي وگري څرنگه ميليونران گيدای شي! // ۱۵۳

چې هغه والدينو کومو چې د هغوی زامنو د کيم بالښتونو غوښتنه کول او له نه لرلو يې ژړل کيم ته زنگ واهه، هغه پوه شوه چې د سرو زرو فرصت په لاس ورغلی دی. هغه کوچنيو پلورنځيونو او دوکانونو ته تله تر دې چې يوه نه باوريدونکې پيښه رامنځته شوه، هغه داسې چې د ساک ايس ټولني هوډ ونيو ترڅو د کيم د لاس جوړ شوي بالښتونه به خپلو پيريدونکو ته وپشي. اوسمهال هغه يوه ميليونره ده او حتی د خپل ژوند او هڅو اړوند يې کتاب هم ليکلی دی.

د يوه كسب او كار پرلاره اچولو لپاره، څومره پيسو ته اړتيا لري:

درنو لوستونكو غواړم په دې برخه كې تاسو ته يوه هغه پوښتنه وڅيرم چې تل يې تاسو په خپل ذهن كې لري، هغه پوښتنه ده (تاسو د يو كسب او كار پرلاره اچولو لپاره څومره پيسو ته اړتيا لري؟) چې كيداى شي زما څيرنه ستاسو لپاره د باور وړ تمامه نشي، خو هڅه به وكړم ترڅو په رښتيني ډول يې تاسو ته وڅيرم: ښه دا پوښتنه ساده نه ده او په څو لاملونو او عاملونو تړلې ده.

- يو لامل دا چې تاسو په كومه سيمه كې ژوند كوي؟

- څه ډول كاروبار غواړئ په لاره واچوي؟

- تاسو خپله څه ډول مهارتونه لري؟

- غواړئ په يواځې ځان كار پيل كړئ يا د څو ملگرو يا هم د كورنۍ د غړو په مرسته؟

- آيا كولاى شئ پرته له معاشه پر خپل كار باندې ډيرې ورځې تيرې كړئ؟

پورته پوښتنو ته په رښتيني ډول ځواب ور كړئ؟ حتماً به وپوهيږئ چې تاسو

د خپل كاروبار د پيل لپاره څومره پيسو ته اړتيا لري. د هغو كسانو چې

غواړي نوې سوداگري پيل كړي يوه معمولي تيروتنه دا ده چې هغوى ددې

پرځاى چې د لومړني محصول د توليدولو يا هغه چوپړ چې غواړي ترسره يې

كړي پر ځاى د خپل سوداگرۍ ټول لگښتونه سنجوي، تاسو دا كار مه كوي،

په لومړي گام كې تاسو د لومړي محصول د توليد يا هم د خپل خدمت د

وړاندې كولو لگښت وسنجوي، خو مخكې له هغه بايد ستاسو ټول تمرکز پر

دې باندې وي چې څه ډول محصول بايد توليد كړئ ترڅو لږ تر لږه پنځه

نفره د هغه اخیستونكي خو شتون ولري. كله چې مو د نوې محصول د

توليدولو لپاره هوډ ونيو، بسنه كوي چې يواځې د پنځو واحدو محصول توليد

لگښت د ځان سره وسنجوي، نه د يو ميليون محصول د توليد لگښت.

په دې ورځو کې د انټرنیټي کارونو کاروبار ډیر دود شوی دی، او ډیر پلویان هم لري، د خوښی خبره دا ده چې انټرنیټي سوداگري پرته له پانگوني يا هم د ۱۰۰ ډالرو په درلودو سره پیلولای شي، څه فکر کوئ هغه کومه سوداگري ده چې پرته له پیسو دې په لاره واچول شي او خاوند ته دي په زرگونو ډالره پیسې وگټي. ښه دا سمه ده چې دا ډول کارونه لومړنی پانگوني ته اړتیا نه لري، خو یواځینې شې ته چې اړتیا لري هڅه او کوشن او ډیر کارکول دي. د بیلگې په توگه تاسو کولای شئ یو انستاگرام حساب په نیت کې په وړیا توگه فعاله کړئ، او په مرتبه توگه په هغه کې توکي ایلوډ کړئ، ترڅو مخاطبین پیدا کړئ، کله چې ستاسو گډونوال یا پالورز ۱۰۰ زرو ته ورسیدل، هڅه وکړئ چې د نورو شرکتونو توکي چې ستاسو د انستاگرام پاڼې سره همغږي لري وپلورئ، او د هر عدد محصول په پلورلو سره به تاسو د یاد شرکت څخه څه فیصدي پیسې ترلاسه کړئ. دا کار په مکرر ډول ترسره کړئ ترڅو ډیرې پیسې ترلاسه کړئ، هغه وخت چې تاسو ډیرې پیسې ترلاسه کړې، تاسو کولای شئ هماغه محصول خپله تولید کړې او د خپل حساب دلارې یې خلکو باندې وپلورئ، اوس به دې نتیجې ته رسیدلې یاست چې د ۱۰۰ سلگونو زرو ډالرو کارونه هم کولای شو پرته له پیسو لرلو په لاره واچوو. او باید وپوهیږو چې د انستاگرام دلارې سوداگري د زرگونو ډولونو سوداگریو څخه یو ډول دی چې کولای شو هغه پرته له کومې پانگې پیل کړو.

یوه بله خبره تاسو کولای شئ په ۱۰۰ ډالرو یو دومین یا انټرنیټي لمن، هاسټینګ یا د ورد پریس نښان وپیرئ، او خپل انلاین سوداگري پیل

۱۵۶ // عادي وگړي څرنگه ميليونران كيداى شي!

كړئ، خو وپوهيږئ چې په دې ډول كاروبار كې به ستاسو سيالان تر شميره ډير وي. او په آسانۍ سره نشئ كولاى د هغوى سره سيالي وكړئ. پايله دا چې تاسو بڼه پوهيږئ د يوه كاروبار پيل ډيرې پيسې نه غواړې، هغه څه چې اړين دي تلپاته هڅه، كار كول او مهارت دى چې تاسو يې بايد ولرئ. كه چيرته تاسو انگيزه او د نوې كار ترسره كولو ليوالتيا ولرئ، ځان فقير گڼل او د كاروبار لپاره د پيسو نه لرل به هيڅكله ستاسو د كاروبار او سوداگرۍ د پيل خنډ و نه گرځي.

۱۰ هغه بيلياردران چې د مطلق فقر څخه شتمن شوي دي:

دلته زه غواړم تاسو ته هغه ۱۰ بيلياردران معرفي كړم چې د مطلق مسكينتوب (بيوزلى) څخه شتمن شوي دي، موخه مې داده ترڅو تاسو ته دا ذهنيت دركړم چې تاسو هم په ځان كې بدلون راولئ او ځان د مطلق فقر څخه شتمن كيدو ته ورسوئ يا هم د خپل ژوند د ټولو ستونزو ډيرې كمې كړئ.

فهريس خپرندويه اداره تل د نړۍ د شتمنو وگړو ليستونه خپروي او ددې سره سره د هغوى د ژوند داستانونه او دا چې هغوى څرنگه شتمن كيدو او ميليونر كيدو ته رسيدلې هم ليكلي. په دې شتمنو كې ډيرى يې داسې وه چې د بيوزلى او مطلق فقر سره لاس او گريوان وه خو اوس ميليونران او شتمن دي چې دلته يې تاسو ته معرفي كوم:

۱ - اوپرا وينفري:

دارايې ۳ بيليارده ډالره.

د وينفري كورنى په مسي سي پي كې ژوند كاوه، او د مالي اړخه ډير كمزوري ؤ، خو دا ددې لامل نشوه چې هغه دې د اتنسي پوهنتون ته لاره و نه مومي، او په امريكا كې د لومړنۍ افريقايي وياندې په توگه بدله نشي. په كال ۱۹۸۳ م وينفري شيكاگو ته لاړه، ترڅو يوه ژوندۍ خپرونه ترسره كړي، چې وروسته يې د (the ophra winfry show) نوم وگاټه.

۲ - شهيد خان:

دارايې ۴.۴ بيليارده ډالره.

شهيد خان اوسمهال د خاورينې كورې د شتمنو وگړو څخه گڼل كيږي، خو كله چې نوموړى د پاكستان څخه امريكا ته لاړ ترڅو د الينويس په پوهنتون كې زده كړه وكړي، د لوبښو مينځلو

۱۵۸ // عادي وگري څرنگه ميليونران كيدای شي!

په كار يې پيل وكړ او د درآمد څښتن شو، خو اوسمهال د امريكا تر ټولو مشهورې كمپنۍ پلكسينگ گيټ د نوموړي ده. او د پولهام (fulham) ورزشتون، او په ان اف ال كې يو ټيم هم مديريت كوي.

۳- دو وون چانگ:

۵.۲ ميليارده ډالره.

جنسوكو او دو وون چانگ يوه بريالۍ جوړه ده، چې د (۲۱ For Ever) شركت يې تاسيس كړ، په كال ۱۹۸۱م، وروسته له دې چې د كوریا څخه امريكا ته لاړ، بايد يې په يو وخت كې درې دندې ترسره كړي وای،

ترڅو په خپل مالي ژوند كې د ستونزو سره مخ شوی نه وي. خو دې بريالۍ جوړې د خپل ژوند تر ټولو لومړنۍ د جامو پلورنځۍ په كال ۱۹۸۴م كې تاسيس كړ، په اوس وخت كې د فراوير توني ون ۴۸۰ پلورنځيونه لري او په كال كې ۳ ميليارده ډالره عايد ورته گټي.

۴- جان كوم:

دارايي ۷.۷ ميليارده ډالره.

۳۷ كلن جان كوم كله چې ۱۶ كاله عمر درلود د امريكا څخه اوكراین ته كډه وكړه، په كال ۲۰۰۹ كې نوموړې د برايان اکتون په نامه د بل اپليكيشن

جوړونكي ملگري سره د واتسآپ اپليكيشن جوړ كړ، ترڅو خلك د يو او بل سره پرې خبرې وكړي، چې واتسآپ په بشپړ ډول د پيغام ليرلو يا مسينجر پرځای اوسمهال كارول كيږي. دا اپليكيشن اوسمهال په نړۍ كې د ۶۰۰ ميليونه مخاطبينو په درلودلو سره او د سر كال په لومړيو كې يې عوايد په ۱۹ ميليارده ډالره په فسيوك وپلورل شو او جان كوم يې ميلياردر كړ.

۵- رالف لاورن:

دارايي ۷.۸ ميليارده ډالره.

لاورن د نيويارک په برونکس کې، د کوم دوه کلن انستيتيوت څخه فارغ شو، خو وروسته يې پوهنتون پرېښود ترڅو ملي ځواکونو ته لارښي، هغه په بروس باروير کې د منشي په توگه کار کاوه، چې چا پوښتنه ترې وکړه آيا نارينه هم کولای شي اوږده کوټونه او کراواتونه واغوندي؟ په کال ۱۹۶۷ م يې هوډ ونيو ترڅو خپلو هيلو ته د عمل جامه ور واغوندي، او د ۵۰۰ زره ډالرو په ارزښت يې اوږده کوټونه جوړ او وپلورل. او په کال ۱۹۶۸ م يې د هغې پانگې په مرسته چې نوموړي راټوله کړي وه، د (POLO ralph lauren) شرکت بنسټ کېښود.

۶- رومو ابرو موويچ:

دارايي ۹.۵ ميليارده ډالره.

ابروموويچ د روسيې په سراتوپ ښار او په ۱۹۶۶ م کال کې وزېږېد. کله چې ډير کوچنی ؤ پلار او مور يې مړه شول، وروسته له دې د هغه مسؤليت د هغه تره او د هغه آنی او نيکه ته وسپارل شو. زده کړې يې د روسې په صنعتي انستيتيوت کې بشپړې کړي، او وروسته د سبري په لويديځ کې د تيلو د پلورلو په کاروبار اخته شو. رومو وايي چې د هغه د ژوند ترټولو ښه کال ۱۹۹۲ م ؤ، هغه وخت چې د روسيې د سترو شتمنو د ډلې بروس زوسکي د پاملرنې وړ وگرځيد. بروسزوسکي وروسته له دې چې په غلاوو تورن شو، انگلستان ته مهاجرت وکړ، او ابروموويچ د هغه پر ټوله واکمنۍ واکمن شو. وروسته هغه خصوصي برخې ته د پانگونې لپاره ستون شو، چې اوسمهال د روسيې د شتمنو وگړو د ډلې گڼل کېږي، او د چلسي

۱۶۰ // عادي وگړي څرنگه ميليونران كيدای شي!

فوتبال د ورزشتون برسیره، يوه ۷۶۷ بويڼگ الوتکه او د نړی د سترو بېړيو څخه يوه په خپل نوم لري.

۷ - ليوناردو دل ويجيو:

دارايي ۱۸.۴ ميليارده ډالره.

دل وجيو چې په كال ۱۹۶۱ م کې د (Luxottico) شرکت بنسټ کينډو يو له هغو پنځو يتيمانو ؤ چې يتيمتون ته ليرل شوی ؤ، ځکه چې ميرې يې د هغه د ساتلو مالي توان نه درلود. هغه په ۲۳ کلنی کې خپل

پلورنځی پرانيست، چې وروسته د (RAY - BAN) ريبن او اوکلی برنډونو (بنوونديوونو) باندې د عينکو د توليد په برخه کې نامتو شو.

۸ - جک ما:

شته ۲۰.۳ ميليارده ډالره.

جک ما د چين هيواد په مانهو ښار کې وزېږيد او په بشپړ فقر کې رالوی شو، نوموړی د خپل ښار په رستورانټونو کې په کار بوخت نشو او د پوهنتون درسونه يې هم يو د بل

پسې خراب کړل. خو په پای کې د انگرېزې ژبې د يوه ښوونکي او استاد په توگه فارغ التحصيل شو. وروسته په كال ۱۹۹۵ م د لومړي ځل لپاره امريکا ته لاړ او هلته يې انټرنيت د لومړي ځل لپاره تجربه کړ. ډير ژر يې پام شو چې د چينايې توکو شتون په انټرنټ کې ډير لږ دي او دا ددې لامل شو چې هغه چينا فيس په لاره واچوي. يو لړليک او لارښود چې د چينايې ويب ترټولو لومړنی پيل ؤ، او څه موده وروسته يې ماته وخوړه. په كال ۱۹۹۹ م کې نوموړي د علي بابا گروپ پرانستنه وکړه. نن نوموړی شرکت د امازون په پرتله دوه برابره توکي خپلو پيريدونکو ته رسوي. او د هغو څيړنو پر بنسټ چې په دې وروستيو کې خپرې

شوي، جک ما، د چين ترټولو شتمن وگري دی.

۹ - جورج سروس:

دارايي ۲۴ ميليارده ډالره.

په خپل ځوانی کې جورج سروس خپل ځان د مجارستان د کرنې وزارت وزیر زوی نومې وگاڼه، ترڅو د نازیانو په واسطه کوم چې نوموړی هیواد یې اشغال کړی و ځان روغ وباسي. سروس له هیواده وتښتید او لندن ته لاړ، ترڅو د خپلو خپلوانو په څنگ کې ژوند وکړي. لږ وروسته یې د لندن اقتصاد پوهنتون کې ځان شامل کړ، د فراغت وروسته او مخکې له دې چې د نیویارک په بنار کې په دنده وگمارل شي، د سوغات پلورلو په یوه پلورنځي کې په کار بوخت شو، د هغه دا اقدام نوموړی په کال ۱۹۹۲ کې میلیاردر کړ.

۱۰ - لري الیسون:

دارايي ۴۸ ميليارده ډالره.

ليري په نیویارک کې وزیرید او د خاله او ماما سره یې په شیکاگو کې رالوی شو. د خاله د مرگ وروسته یې الیسون پوهنتون پرېښود او کلیفورنیا ته لاړ، ترڅو د ۸ کلونو لپاره بیلابیل کارونه ترسره کړي. وروسته یې په کال ۱۹۷۷م د اوراکل (ORACLE) په نامه د نرم افزارونو پراختیا یو شرکت پرانیست چې اوس مهال د نړی د ټکنالوژی د سترو کمپنیو څخه یوه یې د نوموړي په واک کې ده. نوموړی څه موده وروسته د اوراکل شرکت د عامل مدیر دندې څخه استعفاء ورکړه خو دا ددې لامل نه گرځي چې نوموړی دي میلیاردر نه وي.

۱۶۲ // عادي وگري څرنگه ميليونران كيداى شي!

اخځليكونه

(۱) كاظمى، اقدس على، معاشيات، علامه اقبال لاهوري اوپن يونيورسيتى، پشاور، ۱۹۹۸م
يوتيوب چاينلونو څخه!

(۲) روزميديا (ROOZMEDIA)

(۳) مينا عليزاده (MINA ALIZADEH)

(۴) رخسانه افشار (ROXANA AFSHAR)

(۵) HO TV

(۶) KABUL PLUS

(۷) SUCCESSMONEYMS

(۸) TOP ۱۰ FARSI آشنا

(۹) WORD TUBE

(۱۰) ALBALOO

(۱۱) IRANIAN TOP ۱۰

(۱۲) AFAZ TV

(۱۳) KEYOB TIPS

(۱۴) TOP PERSIAN STORY